Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Møteinnkalling

Utvalg:	**Verneområdestyret ORF**
Møtested:	Hidra, Isbua - Flekkefjord
Dato:	10.06.2025
Tidspunkt:	12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til verneområdeforvalter.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 8/25	Godkjenning av innkalling. Protokoll fra forrige møte er allerede godkjent.		
ST 9/25	Valg av ett medlem som skal underskrive protokollen sammen med styreleder		
ST 10/25	Orienteringssaker		
RS 15/25	Referat saker		
RS 16/25	Utsatt frist for rapportering - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - tilskudd 2024 - ordningen Nasjonale turiststier - forsvarlig forvalting ved Brufjellhålene - Flekkefjord kommune		2025/5674
RS 17/25	Oppfølging - risikoreduserende tiltak - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - Brufjell - Brufjellhålene - vedlikehold av klatrebøyler og wire - midlertidige varselskilt - tiltak ved og rundt nedstigning - Flekkefjord kommune		2024/8789
RS 18/25	Oppfølging - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - Brufjell - Brufjellhålene - vedlikehold av klatrebøyler og wire - midlertidige varselskilt - tiltak ved og rundt nedstigning - Flekkefjord kommune		2024/8789
RS 19/25	Klage - RS-sak 12/25 - Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder - rådgivende utvalg		2023/8458
RS 20/25	Vedtak omgjort - klage - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand 1/71 - Flekkerøy - Daudmannsholmen - oppføring av bro - radartårn - Flekkerøy Vel		2024/2322
RS 21/25	Postforkynning med mottakskvittering - Sameiet Kjære Fellesmark - gnr. 4 - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei		2024/5010
RS 22/25	Klage - gjennomføring av kontroll - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand 4/148 - 4/75 - Belteviga - motorferdsel - parkering - Vidar Kristoffersen		2025/5848
RS 23/25	Angående flytting av bom i Belteviga		2024/5010
RS 24/25	Klage - flytting av bom - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei		2024/5010
ST 11/25	Manglende begrunnelse av styresak 35/24 den 18.11.24 - Flekkefjord landskapsvernområde		2024/8789
ST 12/25	Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Oppfølging av brudd på verneforskriften ved Belteviga på Flekkerøy		2024/5010

ST 13/25	Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om dispensasjon til motorisert ferdsel ved Belteviga - Gnr 4 med bnr 178, 202 og 221	2025/5599
ST 14/25	Eventuelt	

ST 8/25 Godkjenning av innkalling. Protokoll fra forrige møte er allerede godkjent.
ST 9/25 Valg av ett medlem som skal underskrive protokollen sammen med styreleder
ST 10/25 Orienteringssaker
RS 15/25 Referat saker

Miljø-
direktoratet

FLEKKEFJORD KOMMUNE
Kirkegaten 50
4400 FLEKKEFJORD

Trondheim, 20.05.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/4731

Saksbehandler:
Snorre Stener

Utsatt frist på rapportering av tilskudd fra ordningen Nasjonale turiststier 2024

Det vises til brev av 27. november 2024, hvor det søkes om utsatt frist for ferdigstillelse og rapportering av prosjektet – forsvarlig forvalting ved Brufjellhålene. Miljødirektoratet tildelte den 8. oktober 2024 et tilskudd på kr 386 000 til gjennomføring av risikovurdering, brukerundersøkelse og utarbeidelse av en forvaltningsplan med en besøksstrategi for det statlig sikrede friluftslivsområdet.

Det statlig sikrede friluftslivsområdet ligger innenfor Flekkefjord landskapsvernområde, hvor Verneområdestyret for Oksøy – Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde er forvaltningsmyndighet. Arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi for det statlig sikrede friluftslivsområdet må derfor planlegges og gjennomføres innenfor rammen av verneforskriften og i nær kontakt med Verneområdestyret for Oksøy – Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde. Det må ikke legges til rette for bruk som kan være til skade for verneverdiene.

I arbeide med forvaltningsplan for det statlig sikrede friluftslivsområdet må det tas høyde for det arbeidet som Verneområdestyret gjennomfører i forbindelse med forvaltningsplan og besøksstrategi for verneområdet.

Verneområdestyrets arbeid med forvaltningsplan og besøksstrategi kan medføre at det må gjøres endringer i forvaltningsplanen for det statlig sikrede friluftslivsområdet. Kunnskap og informasjon som innhentes og kartlegges i forbindelse med forvaltningsplanen og besøksstrategien for det statlig sikrede friluftslivsområdet skal være tilgjengelig i Verneområdestyrets sitt arbeid med en forvaltningsplan for verneområdet.

Miljødirektoratet sine midler kan kun brukes til tiltak som beskrevet i tilskuddsbrevet av 8. oktober 2024. Det vil si at andre tiltak ikke kan finansieres med våre tilskuddsmidler. Vi gir utsatt rapporteringsfrist til 1. juli 2025. Det må komme tydelig fram av rapporteringen hva midlene er brukt til opp mot vilkårene i tilskuddsbrevet av 8. oktober 2024.

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 73 58 05 00
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljødirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo
Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

Miljø-
direktoratet

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ingunn Margrethe Limstrand	Snorre Stener
seksjonsleder	seniorrådgiver

Kopi til:

VERNEOMRÅDESTYRET FOR OKSØY-RYVINGEN OG FLEKKEFJORD LANDSKAPSVERNOMRÅDER	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
AGDER FYLKESKOMMUNE	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
ADVOKATFIRMA TOFTE HALD AS	Postboks 759	4666	KRISTIANSAND S

Flekkefjord kommune

STATSFORVALTEREN I AGDER
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Flekkefjord kommune

Dato: 27.03.2025
Vår ref: 20/02411-39
Deres ref:
Saksbeh.: Bernhard Nilsen
Telefon:

Strakstiltak ved Brufjellhålene i Flekkefjord landskapsverneområdet - oppfølging

Flekkefjord kommune søkte den 9.9.2024 til verneområdestyret om en rekke tiltak for å redusere risikoen knyttet til ferdsel ved Brufjellhålene i verneområdet i Flekkefjord.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder fattet den 18.11.2024 følgende vedtak:

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e, dispensasjon til søknad om strakstiltak på stinettet fra Roligheden til Brufjellhålene innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Avgjørelsen i verneområdestyret ble påklaget av grunneier. Statsforvalter påklaget vedtaket, og ba om utsatt iverksetting av vedtaket til klagen er avgjort. Det betyr at tiltakene er satt på vent mens klagesaken behandles.

Den 19.2.2025 sendte Flekkefjord kommune en henvendelse til statsforvalteren der det ble minnet om at viktige risikoreduserende tiltak var stilt i bero i påvente av klagebehandlingen. En særlig påminning ble gitt om en rullestein på ca. 400 kg. som ligger i nedstigningen til Brufjellhålene. Den anses å utgjøre en potensiell fare for besøkende.

Faglig grunnlag for søknaden

Det er benyttet både eksterne og interne fagressurser for å utarbeide et grunnlag for å redusere risikoen for turgåere til Brufjell og Brufjellhålene. Løsningsforslagene er

basert på befaringer og påfølgende rapporter. I begge rapportene fremheves den nevnte rullesteinen, som ligger rett over nedstigningen til Brufjellhålene.

Eksterne fagressurser

Det ble utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse med bistand fra eksterne fagressurser med relevant kompetanse.

Kjetil Bentsen har omfattende erfaring med risiko- og sårbarhetsanalyser. Han er også instruktør for redning i høyden og arbeidsklatrer med IRATA Level 1-sertifisering, samt autorisert ambulansearbeider. Han er hovedinstruktør for Global Wind Safety (GWO), og har vært med under etableringen av Via Ferrata i Jøssingfjorden, og i utviklingen av Trollpikken som turistdestinasjon.

Idar Ose er klatreinstruktør og kompetent til å inspisere installasjonene i Brufjell. Han har montert alle eksisterende klatrebøyler og annen sikringsutrustning, og rensket fjellet for løse steiner. Idar har vært aktiv klatrer siden 1995, og har siden 1996 vært godkjent trener/instruktør i NKF. Idar Ose har boltet og oppført over 100 klatreruter på ulike lokasjoner i Norge. I tillegg har han vært ansvarlig for oppføring av flere Via Ferrata anlegg.

Disse to ble også leid inn til vedlikehold og oppgradering av bolter og wire høsten 2024.

Rapporten deres, som ble oversendt kommunen høsten 2024, ligger vedlagt. Den 28.10.2024 ble kommunen anbefalt å bolte den nevnte steinen for å hindre mulig ras. De anbefalte også montering av 2-4 rustfrie bolter i kamstål.

Interne fagressurser

Det ble i september 2024 også utført en befaring med kommunens leder for beredskap, brann og redning, næringssjef og kommunalsjef for samfunn og teknikk. Denne befaringen konkluderte i en rapport om at steinen, som veier anslagsvis 400 kg., er en potensiell fare for besøkende til Brufjellhålene. I søknaden til verneområdestyret ba kommunen om tillatelse til å enten bolte rullesteinen fast eller fjerne den.

Leder for beredskap, brann og redning i Flekkefjord kommune, beskriver situasjonen som følger:

Steinen har alltid ligget der, men jordmassene rundt er vasket bort, og dette øker risikoen for utglidning. Steinen ligger på toppen av nedstigningen, og vil ved en utglidning være til fare for liv og helse, samt at det vil kunne ramme store deler av stien og støttetakene ned mot Brufjellhålene.

Basert på ovenstående analyser og gjennomganger anmoder Flekkefjord kommune om at dette konkrete sikringstiltaket kan gjennomføres umiddelbart.

Vi anmoder også om at det så snart som mulig blir gitt tillatelse til å kunne utføre de øvrige risikoreduserende tiltakene vist til i den innsendte søknaden.

Med hilsen

Bernhard Nilsen
Rådmann

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til: VERNEOMRÅDESTYRET FOR OKSØY-RYVINGEN OG FLEKKEFJORD LANDSKAPSVERNOMRÅDER, Postboks 788 Stoa
, 4809 ARENDAL

Vedlegg:
ROS-analyse Brufjell med handlingsplan
Søknad - umiddelbare tiltak på Brufjell 24

Risiko- og sårbarhetsanalyse
for området
Brufjell turistdestinasjon
samt forslag til tiltak
Høsten 2024
-
Flekkefjord kommune

Innhold

Innledning ... 3
- Områdebeskrivelse ... 3
  - Geografisk plassering ... 3
  - Terreng og klima ... 3
  - Besøksstatistikk ... 3
- Metodikk ... 3
- Begrensninger ... 3

Risiko og sårbarheter ... 4
- Generelle risikoer og sårbarheter langs hele strekningen ... 4
  - Tilrettelegging og stiforhold ... 4
  - Naturslitasje ... 4
  - Sykdom og skader ... 4
  - Fallende stein ... 5
  - Farer ved havet ... 5
  - Kommunikasjon og redning ... 5
- Strekningsspesifikke risikoer ... 6
  - Strekning A – Første bakken ... 6
  - Strekning B -Over Brufjellet ... 6
  - Strekning C – Den første nedstigningen ... 8
  - Strekning D – Den bratteste delen ... 8

Foreslåtte tiltak ... 10
- Bedre merking og tilrettelegging ... 10
  - Tiltak: Strekning A – Første bakken ... 10
  - Tiltak: Strekning B -Over Brufjellet ... 11
  - Tiltak: Strekning C – Den første nedstigningen ... 11
  - Tiltak: Strekning D – Den bratteste delen ... 12
- Tiltak kommunikasjon ... 15
- Tiltak skilting ... 15
- Tiltak internkontroll ... 16
- Tiltak: Rapportering av feil på sti og bøyler samt hendelser. ... 16

Eksponering, sannsynlighet og konseskvenser ... 16

Når ulykken er ute ... 18

Internkontroll ... 18

Juridisk vurdering av ansvar ... 19
- Internkontroll og dokumentasjon ... 20
- Fraskrivelse av ansvar for rapportforfatter ... 20

Kilder ... 21
- Forfatter ... 21

Innledning

Denne ROS-analysen (Risiko- og sårbarhetsanalyse) har som formål å identifisere og vurdere risikoer knyttet til Brufjellhålene, samt foreslå tiltak for å redusere disse risikoene. Målet er å sikre en trygg og bærekraftig opplevelse for alle besøkende.

Områdebeskrivelse

Geografisk plassering

Brufjellhålene ligger i Flekkefjord kommune, og er kjent for sin spektakulære natur og unike fjellformasjoner. Området er en del av en kyststripe med nærhet til åpent hav og er et populært turistmål.

Terreng og klima

Området er preget av bratte klipper, smale stier, harde stigninger og krevende nedstigninger. Klimaet er kystpreget med raskt skiftende værforhold, vind og plutselig nedbør.

Besøksstatistikk

- **Årlige besøkende**: Over 30 000
- **Sesongvariasjon**: Hovedtyngden av besøk skjer i sommermånedene, men området er også besøkt resten av året.

Metodikk

Analysen er basert på:

- Feltbefaringer
- Intervjuer med lokale myndigheter, redningstjenester og turguider
- Gjennomgang av tidligere hendelser og ulykker
- Bruk av etablert metode for å vurdere risikoer, sannsynlighet og konsekvens.

Begrensninger

Denne rapporten er begrenset til strekningen fra der stien, og stigningen begynner ytterst i Åna-Sira og korteste (og mest besøkte) sti til Brufjell. Rapporten ser ikke på strekningen parkeringsplassen til der stien begynner, eller område rundt Sandvika.

Kostnader ved eventuelle utbedringer er ikke vurdert. Det er ikke vurdert hvorvidt man må søke om tillatelse til å utbedre området hverken fra grunneiers perspektiv eller fra Statsforvalter/kommune.

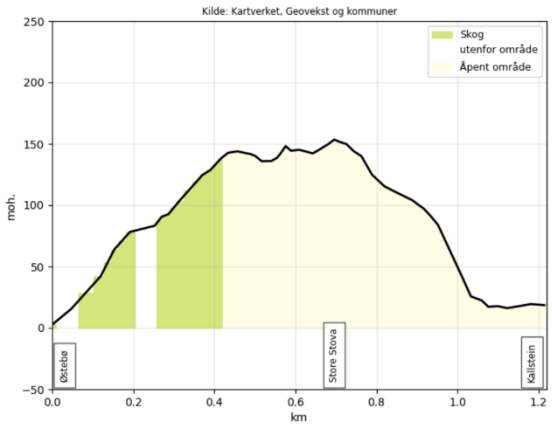

Risiko og sårbarheter

Generelle risikoer og sårbarheter langs hele strekningen

Denne rapporten vil identifisere og analysere risikoer og sårbarheter knyttet til turen til Brufjellhålene. Vi starter med en generell gjennomgang av utfordringene som gjelder for hele ruten, før vi går mer detaljert inn på spesifikke områder.

Tilrettelegging og stiforhold

Stien som leder til Brufjell er i stor grad uten tilrettelegging frem til man når nedstigningen til hulene. Terrenget er preget av bratte skråninger, løse steiner og ujevnt underlag. Under fuktige værforhold blir stien spesielt glatt og på enkelte partier farlig, noe som øker risikoen for fall og skader. Den manglende tilretteleggingen gjør det utfordrende for besøkende å navigere trygt, spesielt for de som ikke er erfarne fjellvandrere.

Naturslitasje

Ettersom stien er dårlig merket og lite tilrettelagt, har det oppstått brede stier på flere steder. Besøkende forsøker ofte å unngå våte eller vanskelige partier ved å gå utenfor den opprinnelige stien. I tillegg leter mange etter riktig vei på grunn av mangelfull merking. Dette har ført til betydelig naturslitasje, hvor vegetasjonen blir tråkket ned og jordlaget erodert. Over tid kan dette føre til alvorlige miljøskader, som tap av biologisk mangfold og økt erosjon, noe som igjen kan påvirke stiens stabilitet og sikkerhet.

Sykdom og skader

Turen til Brufjell er fysisk krevende og kan være utfordrende for mange besøkende. Risikoen for sykdom som følge av høy fysisk belastning er til stede, spesielt for personer med underliggende helseproblemer. Med tanke på det høye antallet besøkende er det sannsynlig at enkelte kan oppleve alvorlige medisinske hendelser, som hjerteinfarkt eller andre akutte tilstander, mens de er på stien.

Skader som følge av det bratte terrenget, løse steiner og glatt underlag er også en betydelig risiko. Med den store mengden mennesker som besøker området hvert år, er det nesten uunngåelig at noen vil oppleve fall, skliulykker eller overbelastning av ledd og muskler. Slike skader kan variere fra mindre forstuvninger til alvorlige brudd eller hodeskader, avhengig av omstendighetene.

Fallende stein

Faren for fallende stein gjøre seg gjeldene spesielt på to deler av strekningen. Det er beskrevet under hver strekning (se under).

Skadepotensialet ved fallende gjenstander er avhengig av flere faktorer. Masse og fra hvilken høyde gjenstanden faller fra sier noe om potensielet. Følgende viser forskjellen på en gjenstand på 0,5 kg som faller fra 10 meter til en gjenstand på 1 kg som faller fra ti meter. I tillegg vil det ha en innvirkning hvor gjenstanden treffer pasienten.

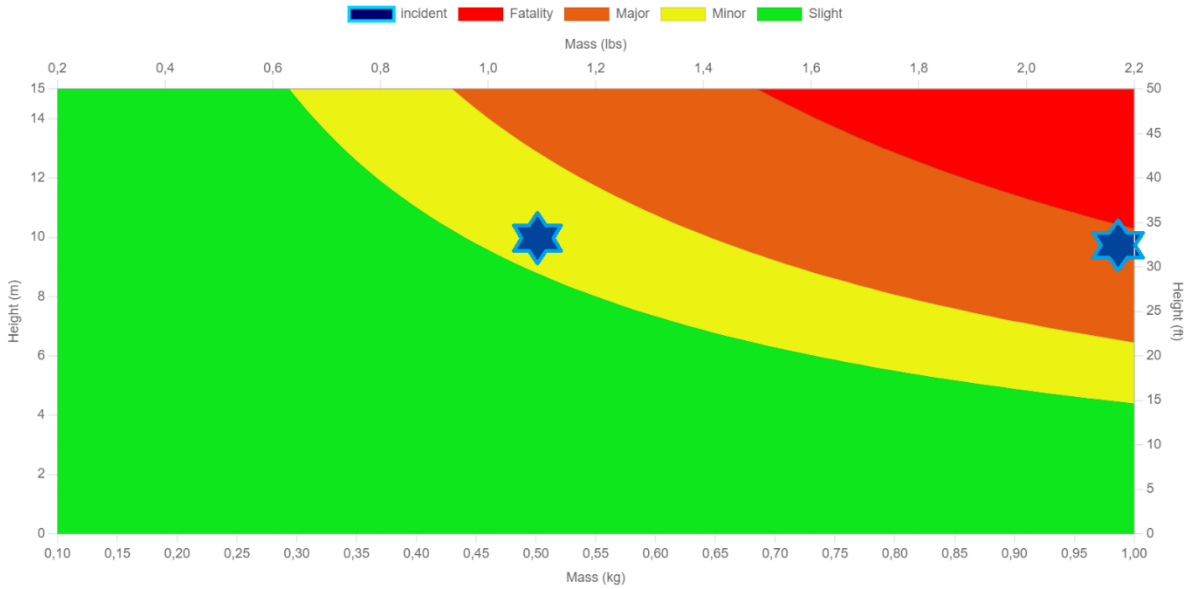

Farer ved havet

Nede ved platået ved hulene er nærheten til det åpne havet en alvorlig risikofaktor. Hvis noen skulle falle i havet her, er det nesten umulig å komme seg opp igjen på land av flere grunner:

- Få landingssteder: Kystlinjen er preget av bratte klipper og glatte steiner, noe som gir få muligheter for å klatre opp igjen.
- Værharde forhold: Området er utsatt for sterke havstrømmer og kraftige bølger. Selv på rolige dager kan understrømmer og plutselige bølger overraske besøkende.
- Begrenset redningsutstyr: Det er satt ut redningsbøyer, slik at forulykkende kan flyte bedre.

Disse forholdene gjør at et fall i havet har fått fatale konsekvenser. Risikoen for drukning er nå beviselig svært høy, og muligheten for rask redning er begrenset.

Kommunikasjon og redning

Området er vanskelig tilgjengelighet for redningsmannskaper. Det krevende terrenget og dårlige kommunikasjonsforhold kan forsinke redningsaksjoner betydelig. Dette utgjør en betydelig risiko for at skader og sykdom forverres. Mangel på dekning i mobilnettene forsinker varsling og redning.

Strekningsspesifikke risikoer

Strekning A – Første bakken

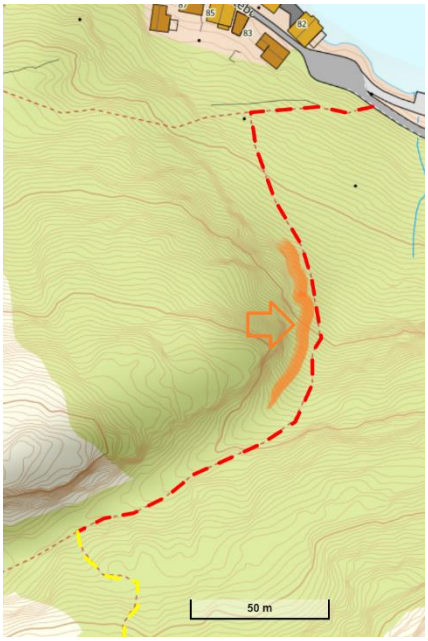

Den første bakken opp fra veien er bratt og krevende. I starten er stien godt etablert og tydelig, men etter hvert som man kommer oppover bakken, blir stien (e) oppdelt og betydelig bredere. Besøkende velger forskjellige løsninger for å passere skråningen og det er omfattende erosjon av jordsmonnet i området. Den løse grusen gjør turgåere utsatt for fall og skliulykker.

Videre er det en fjellnabbe med flere løse steiner, noe som medfører risiko for å bli truffet av fallende steiner hvis man beveger seg for nær fjellveggen (markert med oransje på kartet). Selv om det er fjernet betydelige mengder stein fra fjellveggen, fører årlig erosjon til en kontinuerlig tilførsel av nytt løst materiale.

Strekning B -Over Brufjellet

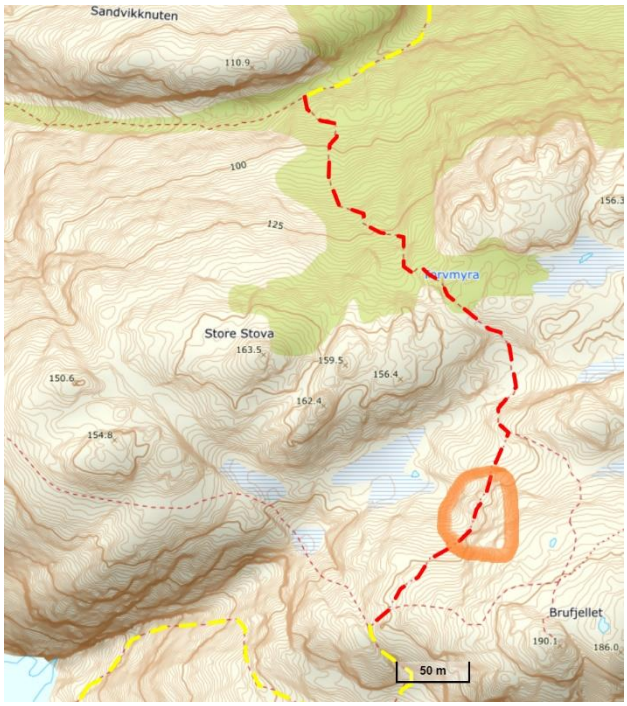

Turstien fra skaret sør for Sandvikknuten og forbi Brufjellet er mindre bratt enn tidligere seksjon. Likevel er slitasjen på stien enorm fordi turgåere forsøker å finne tørre områder for å komme seg gjennom, noe som fører til at stien blir bredere og naturen mer utsatt for erosjon. Spesielt den første bakken kan være svært glatt når det er vått, og faren for fall er stor. Selv om skadepotensialet generelt er begrenset fordi man hverken sklir eller faller langt, er risikoen for mindre skader likevel til stede. Det finnes også et parti langs denne strekningen med utsatte, bratte og til dels glatte områder, som er merket med oransje på kartet.

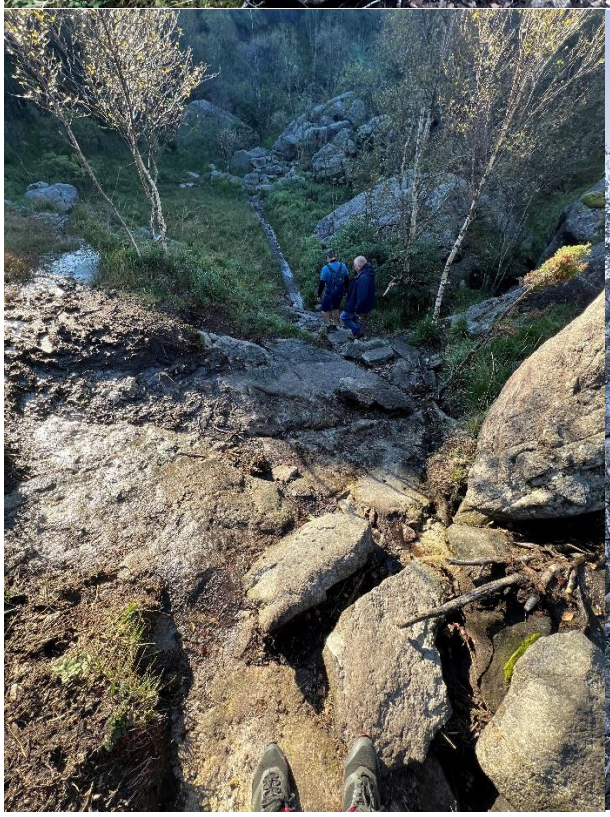

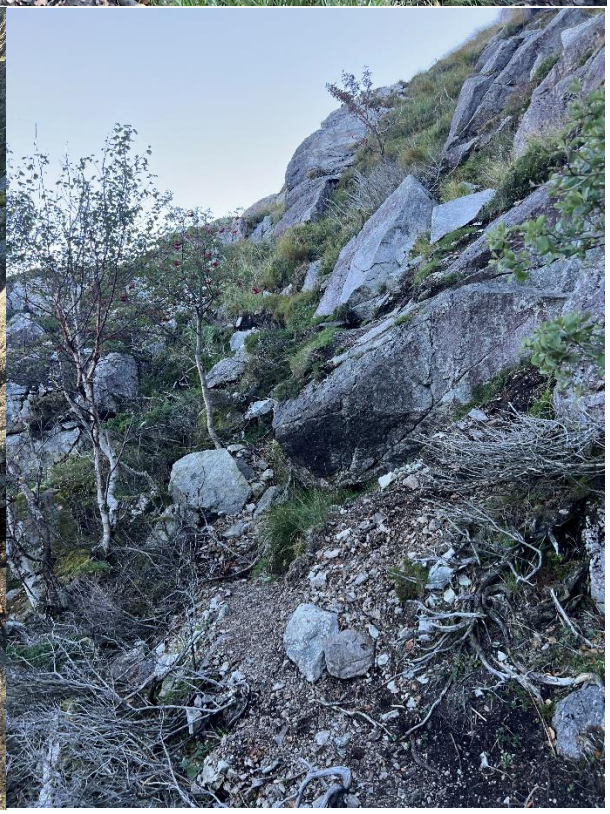

Strekning C – Den første nedstigningen

Strekningen begynner i stikrysset som går til Sandviga/Åna-Sira/Brufjellhålene.

Den første nedstigningen utgjør den største risikoen for skade på denne strekningen. Selv om det finnes gode støttepunkter for både føtter og hender dersom man tar det rolig ned det smale juvet (merket med oransje), kan skadepotensialet ved et fall være betydelig på grunn av det steinete og fjellrike terrenget. Skadefrekvensen antas imidlertid å være lav, siden brattheten gjør at folk tar det forsiktig, og det finnes gode grep å holde i. Likevel kan området være glatt når terrenget er vått, noe som øker risikoen for fall. På grunn av dårlig merking har naturslitasjen her blitt betydelig, ettersom besøkende ofte beveger seg utenfor stien. Dette ser man godt i området merket med grønt (se bildet under).

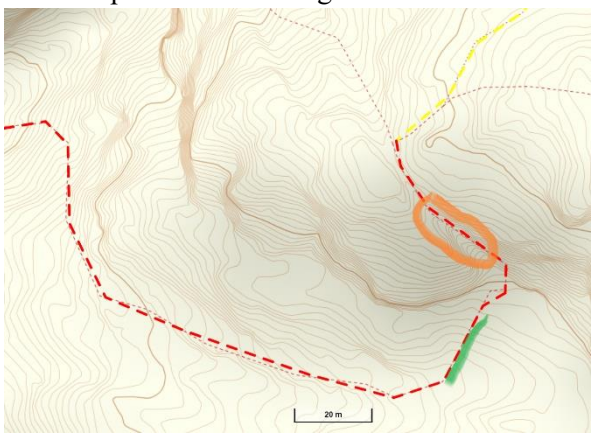

Strekning D – Den bratteste delen

Den siste strekningen ned til Brufjellhålene har det største skadepotensiale på hele turen. Stien er tilrettelagt med wire å holde i og bøyler som man kan trå på eller gripe tak i (markert med blått område), og betydelige mengder stein er fjernet for å øke sikkerheten.

Denne tilretteleggingen gjør det betydelig lettere å komme seg trygt ned til hulene, men området er fortsatt bratt og ulendt. På grunn av brattheten og den potensielle fallhøyden utgjør en ulykke her en betydelig risiko, både når det gjelder fall av personer og fallende stein.

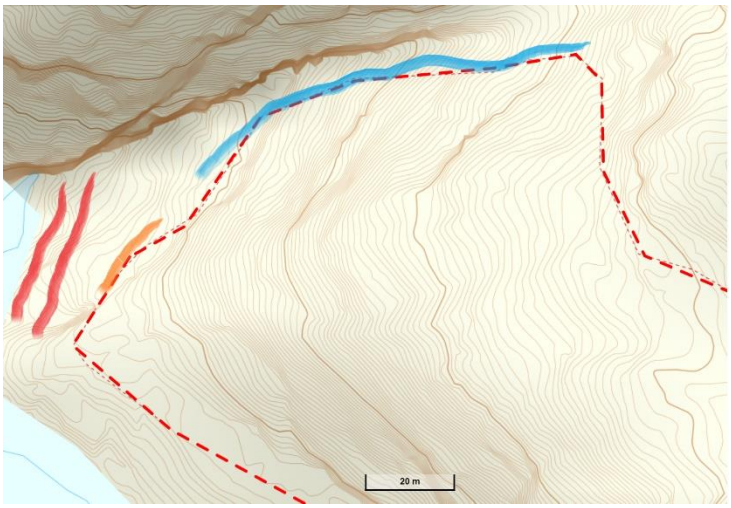

I området ved den oransje markeringen er terrenget ujevnt, og det er uklart for besøkende hvor den beste veien videre er. Det kan være enklest å bevege seg nærmere havet i nærheten av de to røde strekene, men dessverre har det vært dødsfall ved drukning her. Dette ser ut til å ha skjedd fordi personer har falt i havet ved det markerte røde området.

Platået ved sjøen, som leder bort til den dråpeformede Brufjellhulen, virker trygt. Likevel er man utsatt langs kanten, og det er en risiko for å falle i sjøen fra platået. Det er få muligheter for å komme seg opp av havet igjen hvis man faller uti; alternativet er å svømme flere hundre meter for å nå land.

Foreslåtte tiltak

Foreslåtte tiltak er i tråd med tilsvarende områder rundt omkring i Norge, dog er det ikke tatt hensyn til kostnader ved eventuelle utbedringer eller hvorvidt man må søke om tillatelse til å utbedre området hverken fra grunneiers perspektiv eller fra Statsforvalter/kommune.

Bedre merking og tilrettelegging

Stortingsmeldingen om friluftsliv; «Meld. St. 18 (2015–2016) "Friluftsliv – natur som kilde til helse og livskvalitet" legger vekt på blant annet økt tilgjengelighet til friluftsområder. Bedre tilrettelegging av stien i Brufjell vil gjøre området mer tilgjengelig og attraktivt for et bredere publikum.

Meldingen legger vekt på behovet for å øke sikkerheten i friluftsområder gjennom god infrastruktur, merking og informasjon. Forbedring av stien, inkludert sikring av farlige partier og bedre skilting, er i tråd med denne målsettingen.

Meldingen fremhever behovet for å balansere tilrettelegging med vern av naturverdier. Ved å oppgradere stien kan man også implementere tiltak som beskytter sårbar natur gjennom styring av ferdsel.

Bedre tilrettelegging som skåner natur vil også bygge opp under Naturmangfoldloven som understreker viktigheten av å ta vare på, og å skåne naturen.

Bedre merking og tilrettelegging bør følge standarden fra «Merkehåndbok». Merkehåndboka inneholder anbefalinger og standarder for planlegging, tilrettelegging, skilting, merking og kartfesting av ferdselsårer og turruter. Målet med dette arbeidet er å få flere mennesker til å utøve friluftsliv på jevnlig basis, og sikre turister gode og trygge opplevelser i norsk natur.

Under finner man forslaget til utbedring strekning for strekning:

Tiltak: Strekning A – Første bakken

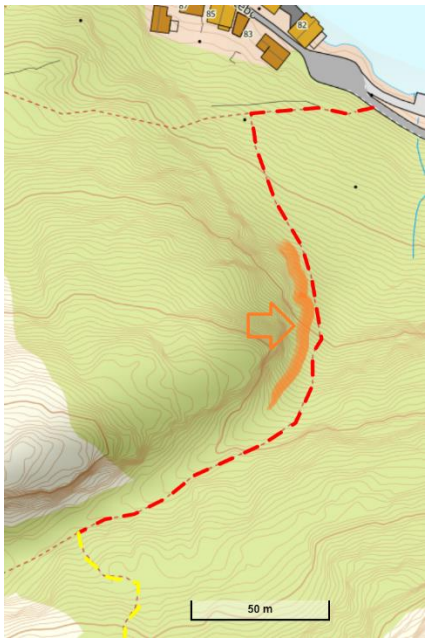

- Bedre merking av sti
- Man bør før hver sesong renske fjellveggen for løse steiner. Skadepotensialet fra fallende steiner kan være betydelig.
- Etablere trapper i tre eller stein hele strekningen.
- Stien bør legges vekk fra fjellveggen for å redusere risikoen for at steinsprang treffer forbipasserende.

Tiltak: Strekning B -Over Brufjellet

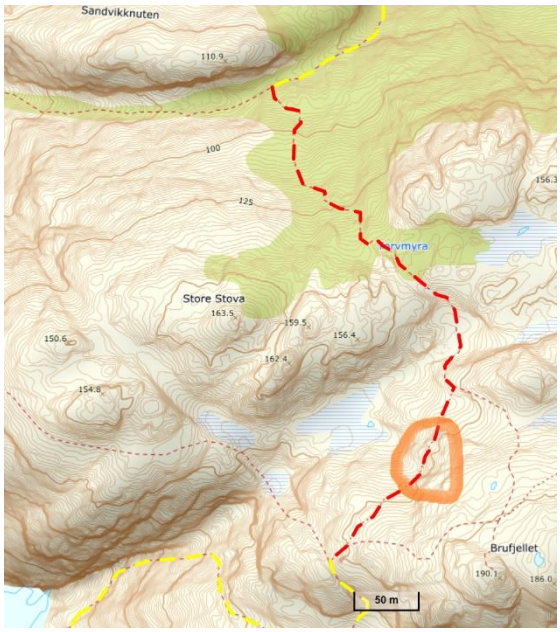

- Bedre merking av stien
- Etablere trapper i tre eller stein fra første krysset til Torvmyra.
- Legge gangbaner over myrer.
- Etablere trinn eller trapper samt håndtak på enkelte bratte partier.
- Rensking av løse steiner i oransje område (før hver sesong)

Figuren viser gangbane bygd av halvkløyvinger som er felt ned i underliggerne for å ligge støtt.

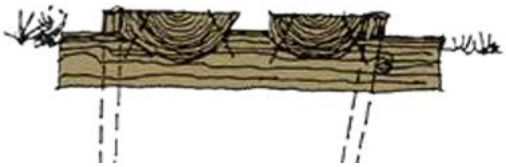

-

Tiltak: Strekning C – Den første nedstigningen

- Bedre merking for å styre trafikken der det gir minst naturslitasje.
- Man kan vurdere om det er nødvendig med trapper ned den bratteste delen av nedstigningen, merket med oransje.
- Rensking av løse steiner i oransje område (før hver sesong)
- Gangbane over vått område, merket med grønt.

Tiltak: Strekning D – Den bratteste delen

- Bedre merking av stien.
- Størst reduksjon av risiko hadde man fått ved etablering av trapper på dette strekket. Men om det er uaktuelt, så vil bør man:
- Utbedring av installerte wire og bøyler.
- Sette inn enkelte trinn i løs ur.
- Ta vekk ødelagt infrastruktur.
- Etablere flere bøyler minimum 16 mm
- Vurdere dobbel sti, så man unngår propp i trafikken på travle dager
- Renskning av stein i området (før hver sesong)
- Legge om stien der man konsekvensen om man faller blir stor:
  Stien går idag over store steiner på nederste del (grønn strek). Det er relativt enkelt å gå, men det er potensialle for betydelige fall i mellomrom mellom steinene (rødt kryss).

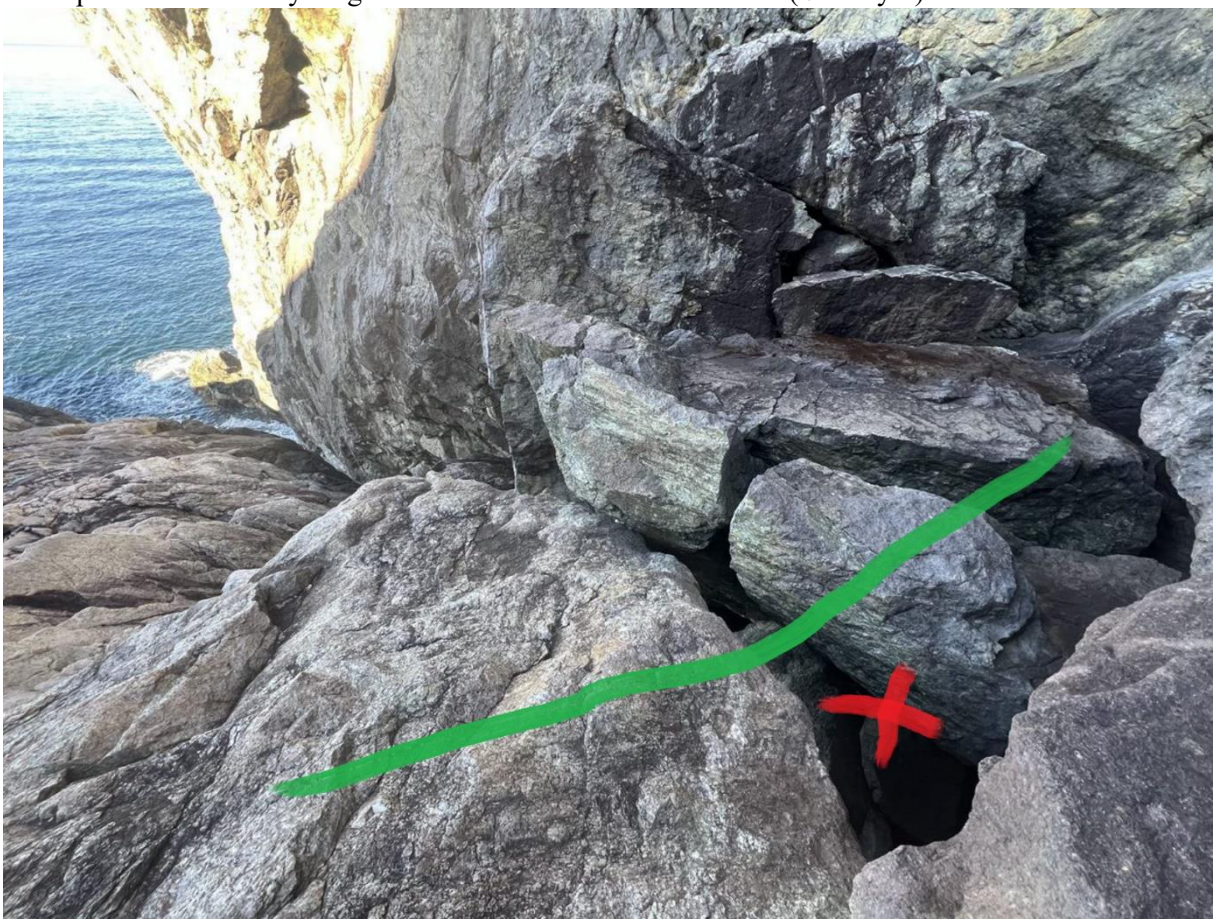

Det anbefales sterkt å legge om ruta her langs sørlig fjellside som vist på bildet under i grønt. Det krever dog enkelte bøyler å gå på.

Med dette tiltaket vil man redusere faren for fall betydelig.

- Ved etablering av gangbane (illustrert i oransje under) vil man holde besøkende langs fjellet mot sør og unngå området der man har opplevd dødsfall (merket med et rødt kryss).
- Man bør også etablere en form for rekkverk/wire å holde i (merket med grønt), da området kan oppfattes som ulendt og bratt. Inngrepet er < 15 meter i lengde.

- Kjettingrekkverk mot sjøen (merket med rødt) med tilhørende skilting kan redusere risikoen for at besøkende tar seg ut i området som har vist seg fatalt.

- Pga. vanskeligheter med å komme seg i land igjen, så kan man vurdere bøyler og/eller flyttbare taustiger fra havnivå og opp slik at man kan komme seg i land igjen om man faller uti. Med tydelige malte piler for å vise vei til bøyler slik at man vet hvor man kan komme i land igjen.

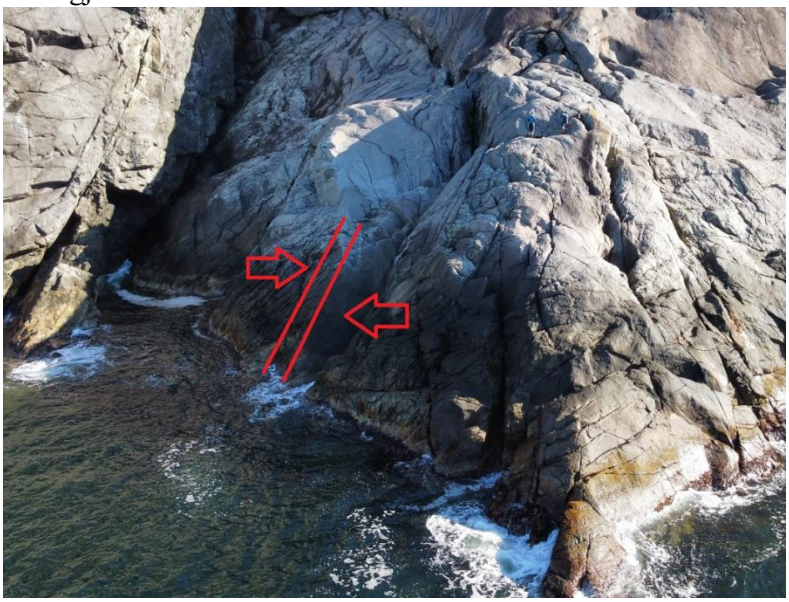

Dog åpner dette en ny risiko at besøkende ser på dette som et tiltak for å bruke Brufjell som badeplass, som kan utløse flere farlige situasjoner. Om man velger å gå for dette tiltaket, så må det tydelig skilting på plass som viser til at tiltaket KUN er for redning.

Tiltak kommunikasjon

Gå i dialog med Telenor og Telia om å etablere mobildekning i området, for å oppnå tidlig varsling og unngå forsinkleser ved redningsoperasjoner.

Tiltak skilting

- Tydeligere og enkel skilting i begynnelsen av stien som viser farene ved å besøke Brufjellhålene. Oppfordre til aktsomhet og ansvarlig oppførsel, og evt. informere om nødvendige forberedelser og utstyr.
- Tydelig skilting ved begynnelsen av nedstigningen på strekning D, for å gjøre besøkende oppmerksom på farene. Har kan man gjerne gjøre det overtydelig for at besøkende skal forstå alvoret.
- Tydelig skilting i bunnen av juvet på strekning D for å gjøre besøkende oppmerksom på farene ved å gå nær sjøen
  Ytterligere skilt alle tre plassene nevnt over, der man oppfordrer besøkende til å rapportere mangler og skader på etablert infrastruktur.
- Man bør også informere om alarmtelefonnummer og hvor man sannynligvis kan få mobildekning.

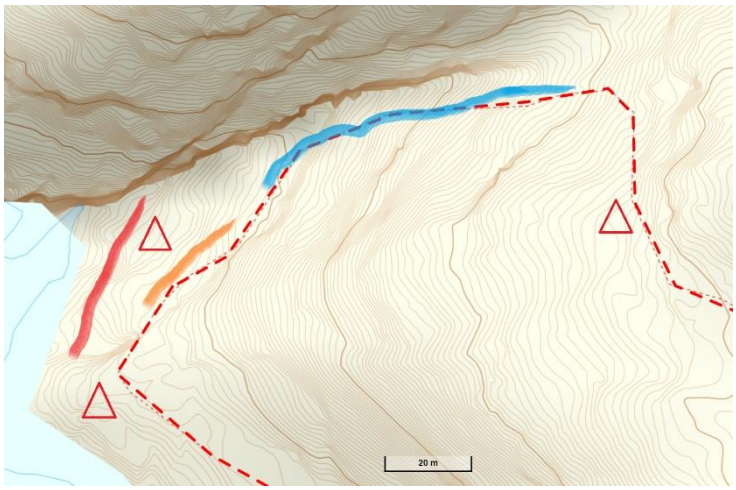

Tiltak internkontroll

Ved tilrettelegging som nevnt over kommer en del krav (se eget kapittel). For å oppfylle disse kravene foreslås det følgende:

- Jevnlig kontroll og vedlikehold av installasjoner
- Dokumentert kontroll av installasjoner
- Internsystem for rapportering av feil, mangler og hendelser (se neste punkt)
- Årlig oppdatering av risiko og sårbarhetsanalysen der man tar hensyn til erfaring og hendelser.

Tiltak: Rapportering av feil på sti og bøyler samt hendelser.

Man bør vurdere å innføre et system der besøkende kan rapportere inn skader og mangler på etablert infrastruktur, samt evt. skader/hendelser som kan være nyttig for installasjonseier å vite om. Ved hjelp av QR kode på skilt med oppfordring til å rapportere, så kan man få tidlig varsling hvis ting ikke er som det skal. Rapporteringssystemet bør inneholde muligheten for å sende både tekst og bilder. Rapporten foreslår slike QR koder alle tre plasser nevnt over, dog er man avhengig av mobildekning for å kunne benytte dette. Dette kommer i tillegg til jevnlig inspeksjoner fra tiltakshaver.

Eksponering, sannsynlighet og konseskvenser

Eksponering: Dette refererer til hvor ofte en risiko oppstår eller hvor lenge personer, miljø eller systemer er utsatt for en risiko. Jo høyere eksponering, desto større er sjansen for at en hendelse vil skje over tid. For eksempel, en sti som brukes daglig av mange mennesker, har høy eksponering.

Sannsynlighet: Dette er et mål på hvor sannsynlig det er at en risiko vil materialisere seg, det vil si at en hendelse faktisk inntreffer. Sannsynligheten kan variere fra "svært usannsynlig" til "svært sannsynlig", basert på faktorer som forholdene på stedet, vedlikehold, eller vær.

Konsekvens: Dette beskriver hvor alvorlig utfallet av en risiko vil være hvis den inntreffer. Konsekvenser kan være små (som mindre skader eller ubehag) eller store (som alvorlige skader, miljøskader eller tap av liv). Den første tabellen under gir et nummerisk utregning av risiko før tiltak blir gjort. Risikoen er fargelagt med rødt som største alvorlighetsgrad via oransje, gult og grønt som minste alvorlighetsgrad.

Ved gjennomførte tiltak reduseres i stor grad risikoen for alle tiltak. Men i siste kolonne kan man se hvilke tiltak som gjør største reduksjon i risiko. Høyt tall, og mørkes grønn gir største reduksjon av nevnte risiko.

		Før tiltak						Etter tiltak				
Nr.	Risiko	Eksponering	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	Nr.	Tiltak	Eksponering	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	Reduksjon
1	Naturslitasje strekning A	Kontinuerlig	Svært sannsynlig	Alvorlig	15	1	Trapp/merking	Meget sjeldent	Usannsynlig	Mindre innvirkning	6	9
2	Naturslitasje strekning B	Kontinuerlig	Svært sannsynlig	Alvorlig	15	2	Trapp/merking/gangbane	Meget sjeldent	Usannsynlig	Mindre innvirkning	6	9
3	Naturslitasje strekning C	Kontinuerlig	Svært sannsynlig	Alvorlig	15	3	Trapp/merking/gangbane	Meget sjeldent	Usannsynlig	Mindre innvirkning	6	9
4	Naturslitasje strekning D	Kontinuerlig	Svært sannsynlig	Alvorlig	15	4	Trapp/merking	Sjeldent	Usannsynlig	Mindre innvirkning	7	8
5	Fjellsprang strekning A	Av og til	Sannsynlig	Meget alvorlig	13	5	Legg om sti/renske for stein	Sjeldent	Mulig	Ingen eller marginal	7	6
6	Fjellsprang strekning B	Av og til	Mulig	Moderat alvorlighetsgrad	10	6	Rensking løse steiner enkelte plasser	Sjeldent	Mulig	Mindre innvirkning	8	2
7	Fjellsprang strekning C	Av og til	Mulig	Moderat alvorlighetsgrad	10	7	Rensking løse steiner enkelte plasser	Sjeldent	Mulig	Mindre innvirkning	8	2
8	Fjellsprang strekning D	Av og til	Sannsynlig	Meget alvorlig	13	8	Rensking løse steiner enkelte plasser	Sjeldent	Mulig	Alvorlig	10	3
9	Fall/skade strekning A	Av og til	Sannsynlig	Mindre innvirkning	10	9	Trapp	Sjeldent	Usannsynlig	Mindre innvirkning	7	3
10	Fall/skade strekning B	Av og til	Sannsynlig	Mindre innvirkning	10	10	Trapp	Sjeldent	Usannsynlig	Mindre innvirkning	7	3
11	Fall/skade strekning C	Av og til	Sannsynlig	Moderat alvorlighetsgrad	11	11	Trapp	Sjeldent	Mulig	Mindre innvirkning	8	3
12	Fall/skade strekning D	Kontinuerlig	Sannsynlig	Meget alvorlig	15	12	Trapper på de bratteste strekkene	Meget sjeldent	Svært usannsynlig	Moderat alvorlighets	6	9
13	Fall/skade strekning D	Kontinuerlig	Mulig	Alvorlig	13	13	Bedre tilrettelegging med bøyler og wire	Ofte	Mulig	Alvorlig	12	1
14	Fall/skade strekning D	Kontinuerlig	Mulig	Meget alvorlig	14	14	Omlegging sti	Nesten aldri	Usannsynlig	Mindre innvirkning	7	7
15	Fall/skade strekning D	Ofte	Mulig	Meget alvorlig		15	Gangbane/rekkverk langs fjellet nederst	Sjeldent	Usannsynlig	Mindre innvirkning		
16	Fall/skade strekning D	Ofte	Mulig	Meget alvorlig	13	16	Rekkverk mot sjøen	Meget sjeldent	Usannsynlig	Meget alvorlig	9	4
17	Oppmerksomhet	Av og til	Mulig	Mindre innvirkning	9	17	Skilting	Meget sjeldent	Usannsynlig	Mindre innvirkning	6	3
18	Dårlig dekning	Ofte	Sannsynlig	Meget alvorlig	14	18	Bedre dekning	Nesten aldri	Svært usannsynlig	Ingen eller marginal	3	11
19	Ikke mulig å komme opp a	Nesten aldri	Svært sannsynlig	Meget alvorlig	11	19	Bøyler/stiger fra havet og opp	Nesten aldri	Sannsynlig	Meget alvorlig	10	1
20	Mangel på internkontroll	Kontinuerlig	Sannsynlig	Meget alvorlig	15	20	Jevnlig internkontroll	Av og til	Mulig	Moderat alvorlighets	10	5

Det kan være verdt å legge merke til at dette er generisk måte å regne risikoreduserende tiltak på, og at for enkelte tiltak kan beskrivelsen som «nesten aldri, sannsylig, meget alvorlig!» etc. virke noe underlig. Dog er man ute etter de nummeriske verdier for å se om tiltaket reduserer risikoen i stor eller liten grad. Selv om et tiltak i liten grad reduserer en risiko, så vil det likevel kunne være nødvendig å gjennomføre tiltaket. Som eksempel kan vi vise til rensking av stein på strekning D. Selv om man årlig rensker for løse steiner, vil man kunne oppleve at steiner faller ned pga. erosjon og vær. Så selv om tiltaket gir en mindre reduksjon i risiko, så vil konsekvensen av å ikke gjøre det være fortsatt for for høy.

Når ulykken er ute

Brannvesenet i Flekkefjord har mest kompetanse på redning i fra Brufjellområdet og bør rådføres om tiltak som kan lette deres arbeid. Denne rapporten går ikke inn på dette.

Internkontroll

Produktkontrolloven § 3 andre ledd pålegger den som eier eller leder en virksomhet som tilbyr forbrukertjenester, eller som utfører arbeid i slik virksomhet, å vise aktsomhet og iverksette rimelige tiltak for å forebygge at tjenesten medfører helseskade. Mottakeren av tjenesten har også plikt til å være aktsom ved bruk. Tilretteleggeren har dermed ansvar for å forebygge helseskade ved å treffe rimelige tiltak, selv om de ikke automatisk holdes ansvarlig dersom en utøver skader seg.

For å oppfylle dette ansvaret bør man:

- **Kartlegge faremomenter**: Identifisere risikoer knyttet til tilretteleggingen.
- **Prioritere tiltak**: Bestemme hvilke risikoer som skal reduseres eller fjernes.
- **Følge opp**: Etablere rutiner for tilsyn, reparasjon, utbedring, skilting og varsling, samt eventuelt fjerne tilrettelegging eller stenge anlegget.

Internkontrollforskriften krever at det forebyggende arbeidet dokumenteres skriftlig. Ved tilrettelegging bør man derfor:

- **Dokumentere sikkerhetsarbeidet**: Utarbeide skriftlige planer og tiltak for risikoreduksjon.

Forslag til tiltak for å oppfylle forskriftene:

1. **Utføre en risikoanalyse**:
    - Kartlegg potensielle farer langs ruten.
    - Vurder sannsynlighet og konsekvens av hver fare.
2. **Implementere sikkerhetstiltak**:
    - Forbedre og vedlikeholde stier og klatreinnstallasjoner.
    - Installere rekkverk eller gjerder ved farlige områder.
    - Oppdatere skilting med advarsler og informasjon om vanskelighetsgrad.
3. **Etablere rutiner for tilsyn og vedlikehold**:
    - Regelmessig inspeksjon av ruten og utstyret.
    - Fastsette ansvarlige personer for tilsyn.

    - Dokumentere funn og tiltak som er gjennomført.

4. **Utarbeide skriftlige prosedyrer og retningslinjer**:
    - Beskrive hvordan ulike oppgaver skal utføres sikkert.
    - Inkludere HMS-rutiner for både ansatte og frivillige. Det kan være redningsmannskaper eller andre institusjoner som gjør inspeksjon eller har tjenester i området.
    - Opprette en beredskapsplan for nødsituasjoner. I dette tilfelle vil Brannvesenet i Flekkefjord være viktigste samarbeidspartner. Dog er det viktig å dokumentere dette arbeidet.
5. **Gi opplæring til tilretteleggere (hvis aktuelt)**:
    - Tilby kurs i førstehjelp og sikkerhetsprosedyrer.
    - Sørge for at alle involverte er kjent med gjeldende retningslinjer.
6. **Informere brukerne**:
    - Tilgjengeliggjøre informasjon om ruten ved startpunktet og før spesielle farer/risikoområder.
    - Oppfordre til aktsomhet og ansvarlig oppførsel.
    - Evt. informere om nødvendige forberedelser og utstyr.
7. **Sørge for tilgjengelig førstehjelpsutstyr og kommunikasjon (hvis aktuelt)**:
    - Plassere førstehjelpssett på strategiske steder.
    - Vurdere behovet for nødtelefoner eller varslingssystemer om man ikke har kommuniksjon via mobilnettet tilgjengelig.
8. **Overholde HMS-krav ved arbeid på ruten**:
    - Sikre trygge arbeidsforhold for de som utfører vedlikehold.
    - Bruke riktig verneutstyr og følge sikkerhetsprosedyrer.
9. **Jevnlig kommunikasjon mellom brukere**
    - Jevnlige samarbeidsfora mellom aktuelle parter for oppdatering av intenkontrollsystemet. Gjennomgang av avvik og erfaring bør stå på agendaen.
    - Gjennomføre møter med aktuelle parter for å lære av eventuelle hendelser.

Ved å gjennomføre disse tiltakene oppfyller man kravene i produktkontrolloven og internkontrollforskriften, samtidig som man bidrar til en trygg opplevelse for brukerne og et sikkert arbeidsmiljø for de som tilrettelegger.

Juridisk vurdering av ansvar

Man bør søke en profesjonell juridisk vurdering av ansvaret man har med å tilrettelegge, eller la være å tilrettelegge Brufjell. Følgende tekst er en generell guideline:

Den som eier eller forvalter et område med stor risiko for skader, som turstier, ser ut til å ha et klart juridisk ansvar for å sørge for at nødvendige sikkerhetstiltak er på plass. Dette følger av

produktkontrolloven § 3 andre ledd, som pålegger virksomheter som tilbyr forbrukertjenester å vise aktsomhet og iverksette rimelige tiltak for å forhindre helseskade. I denne sammenheng er Flekkefjord kommune eller annen ansvarlig for Brufjellhålene forpliktet til å sikre at området er tilstrekkelig tilrettelagt for besøkende, og at nødvendige tiltak er iverksatt for å redusere risikoen.

I tilfeller der det ikke er tilstrekkelig sikret, kan ansvarshaver bli holdt juridisk ansvarlig for eventuelle ulykker eller skader som oppstår som følge av mangelfulle sikkerhetstiltak

For å redusere risiko for juridisk ansvar må Flekkefjord kommune, eller den ansvarlige for området, derfor:

- Utføre risikovurderinger jevnlig.
- Iverksette nødvendige sikkerhetstiltak som merking, sikring av stier, og regelmessig vedlikehold.
- Sørge for god og tydelig informasjon om potensielle farer i området, for eksempel ved hjelp av skilting.

Internkontroll og dokumentasjon

Internkontrollforskriften pålegger videre ansvarshavere for friluftsområder å dokumentere sikkerhetsarbeidet. Dette innebærer at det må foreligge skriftlig dokumentasjon som viser hvilke tiltak som er gjort for å forebygge ulykker. Rapporten legger frem konkrete forslag til slike tiltak, som omlegging av stier, bedre merking, og sikring med wire og bøyler, som vil være avgjørende for å redusere risikoen for skader og unngå ansvar ved eventuelle hendelser. Se eget kapittel.

Fraskrivelse av ansvar for rapportforfatter

Det er viktig å understreke at denne ROS-analysen er ment som et rådgivende dokument som identifiserer risikoer og foreslår mulige tiltak. Undertegnede, som har utarbeidet rapporten, har utført arbeidet basert på gjeldende metoder og beste praksis for risikovurdering. Ansvaret for gjennomføring av tiltak og oppfølging av sikkerheten i området påhviler imidlertid den som har det formelle ansvaret for forvaltningen av Brufjellhålene, herunder Flekkefjord kommune eller andre relevante aktører.

Det er også verdt å merke seg at rapporten er basert på vurderinger av risiko og foreslåtte løsninger på et gitt tidspunkt. Forfatteren kan ikke holdes ansvarlig for eventuelle endringer i forholdene i området, eller for mangler ved gjennomføringen av de foreslåtte tiltakene. Ansvarsforholdet må dermed ligge hos den som har vedtatt å gjennomføre tiltakene, og det er deres ansvar å følge opp og sikre at nødvendige tiltak blir iverksatt og vedlikeholdt over tid.

Rapporten fungerer som en veiledning for å støtte beslutningstakere i deres vurderinger, men det er viktig at disse aktørene selv gjør grundige vurderinger av tiltakene i samarbeid med relevante eksperter og juridiske rådgivere.

Kilder

Norsk Kartverk

Merkehåndboka (2019) Den Norske Turistforening 〉 Innovasjon Norge 〉 Friluftsrådenes Landsforbund

Meld. St. 18 (2015–2016) "Friluftsliv — natur som kilde til helse og livskvalitet"

Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Forfatter

Kjetil Bentsen har ledet arbeidet med utarbeidelse av denne rapporten.Bentsen er HMS-sjef for alle Siemens Gamesa Renewable Energy AS sine vindparker i Norge, og har omfattende erfaring med risiko- og sårbarhetsanalyser. Han er også instruktør for redning i høyden og arbeidsklatrer med IRATA Level 1-sertifisering, samt autorisert ambulansearbeider. Kjetil har en unik kombinasjon av sikkerhetskompetanse, redningskompetanse og praktisk erfaring, Kjetil er også hovedinstruktør for Global Wind Safety (GWO) og har vært med under etableringen av Via Ferrataen i Jøssingfjord, og var blant annet også primus motor for utviklingen av Trollpikken som turistdestinasjon.

FLEKKEFJORD KOMMUNE

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord
Postboks 504
4804 Arendal

Grunneiere ved Landskapsverneområdet

Flekkefjord 09.09.2024

Søknad om tiltak på Brufjell.

I påvente av besøksstrategien har Flekkefjord kommune avventet ytterligere tiltak i Brufjell. Det ble i forrige runde søkt om nye tiltak, og en del vedlikeholdstiltak, av eksisterende stinett. Disse søknadene ble avslått av forvaltningen med begrunnelse i mangel på besøksstrategi.

Etter alvorlige hendelser inneværende sesong, har kommunen gjennomført en befaring for å vurdere stinettet og skiltingen i området. Dette har resultert i forslag til aktuelle tiltak som kan gjennomøres på kort sikt og vurderes som gode forebyggende tiltak.

Befaringen ble gjennomført av:

Terje Glendrange – Kommunalsjef samfunn
Hans-Egill Berven – Næringssjef
Kai Espen Feed – Leder beredskap, brann og redning

Prosjektets avgrensning

Det understrekes at de forslagene vi nå søker om ikke dekker alle faremomentene knyttet til stinettet. Store deler av stinettet er underdimensjonert og slitt, og bruk av stien er forbundet med risiko på flere strekninger. Hele stinettet, informasjonssystemet og tilretteleggingen for besøk må gjennomgås for å utvikle friluftsområdet på en måte som sikrer naturverdiene, grunneiernes interesser og som forbedrer besøkendes sikkerhet på best mulig måte. Besøksstrategien vil legge grunnlaget for det videre arbeidet når den blir vedtatt.

Denne søknaden dreier seg i hovedsak om midlertidige, reversible, strakstiltak for inngangen til området, på toppen av nedstigningen til Brufjellhålene, i nedstigningen og veien videre ut forbi ulykkesstedet:

Tiltak

1. Strakstiltak - hindre uønskede hendelser langs nedstigningen.
    a. Klatrebøylene og annet utstyr som ble montert før 2017 var av for spinkel kvalitet. Mange av klatrebøylene er bøyd, mens noen av dem er brukbare som ekstra håndtak for de klatrende gjestene. I 2017 ble det montert grovere bøyler som har vist seg å holde stand. Målet med denne delen av prosjektet er at klatrebøylene legger til rette for å kunne bevege seg tryggere i ned- og oppstigningen. Herunder sikre at oppad- og nedadstigende besøkende trygt kan passere hverandre i stigningen. Ekstern ekspertise blir innleid og deres oppdrag innbefatter egenvurdering av treffende tiltak utfra klatrefaglig ekspertise.

    Vi ønsker å erstatte bøyde klatrebøyler med bøyler av samme kvalitet som dem som ble montert i 2017.

Wiren er, som bildene nedenfor viser, moden for reparasjoner. Festeboltene må sjekkes og eventuelt utbedres. Wirefestene må gjennomgås og utbedres.

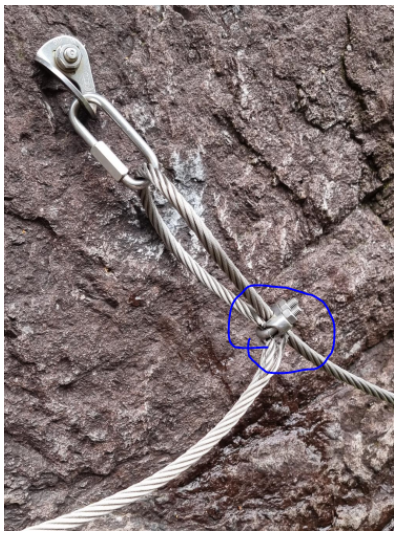

b. Varselskilt om fare for å unngå uønskede hendelser
Vi kommer til å plassere et varselskilt (av typen vist nederst i søknaden) på parkeringsplassen. Skiltet er på 140 *70 cm. Dette for å sikre oss at gjester blir advart allerede før de tar fatt på turen ut til Brufjell. Målet er at flere folk tar en realitetsvurdering før de tar fatt på turen.

c. Vi søker om å kunne plassere et likt, men nedskalert, skilt ved porten/inngangen fra veien. Dette for, igjen, å advare om de sikkerhetsutfordringene som er forbundet med selve nedstigningen til Brufjellhålene.
Feste: Vi foreslår å benytte eksisterende festeanordning, og flytte eksisterende infoskilt som er der i dag enten opp eller ned på festeanordningen for å gi rom for et nytt skilt.

d. Vi søker om å få erstatte eksisterende skilt rett før nedgangen til Brufjellhålene (se foto), med skiltet nederst i størrelse 140*70 cm. Dette foreslås for å gi besøkende en siste mulighet for å realitetsorientere seg i forhold til konkrete farebeskrivelser, og eventuelt velge å la være å ta klatreturen ned.
Det eksisterende skiltet er i og for seg et godt varselstiltak, men det treffer ikke godt nok mot gjester fra andre land og kulturer som er vant med varselskilter med tydelige faretegn.
Feste: Vi foreslår å fjerne det gamle skiltet, og montere fareskiltet (som vist nederst) med 4 nye hull i fjellet på samme lokasjon.

e. To små pilskilt i signalfarge, ca. 10*30 cm. med tekst som oppfordrer til å følge fjellveggen på veien ut til platået ved Brufjellhålene. F.eks. «Stay on Trail». Ett skilt foreslås plassert på den store steinen man passerer før man kommer til ulykkesstedet, og ett eller to på fjellveggen hvor vi har søkt om å montere nye bøyler.
f. Det ligger en stein som veier anslagsvis 400 kg. på toppen av nedstigningen. Den har tidligere ligget trygt, men grunnet erosjon så er det fare for at den kan falle nedover juvet. Vi ber om lov til å enten bolte den fast i underlaget, eller å dele den og fjerne den avhengig av vurderingene til fagfolkene som skal jobbe med bøylene og wiren.

2. Lede folk langs sikrest trase, samt øke muligheten for redning ved uønskede hendelser.

Ved vår befaring så vi at noen av de besøkende valgte traseen ned langs ulykkesstedet, i stedet for å bevege seg tettere opp mot fjellveggen ved livbøyen. Dette skyldes delvis manglende merking, men også at det er et ganske skrått terreng langs ønsket trase langs fjellveggen. Uten noe å holde i velger en del av de besøkende den mer behagelige, men langt farligere, ytre/nedre traseen nærmere sjøen. Vi så også under befaringen at der det i dag finnes klatrebøyler, så følger de besøkende i stor grad disse. Vi konkluderte med at klatrebøylene i seg selv fungerer som merking, og vil bidra til å lede folk langs sikrest mulig trase lengst mulig vekk fra stupet ned mot sjøen.

Det søkes derfor om tillatelse til å montere 3-5 klatrebøyler av typen montert i 2017 på fjellveggen, ca. i magehøyde, før og etter livbøyen på veien ut til platået, før en svinger til venstre mot selve Brufjellhålene. Brann/redning legger tid at man ved hjelp av disse klatrebøyene også får bedre festemuligheter for tau ved redningsoperasjoner på ulykkesstedet i sjøen nedenfor (se foto til venstre nedenfor).
Feste: disse klatrebøylene må festes med nye borrehull i fjellveggen.

Ny livbøye. Vi søker om å få montere en tredje livbøye nærmere selve ulykkesstedet (se foto til høyre nedenfor) etter råd fra brann/redning.
Feste: To borrehull i fjellveggen.

Organisering

Det er opprettet en arbeidsgruppe for dette prosjektet i kommunen med:

Bernhard Nilsen -	Rådmann
Terje Glendrange -	Kommunalsjef for Samfunn og teknikk
Kai Espen Feed -	Brann/redning
Hans-Egill Berven -	Næringssjef
Ingvild Storm Hookway -	Kommunikasjonsansvarlig
Ann Kathrin Berg -	Beredskap
Ekstern ekspertise	

Vi har, fredag 30.08.2024 sendt ut anbudsforespørsel til 3 fagmiljøer med svarfrist mandag 09.09.2024 kl. 09.00, for å velge ut en egnet leverandør til prosjektet. Følgende kvalifikasjonskrav ble stilt til leverandørene i anbudsforespørselen:

Kvalifikasjonskrav	Dokumentasjon
• Leverandøren skal ha ordnede forhold vedr. skatte- og merverdibetaling.	Attest for skatt og merverdiavgift
• Sertifisering for utendørs klatring på instruktør- og trenernivå. • Sertifisering for montering av klatreutstyr i fjell. • Dokumentert erfaring fra lignende oppdrag i utsatte turistleder. • Dokumentert erfaring fra HMS arbeid og/eller arbeid med relevant risikohåndtering.	Sertifikater / kursbevis. Klatrekort. Referanser med kontaktperson og kontaktinfo.

Valgt leverandør vil:

- bli bedt om å analysere hvilke løsninger som er best med tanke på sikkerheten til de besøkende underveis i prosjektet
- bli instruert til å legge igjen minst mulig irreversible inngrep i fjellelementene
- sende inn forslag til eventuelle tiltak som går utover ovennevnte mandat til arbeidsgruppen for eventuelle søknader i fortsettelsen.

Vi gjorde det klart i anbudsforespørselen at vi ønsker å gjennomføre disse tiltakene så fort som mulig, og senest i oktober.

Ytterligere kommentarer

Vi understreker:
Alle skilter som monteres er midlertidige, og vil kunne skiftes ut eller fjernes, når en helhetlig skiltplan for området utformes i etterkant av at en besøksstrategi er vedtatt. Vi ser at det i samarbeid med grunneierne, forvaltningen og fagmiljøet i Agder fylkeskommune må utarbeides en helhetlig plan for informasjon og skilting for hele området.

Til informasjon:
All varsling som gjøres i felt i form av skilting blir nå i disse dager speilet på web via alle kommunens websider og sosiale mediekontoer. Vi jobber også mot UT.no, Friluftsrådet, FOT,

Smaabyen Flekkefjord, Visit Sørlandet for å endre på tredjeparts kommunikasjonen med turister som søker opp Brufjell.
Det er klaget på dårlig mobildekning på nedre platå. Vi har nå kontakt med Telenor som planlegger en tur for å måle eksakt mottakerforhold for mobil og nødnett.

Vi ber om at ikke søknaden forkastes i sin helhet hvis enkelte tiltak får avslag, men at dere snarere svarer punkt for punkt.
Vi understreker avslutningsvis at dette haster, og at vi håper på en hastebehandling i fra områdeforvaltningen side, og at grunneierne svarer på henvendelsen så snart som mulig.

Vennlig hilsen
Næringssjef
Hans-Egill Berven
Mob: 488 43 483
Mail: heb@flekkefjord.kommune.no

Illustrasjon: Dette midlertidige skiltet er under utarbeidelse. Dette er kun et utkast, men det gir et inntrykk av forslaget hva gjelder form, farge og innhold!

Fra: Hans-Egill Berven[Hans-Egill.Berven@flekkefjord.kommune.no]
Sendt: 27.03.2025 14:12:08
Til: Postmottak SFAG[sfagpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord.

Hei.
Denne mailen er sendt til statsforvalteren.
Siden verneområdestyret har samme adresse som statsforvalteren, og vårt mail og arkivsystem registrerer kopien til verneområdestyret som lik
adressen til statsforvalteren, så kan jeg ikke få registrert verneområdestyret som mottaker.
Derfor sender jeg denne på mail, til samme adresse, men med annen adressat i emnefeltet.

Vennlig hilsen

Hans-Egill Berven
Næringssjef

Mobil: (+47) 488 43 483
Facebook og Instagram

Kirkegaten 50
4400 Flekkefjord
Telefon: 38 32 80 00
flekkefjord.kommune.no
Søk jobb hos Flekkefjord kommune

Flekkefjord kommune

E-post til Flekkefjord kommune er journalpliktig etter arkivloven og kan bli publisert på kommunens digitale postliste. E-post kan også være et offentlig saksdokument som andre kan få innsyn i etter offentliglovens regler.

Flekkefjord kommune

STATSFORVALTEREN I AGDER
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Flekkefjord kommune

Dato: 25.03.2025
Vår ref: 20/02411-38
Deres ref:
Saksbeh.: Hans-Egill Berven
Telefon:

Strakstiltak ved Brufjellhålene i Flekkefjord landskapsverneområde - oppfølging

Flekkefjord kommune søkte den 9.9.2024 til verneområdestyret om en rekke tiltak for å redusere risikoen knyttet til ferdsel ved Brufjellhålene i verneområdet i Flekkefjord.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder fattet den 18.11.2024 følgende vedtak:

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e, dispensasjon til søknad om strakstiltak på stinettet fra Roligheden til Brufjellhålene innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Avgjørelsen i verneområdestyret ble påklaget av grunneier. Statsforvalter påklaget vedtaket, og ba om utsatt iverksetting av vedtaket til klagen er avgjort. Det betyr at tiltakene er satt på vent mens klagesaken behandles.

Den 19.2.2025 sendte Flekkefjord kommune en henvendelse til statsforvalteren der det ble minnet om at viktige risikoreduserende tiltak var stilt i bero i påvente av klagebehandlingen. En særlig påminning ble gitt om en rullestein på ca. 400 kg. som ligger i nedstigningen til Brufjellhålene. Den anses å utgjøre en potensiell fare for besøkende.

Faglig grunnlag for søknaden

Det er benyttet både eksterne og interne fagressurser for å utarbeide et grunnlag for å redusere risikoen for turgåere til Brufjell og Brufjellhålene. Løsningsforslagene er basert på befaringer og påfølgende rapporter. I begge

rapportene fremheves den nevnte rullesteinen, som ligger rett over nedstigningen til Brufjellhålene.

Eksterne fagressurser

Det ble utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse med bistand fra eksterne fagressurser med relevant kompetanse.

Kjetil Bentsen har omfattende erfaring med risiko- og sårbarhetsanalyser. Han er også instruktør for redning i høyden og arbeidsklatrer med IRATA Level 1-sertifisering, samt autorisert ambulansearbeider. Han er hovedinstruktør for Global Wind Safety (GWO), og har vært med under etableringen av Via Ferrata i Jøssingfjorden, og i utviklingen av Trollpikken som turistdestinasjon.

Idar Ose er klatreinstruktør og kompetent til å inspisere installasjonene i Brufjell. Han har montert alle eksisterende klatrebøyler og annen sikringsutrustning, og rensket fjellet for løse steiner. Idar har vært aktiv klatrer siden 1995, og har siden 1996 vært godkjent trener/instruktør i NKF. Idar Ose har boltet og oppført over 100 klatreruter på ulike lokasjoner i Norge. I tillegg har han vært ansvarlig for oppføring av flere Via Ferrata anlegg.

Disse to ble også leid inn til vedlikehold og oppgradering av bolter og wire høsten 2024.

Rapporten deres, som ble oversendt kommunen høsten 2024, ligger vedlagt. Den 28.10.2024 ble kommunen anbefalt å bolte den nevnte steinen for å hindre mulig ras. De anbefalte også montering av 2-4 rustfrie bolter i kamstål.

Interne fagressurser

Det ble i september 2024 også utført en befaring med kommunens leder for beredskap, brann og redning, næringssjef og kommunalsjef for samfunn og teknikk. Denne befaringen konkluderte i en rapport om at steinen, som veier anslagsvis 400 kg., er en potensiell fare for besøkende til Brufjellhålene. I søknaden til verneområdestyret ba kommunen om tillatelse til å enten bolte rullesteinen fast eller fjerne den.

Leder for beredskap, brann og redning i Flekkefjord kommune, beskriver situasjonen som følger:

Steinen har alltid ligget der, men jordmassene rundt er vasket bort, og dette øker risikoen for utglidning. Steinen ligger på toppen av nedstigningen, og vil ved en utglidning være til fare for liv og helse, samt at det vil kunne ramme store deler av stien og støttetakene ned mot Brufjellhålene.

Basert på ovenstående analyser og gjennomganger anmoder Flekkefjord kommune om at dette konkrete sikringstiltaket kan gjennomføres umiddelbart.

Vi anmoder også om at det så snart som mulig blir gitt tillatelse til å kunne utføre de øvrige risikoreduserende tiltakene vist til i den innsendte søknaden.

Med hilsen

Bernhard Nilsen
Rådmann

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Verneområdestyret for Øksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsverneområder

Vedlegg:
Søknad - umiddelbare tiltak på Brufjell 24
ROS-analyse Brufjell med handlingsplan

Fra: Øyvind oyvind.andersen[oyvind.andersen@kleppnett.no]
Sendt: 08.04.2025 21:11:15
Til: Postmottak SFAG[sfagpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no];kusolsen@gmail.com[kusolsen@gmail.com];roarsvi@online.no[roarsvi@online.no];post@miljodir.no[post@miljodir.no];
Tittel: Klage ang. vedtak i sak RS 12/25

Det klages herved på vedtak i sak RS 12/25

Verneområdestyret mener de skriftlige spørsmålene som ble sendt inn til rådgivende utvalgsmøte ble svart ut i møte 18. november 2024.

Som møtedeltaker og spørsmålstiller, oppfordret av VORF, kjenner jeg meg ikke igjen i at nevnte skriftlige spørsmål ble besvart ut i nevnte møte.

Det klages også på at disse påståtte svar ikke er gjengitt i møtets protokoll, ei heller i møtets referat.

Viktigheten for eiere/brukere at nevnte spørsmål blir besvart er det tidligere fokusert på.

Vi presiserer for ordens skyld at nevnte spørsmål også i stor grad omhandler formålet med vernet samt forvaltningsorganets målsetning for naturtypene i verneområdet.

Verneområdestyret tilbyr seg å møte Vest agder bonde og småbrukerlag for dialog. Dette ser vi som naturlig når nevnte spørsmål er besvart.

Hilsen

Øyvind Andersen

Vest agder bonde og småbrukerlag

Torsdag, Mars 27, 2025 15:26 CET skrev "Skansen, Ronny" <ronny.skansen@statsforvalteren.no>:

Hei

I forhold til deres henvendelse ble følgende protokollført i RS-sak 12/25 i styremøte 25. mars:

Behandling

Orientert om under styremøte den 25. mars 2025.

Vedtak

Verneområdestyret mener de skriftlig spørsmålene som ble sendt inn til rådgivende utvalgsmøte ble besvart ut i møte 18. november 2024. Verneområdestyret planlegger styremøte/befaring 10 og 11. juni i Flekkefjord og tilbyr seg å møtes for dialog hvis ønskelig.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Øyvind oyvind.andersen <oyvind.andersen@kleppnett.no>
Sendt: mandag 13. januar 2025 18:52
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Postmottak SFAG <sfagpost@statsforvalteren.no>; kusolsen@gmail.com; Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no; inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no; silje.varlid@kristiansand.kommune.no; dammekleiva@gmail.com; Ingrid Vaagland Stav <Ingrid.Vaagland.Stav@miljodir.no>; post@miljodir.no; post@smabrukarlaget.no
Emne: Re: Fwd: Møte i rådgivende utvalg 18. november

Hei igjen.

Det hadde etterhvert vært ønskelig med et svar på stillte spørsmål., viser til tidligere mailer. Det blir forventet av meg som representant fra Vest agder bonde og småbrukerlag at eg formidler svar på stilte spørsmål. Vi ber om snarlig svar.

Hilsen

Øyvind Andersen

Vest agder bonde og småbrukerlag

Torsdag, Desember 12, 2024 17:16 CET skrev Øyvind oyvind.andersen <oyvind.andersen@kleppnett.no>:

> Onsdag, November 20, 2024 18:56 CET skrev Øyvind oyvind.andersen <oyvind.andersen@kleppnett.no>:
> Hei
> Kan ikke se at vi har fått svar på denne henvendelsen. Vi ber om snarlig svar.
> Hilsen
> Øyvind Andersen
> Vest agder bonde og småbrukerlag
>
> > Hei igjen
> > Viser til mail av 3/11-24.
> > Vi ble av VORF oppfordret til å sende inn tema/saker som vi ønsket drøftet med VORF.
> > Jeg opplevde at tema/saker som vi sendte VORF dannet grunnlag for gode diskusjoner på møtet i rådgivende utvalg.
> > Diskusjonene ledet ikke frem til klare svar fra VORF på spørsmålene som tema/sakene var utformet som.
> > Jeg ber derfor på vegne av NBS samt andre som driver landbruksdift i verneområdet, VORF om svar på nevnte relevante spørsmål.
> > Det hadde vært ønskelig å fått disse svar innen rimelig tid slik at jeg kan få disse med i mitt referat fra møtet.
> > Hilsen
> > Øyvind Andersen
> > Vest agder bonde og småbrukerlag
> >
> > -------- Originalpost --------
> > Emne: Møte i rådgivende utvalg 18. november
> > Dato: Søndag, November 03, 2024 20:41 CET
> > Fra: Øyvind oyvind.andersen <oyvind.andersen@kleppnett.no>
> > Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
> > Kopi: "Postmottak SFAG" <sfagpost@statsforvalteren.no>, kusolsen@gmail.com
> >
> > Hei.
> > Jeg stiller på møtet på vegne av Vest agder bonde og småbrukerlag.
> > Vi har noen tema/saker som vi ønsker å drøfte med VORF:
> > - Landbruket har en viktig rolle i å opprettholde verneverdiene i store deler av FVO. Opphør av drift og gjengroing er viktige

trusler mot verneverdier. Vern gjennom bruk er ifølge VORF et utgangspunkt for en langsiktig og bærekraftig forvaltning.
Er ikke vern gjennom bruk avgjørende for langsiktig og bærekraftig forvaltning?
Burde det blitt brukt mer ressurser på lanbruk i verneområdet?

-Grunneierrettigheter og -interesser skal ifølge VORF vektlegges. Vektlegges dette nok i dag?

-Det meste av landarealet i landskapsvernområdet er i privat eie med 350 grunneiere.
Er det nok informasjon om hvilke roller, rettigheter og plikter o.l. grunneiere i FVO har?

- Friluftsliv er ikke en del av vernefomålet. Friluftsloven regulerer ferdsel også i verneområdet. VORF mener friluftsliv er en viktig del av grunnlaget for landskapsvernet og at vernemyndigheten bør ha en aktiv rolle for å ivareta friluftsinteressene i området.
Er dette rett bruk av VORFs ressurser og er dette til det beste for vernet?

-Bør og må VORF bruke verneområdet til å tilrettelegge for kommersielt reiseliv?
hvilken rolle har grunneier/bruker i.h.h.t. denne tilrettelegging?

Hilsen
Øyvind Andersen
Vest agder bonde og småbrukerlag

Miljø-
direktoratet

Adresseliste

29.04.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/1461

Saksbehandler:
Hege Langeland

Vedtak i klagesak om bro og radartårn i Oksøy Ryvingen landskapsvernområde

Vi viser til klagen 26.06.2024 fra Statsforvalteren i Agder på Verneområdestyret for Oksøy Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde sitt vedtak 03.06.2024.

Klagesaken ble oversendt fra verneområdestyret 24.09.2024. Vi viser også til senere korrespondanse som er gjengitt under.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer Verneområdestyret for Oksøy Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde sitt vedtak 03.06.2024 slik:

1. Tillatelsen til oppføring av radartårn oppheves. Kristiansand kommune får avslag på søknaden om oppføring av radartårn.
2. Tillatelsen til oppføring av bro ut til Daudmannsholmen stadfestes, men med endring av hjemmel for vedtaket som er forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde § 3 punkt 1.3. Tillatelsen gjelder for bro slik den er utformet i tegninger oversendt fra Kristiansand kommune 13.03.2025.

<u>Vilkår for tillatelsen:</u>

- Oppføring av bro må skje i perioden 15.august til 15. mars av hensyn til eventuelt hekkende fugl.
- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Eventuell skade skal utbedres og forsøpling skal ryddes fortløpende og etter at tiltaket er ferdigstilt.
- Denne tillatelsen er gyldig i tre år.
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes til verneområdestyret innen en måned etter ferdigstillelse.

Vedtaket er fattet etter forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 73 58 05 00
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljødirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo
Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

Miljø-
direktoratet

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Kristiansand kommune søkte 13.02.2024 om tillatelse til å oppføre bro ut til Daudmannsholmen og montere radartårn til fundamentene til en eldre radar på Daudmannsholmen. Flekkerøy Vel er byggherre og driftsansvarlig etter avtale med kommunen.

Verneområdestyret for Oksøy Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde fattet 03.06.2024 vedtak hvor det ble gitt tillatelse til etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy som omsøkt innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde etter naturmangfoldlovens § 48.

Miljødirektoratet varslet i brev 24.06.2024 at vi vurderte å omgjøre saken av eget tiltak etter forvaltningsloven § 35. Verneområdeforvalter uttalte seg på vegne av styret i e-post 27.06.2024. Kristiansand kommune uttalte seg i brev 06.08.2024.

Statsforvalteren i Agder påklaget verneområdestyrets vedtak i brev 26.06.2024.

Flekkerøy vel har i e-post 06.11.2024 og 27.11.2024 oversendt mer informasjon og fremsatt ønske om befaring i saken.

Miljødirektoratet ble under behandlingen av saken oppmerksom på at det i Miljøvedtaksregisteret er registrert en møteprotokoll hvor det står at Verneområdestyret for Oksøy Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder har gitt tillatelse til to universelt utformede broer på Daudmannsholmen i møte 09.06.2017. Tidligere tillatelse var gitt til Flekkerøy Vel. Miljødirektoratet sendte 20.02.2025 et brev til involverte i saken om disse nye opplysningene og hvor vi ba om å få opplyst om Statsforvalteren, Flekkerøy Vel og Kristiansand kommune var kjent med vedtaket. Kristiansand kommune ble også bedt om å opplyse om bakgrunnen for at det vi oppfatter som samme tiltak er omsøkt på nytt.

Kristiansand kommune svarte i e-post 07.03.2025 at de var ukjent med dette vedtaket og at slik de husker saken, ble bro nr. 1 godkjent i 2014, men med egen formulering om at en evt. bro nr. 2 krever egen søknad.

Flekkerøy vel svarte i e-post 07.03.2025 at de ikke har fått varsel om vedtaket og derfor ikke var kjent med vedtaket. Grunnen til at det denne gangen er kommunen som søker, og ikke Flekkerøy Vel direkte, er avtalen som er inngått mellom kommunen og Flekkerøy Vel. Videre viste de til at fylkeskonservatoren stiller seg positivt til å bygge to broer for tilgang til Daumannsholmen.

Statsforvalteren svarte 21.02.2025 at de ikke kan se at Statsforvalteren har mottatt kopi av vedtak om tillatelse til to universelt utformede broer på Daudmannsholmen. Vedtaket er heller ikke arkivert i Elements på saken hvor verneområdeforvalter står som saksansvarlig; i denne saken ligger kun saksfremlegget knyttet til aktuelle vedtak (samt andre dokumenter som ikke er relevante i denne sammenheng). Statsforvalteren opplyser at de har mottatt kopi av Kristiansand

kommunes vedtak av 14.09.2017, hvor det gis tillatelse til oppføring av én bro (broen nord for Steinhuset) etter plan- og bygningsloven.

Miljødirektoratet har fått tegninger som viser detaljerte mål på gangbroa ettersendt fra kommunen på e-post 13.03.2025. Videre har Kristiansand kommune i e-post 19.03.2025 oversendt en e-post som er sendt internt i kommunen og datert 14.09.20217 med møteinnkalling og møteprotokoll fra møtet 09.06.2017 hvor det ble gitt tillatelse.

Klagers argumenter

Statsforvalteren mener tiltakene ikke gjelder skånsom tilrettelegging og at saken skal behandles etter naturmangfoldloven § 48. En universelt utformet bro og et radartårn på 19,2 m, slik som nærmere beskrevet i prospektet utarbeidet av Flekkerøy vel, kan ikke anses som skånsom tilrettelegging etter en naturlig, språklig forståelse av begrepet. Tiltakene er heller ikke omtalt i forvaltningsplanen for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, jf. krav i aktuelle bestemmelse; i samsvar med forvaltningsplan.

Når det gjelder radartårnet, mener statsforvalteren også at oppføring av et sådan ikke kan anses å være tilrettelegging for friluftsliv, da et slikt tiltak ikke har noen funksjon knyttet direkte til selve utøvelsen av friluftsliv.

Statsforvalteren peker i klagen på at adgangen til å gi dispensasjon etter § 48 er snever og viser til forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 424) og Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014).

Statsforvalteren mener de omsøkte tiltakene er permanente tiltak, og faller derfor ikke inn under kategoriene midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktivitet eller tiltak. Tiltakene, en universelt utformet bro og et radartårn på 19,2 m, er også tiltak som samlet sett vil utgjøre et relativt stort inngrep i landskapsvernområdet. Tiltakene utgjør også hver for seg relativt store inngrep. Særlig radartårnet, men også broen slik den er skissert, vil fremstå som dominerende elementer i landskapet. Etter vår vurdering kan ikke disse tiltakene anses som bagatellmessige inngrep, med ubetydelig/begrenset virkning på verneverdiene. Ut fra ovennevnte, mener vi det er klart at omsøkte tiltak vil påvirke verneverdiene nevneverdig, og at tiltakene også vil være i strid med verneformålet i verneforskriften, både på kort og lang sikt.

Statsforvalteren mener at vilkårene for dispensasjon etter § 48 ikke er oppfylt. Statsforvalteren mener også at vedtaket er svært mangelfullt begrunnet, jf. kravene til begrunnelse av enkeltvedtak i forvaltningsloven §§ 24 og 25 og naturmangfoldloven § 48 fjerde ledd. En tilstrekkelig begrunnelse for å gi dispensasjon ikke fremgår av vedtaket, og slike saksbehandlingsfeil kan medføre ugyldighet.

Merknader fra andre

<u>Merknader fra Kristiansand kommune</u>

Kristiansand kommune uttalte i brev 06.08.2024 at området er et svært attraktivt friluftsområde som har status som statlig sikret friluftsområde. Kristiansand kommune forvalter området i tråd med forvaltningshåndbok for statlig sikrede friluftsområder. Området inngår i Oksøy Ryvingen landskapsvernområde og kommunens forvaltning og drift av området legger opp til å være innenfor rammen av verneformål og bestemmelser. Kommunen minner om at dette ikke er nye elementer eller nye inngrep/tiltak i området, men reetablering av tidligere elementer som ble oppført under 2. verdenskrig. Omsøkte tiltak er forsvarshistoriske viktige elementer som kommunen mener kan innpasses i området innenfor rammen av gjeldende landskapsvern. Kommune oppfatter tiltakene ikke å være i konflikt med verneforskriften § 3 punkt 1.1.

Bro nr. 2 har samme lokalisering som tidligere bro, vil innebære økt kanalisert ferdsel i området og ikke påvirke naturforholdene. Tilsvarende vil også radartårnet etableres på fundamentene til det tidligere radartårnet. Kommunen har vært i dialog med Vest Agder museet og de påpeker verdien av installasjonene: *Siden Fahrstuhl-stillinga på Daudmannsholmen er den eneste i landet, er det veldig spennende at denne historien blir tilgjengeliggjort*.

Bro nr. 1 er allerede etablert og bro nr. 2 vil gi tilgang til selve Daudmannsholmen og muliggjøre gjenreising av radartårnet. Bro nr. 2 ligger inne i godkjent forvaltningsplan for det statlig sikrede friluftsområdet og er spilt inn som tiltak til forvaltningsplanen for landskapsvernområdet. Parkvesenet vurderer tiltakene som positivt for allmenhetens friluftsbruk. Kommunen mener at tiltakene ligger innenfor mulighetene som ligger i unntaksbestemmelsene i naturmangfoldlovens § 48 og anmoder om å ikke omgjøre verneområdetstyrets vedtak.

Merknader fra Flekkerøy Vel

Flekkerøy Vel viser til at dette er siste trinn i et samlet prosjekt for å fremheve områdets unike krigskulturminner. Første enstemmige tillatelse fra verneområdestyret ble gitt i 2014. Denne tillatelsen medførte at første gangbro og renovering av radaroperasjonsbygget fant sted fra og med sommeren 2019. Siste bro og radarmonumentet er detaljprosjektert, disse blir avgjørende for at begge broene skal tjene sin hensikt med å få alle ut i naturen på forsvarlig og kanalisert ferdsel i samsvar med verneforskriften.

Flekkerøy Vel har oversendt informasjon de har oversendt tidligere til verneområdestyret, hvor de peker på at begge broene er tatt inn i forvaltningsplanen for verneområdet. De viser også til tillatelsen til den første broa i 2014. Flekkerøy Vel mener at det faktum at tiltak som er i samsvar med forvaltningsplanen ikke trenger søknad, bekreftes i verneområdestyrets enstemmige godkjenning av den bygde broa. Siden vedtaket fra 2014 sier at det skal søkes om bro nummer to, selv om verneforskriften sier det motsatte, har kommunen fulgt styrets tidligere anvisning og søkt om deres godkjenning. Det er også vist til at den gang fylkesmannen godkjente forvaltningsplanen for det statlig sikra friluftslivsområde lå broene inne som tiltak. Flekkerøy Vel mener statsforvalteren klager på vedtak de selv har gjort om broene, hvor statsforvalteren bad om en mer detaljert plan.

Merknader fra Naturvernforbundet i Agder

Naturvernforbundet i Agder har i henvendelse til verneområdestyret skrevet at de er svært overrasket over styrets vedtak som hjemles i naturmangfoldlovens § 48. Naturvernforbundet mener at tiltaket er av en slik karakter og omfang at det vil stride mot formålet for

landskapsvernområdet og at tiltaket ikke kommer inn under de forhold i § 3 punkt 1.3 som forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til. Vedtaket er etter Naturvernforbundets oppfatning ugyldig, da de formelle forutsetningene for å innvilge søknaden ikke er til stede.

Verneområdestyrets merknader

Verneområdestyret behandlet klagen i møte 18.09.2024. Tidligere tillatelse ble opprettholdt. Styret begrunnet dette med at tiltakene ligger innenfor skånsom tilrettelegging i henhold til retningslinjene i forvaltningsplanen side 34, pkt. 1.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Statsforvalteren har klagerett på verneområdestyrets vedtak etter naturmangfoldloven § 62 tredje ledd. Statsforvalteren har opplyst at melding om vedtak ble mottatt av dem 05.06.2024. Klagen er sendt 26.06.2024 og klagefristen på tre uker er overholdt.

Reglene som gjelder for dette verneområdet

Oksøy Ryvingen landskapsvernområde ble opprettet ved kongelig resolusjon 29. april 2005 og forskrift 29. april 2005 nr. 388 om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde regulerer virksomhet i verneområdet. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, jf. forskriften § 3 punkt 1.1. Dette omfatter et forbud mot bl.a. oppføring og ombygging av bygninger, brygger og andre anlegg. Det følger av § 3 punkt 1.3 bokstav i at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til

Skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5 (tilrettelegging i samsvar med godkjent forvaltningsplan for skjærgårdsparkens friluftsområder krever ikke søknad).

Dersom verneforskriften ikke har bestemmelser om at det kan gis tillatelse til tiltak, må søknader behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Vilkårene for å kunne gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første alternativ er at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke har nevneverdig påvirkning på verneverdiene.

Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde følger av verneforskriften § 2 og er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene. Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Forvaltningsplan for Oksøy Ryvingen landskapsvernområde (2010) gir retningslinjer for forvaltningsmyndigheten. Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er videre retningslinjer for behandling av saker som påvirker natur.

Om broa og radartårnet

Tiltakene er beskrevet i rapporten Daudmanns Den ytterste nøgne ø (Flekkerøy Vel november 2023). Radartårnet er beskrevet med tegninger og mål, vil være på ca. 19,2 m og er visualisert på bilder. Bro er ikke målsatt i rapporten eller søknaden, men visualisert på bilder. Bro er dimensjonert som en gangbro som kan brukes for rullestolbrukere. Miljødirektoratet har fått ettersendt fra kommunen tegninger med detaljerte mål på gangbroa (datert 01.03.2022) i e-post 13.03.2025. Lengde skal være 29 m og bredde 2 m på den buede broa hvor fundamenter støpes i hver ende og forankres i fjell. Rekkverksstolper av stål, wire-nett og håndløper av lyst treverk og total høyde på rekkverk er 1100 mm.

Den første broa ble oppført i 2019, er universelt utformet og i samme stil som den omsøkte broa. Steinhuset ved den første broa er rehabilitert som et kulturminne fra andre verdenskrig. Broa som verneområdestyret har gitt tillatelse til, forlenger turveien helt ut til den ytterste øy på Daudmannsholmen og gjør holmen tilgjengelig for rullestolbrukere. Radartårnet er en gjenskapning av et eldre radartårn som ble brukt av tyskerne under krigen.

Vurdering av radartårn

Statsforvalteren mener at det omsøkte radartårnet ikke er å anse som tilrettelegging for friluftsliv. Miljødirektoratet er enig med Statsforvalteren i dette. Radartårnet faller derfor utenfor de tiltakene som det kan gis tillatelse til etter § 3 punkt 1.3 bokstav i). Det er ikke andre bestemmelser i verneforskriften om at det kan gis tillatelse til et radartårn, og det betyr at søknaden må vurderes som en dispensasjonssak etter naturmangfoldloven § 48.

Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første alternativ er at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke har nevneverdig påvirkning på verneverdiene. Styret har ikke begrunnet nærmere at de mener vilkårene i § 48 er oppfylt.

I innstilling fra forvalter er det vurdert at radartårnet vil være *et forstyrrende element i det urørte skjærgårdslandskapet i området.* Forvalter mener at reetablering av gamle radartårn innenfor et urørt område i verneområdet, må sies å komme i konflikt med selve verneformålet. Eventuelle slike rekonstruksjoner bør finne sted utenfor selve verneområdet hvis en ønsker det.

Statsforvalteren mener at radartårnet er et for stort tiltak til at det kan gis tillatelse etter naturmangfoldloven § 48.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at § 48 ikke kan brukes for å utvide den rammen som er gitt i vernevedtaket. Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene.

Radartårnet er høyt og vil være et dominerende element i landskapet og være synlig på god avstand. Miljødirektoratet er enig i at radartårnet er et for omfattende tiltak til at det kan gis dispensasjon etter § 48. Vi mener at radartårnet strider mot verneformålet i Oksøy – Ryvingen landskapsvernområde og påvirker verneverdiene nevneverdig. Miljødirektoratet vurderer at vilkårene for å kunne gi dispensasjon etter § 48 ikke er til stede for radartårnet. Tillatelsen til å oppføre radartårn oppheves derfor av Miljødirektoratet og det gis avslag på denne delen av søknaden.

Tidligere tillatelse til å oppføre bro

Broene er vurdert av verneområdestyret i flere tidligere saker. I verneområdestyret vedtak 09.06.2017 ble det gitt tillatelse til oppføring av to universelt formede broer i buet form. I møteprotokoll fra styremøtet står det:

> *Forvalters innstilling:*
> *Verneområdestyret gir med hjemmel i Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde §3- 1.2 og 1.3 dispensasjon til å bygge to universell utformede broer på Daumannsholmen i områder vist i kart nr. 3. Dispensasjonen er gitt med betingelsen om at detaljutformingen av begge broene skal skje i dialog med kommunen og fylkeskonservatoren.*
>
> *Behandling i møtet:*
> *• Saken var diskutert.*
> *• Nesteleder fikk en telefon fra Flekkerøy Vel for å diskutere saken.*
> *• Styret var positiv til tiltaket, og for å se uttalelser fra Fylkeskonservator og Handikapforbundet.*
>
> *Vedtak:*
> *Forvalters innstilling vedtatt* *Vedtak: Enstemmig*

Vedtaket er publisert i Miljøvedtaksregisteret gjennom publisering av møteprotokollen. Miljødirektoratet har fått opplyst at det ikke ligger et utgående brev med varsel om vedtaket til søker/parter. Videre opplyser Flekkerøy vel, Kristiansand kommune og Statsforvalteren at de ikke er varslet om vedtaket. Kristiansand kommune har likevel videresendt en e-post fra 2017, som viser at kommunen var kjent med vedtaket.

Det kan virke som at vedtaket ikke er korrekt varslet i tråd med kravene i forvaltningsloven § 27, selv om det er registrert i miljøvedtaksregisteret. Slik registrering erstatter ikke plikten til å varsle partene direkte.

Det følger av forvaltningsloven § 41 at dersom saksbehandlingsreglene i loven ikke er overholdt, er vedtaket likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. I Rettsdatas lovkommentarer[1] er det skrevet at brudd på § 27 ved ikke formelt å varsle parten om vedtaket eller retten til å klage, kan ikke ha hatt betydning for selve vedtakets innhold, og vil dermed ikke kunne føre til at dette blir ugyldig. Men slik feil vil kunne være grunnlag for å tillate klage også etter utløpet av klagefristen, for omgjøring av vedtaket etter § 35 eller på ulovfestet grunnlag.

[1] fra Jan Fridthjof Bernt (sist hovedrevidert 06.12.2017)

Utgangspunktet er derfor at vedtaket 31.01.2017 er et gyldig vedtak. Partenes adgang til å klage på vedtaket og klagefrist er regulert i forvaltningsloven § 29 og § 30. Det følger av forvaltningsloven § 31 at en klage ikke kan tas til behandling som klagesak dersom det er gått mer enn ett år siden vedtaket ble truffet. Det er da uansett ikke anledning til å behandle en klage på dette vedtaket nå. Selv om Miljødirektoratet ikke kan behandle en klage på vedtaket fra 2017 nå, kan vi likevel vurdere omgjøring av vedtaket etter forvaltningsloven § 35.

Tidligere tillatelse til bro ut til holmen er gitt til Flekkerøy Vel, mens det nå er Kristiansand kommune som har fått tillatelse fra verneområdestyret. Etter verneforskriften er det ikke stilt krav om hvem som må søke om en tillatelse. Når to ulike søkere har fått tillatelse til det samme, er dette to selvstendige vedtak som gjelder side om side. Ettersom tiltakene gjelder det samme tiltaket, vil det være en forutsetning at bare en av tillatelsene benyttes.

Selv om Miljødirektoratet ikke kan behandle en klage på vedtaket fra 2017, må vi behandle klagen på vedtaket 03.06.2024. Miljødirektoratet vil i det følgende vurdere om den aktuelle broa er søknadspliktig etter verneforskriften og om det kan gis tillatelse etter vernebestemmelsene.

Vurdering av ny tillatelse til oppføring av bro

Etter § 3 punkt 1.1 er det et forbud mot oppføring av anlegg som også omfatter de omsøkte tiltakene. I verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav i) er det hjemmel for å gi tillatelse til skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplanen for verneområdet. I parentes står det at tilrettelegging i samsvar med godkjent forvaltningsplan for skjærgårdsparkens friluftsområder ikke krever søknad.

At tilrettelegging i samsvar med godkjent forvaltningsplan for skjærgårdsparkens friluftsområder ikke krever søknad, ble fastsatt av Miljøverndepartement (i dag Klima- og miljødepartementet) etter høring av verneforslaget. I kongelig resolusjon, forarbeidene til etableringen av landskapsvernområdet, skriver departementet at tiltak *i samsvar med skjærgårdsparkenes forvaltningsplaner, og som er godkjent av fylkesmannen vil ikke kreve egen søknad etter verneforskriften.* I tillegg viser departementet til at det allerede foreligger forvaltningsplaner for alle friluftsområdene som omfattes av skjærgårdspark. Disse planene er godkjent av fylkesmannen og i samsvar med direktoratets retningslinjer for enkelt og naturvennlig friluftsliv.

Videre skrev Miljøverndepartementet at det er et viktig moment for opprettelse av verneområdet er at det er lite preget av tekniske inngrep. Det må derfor ikke godkjennes anlegg eller innretninger som endrer på dette. Det er viktig at forvaltningsplanen beskriver nærmere hva som kan defineres inn blant tiltak som kan godkjennes.

I Forvaltningsplan for Oksøy Ryvingen landskapsvernområde (2010) er det vist til at alle aktuelle tiltak i verneområdet må koordineres med forslåtte tiltak i forvaltningsplan for Skjærgårdsparken. Det er videre vist til ny bro ut til Daumannsholmen er et nytt tiltak som ikke er beskrevet i dagjeldende forvaltningsplan for skjærgårdsparken.

Miljødirektoratet tolker vernebestemmelsene slik at man har ment å forenkle saksbehandlingen med godkjenning av tilretteleggingstiltak i områder som både er skjærgårdspark og

landskapsvernområde. På vernetidspunktet var myndigheten for godkjenning av forvaltningsplaner for skjærgårdsparken og for verneområdet den samme, dvs. Fylkesmannen. Senere har forvaltningsmyndigheten for verneområdet blitt lagt til verneområdestyret, og ansvaret for godkjenning av forvaltningsplaner for skjærgårdsparkavtaler er flyttet til fylkeskommunen. Selv om myndigheten er flyttet fra Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) til verneområdestyret, er forskriften den samme.

Slik departementet har formulert seg, og ut fra en tolkning av ordlyden i bestemmelsen, gjelder den tilretteleggingstiltak som er forankret i godkjente forvaltningsplaner for skjærgårdsparker uten at det er begrenset til godkjente skjærgårdsparkavtaler på vernetidspunktet.

I nåværende godkjente forvaltningsplan for Høyfjell – Bestemorsmed[2] er 2 broer som gjenoppføres og gir adgang til Daudmannsholmen som radarposisjon omtalt. Første bro er planlagt i planperioden, mens andre bro vurderes for fremtiden i senere planperioder.

I godkjenning av forvaltningsplan for skjærgårdsparken skriver Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder i brev 3. mai 2018 at fylkesmannen finner det naturlig at kommunen i samråd med Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder og Fylkeskonservatoren vurderer de landskapsmessige, kulturminnemessige og estetiske krav til de foreslåtte broene ved Daudmannsholmen. Videre fremgår det av brevet at tiltak i verneområdet *må vurderes i henhold til bestemmelsene i verneforskriften og forvaltningsplanen. Om nødvendig må dispensasjon innhentes før tiltakene kan gjennomføres.*

Miljødirektoratet legger ut fra dette til grunn at tiltakene på Daumannsholmen, inkludert broa, er godkjent, men at utformingen av broa ikke er fullt ut avklart og godkjent. Vi forstår det slik at det er en forutsetning for godkjenningen av broa at den skal vurderes av forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Miljødirektoratet konkluderer derfor med at broa er søknadspliktig etter verneforskriften.

<u>Påvirkning på naturmangfold og verneverdiene</u>
Broa vil påvirke verneverdiene og naturmangfoldet i området, jf. naturmangfoldloven § 8. Påvirkningen må videre vurderes ut fra den samlede belastningen for naturmiljøet, jf. naturmangfoldloven § 10.

I saksfremstillingen fra verneområdeforvalter er det vurdert at etablering av bro ut til Daudmannsholmen, samt oppbygging av et radartårn, vil være relativt store inngrep i et område som er relativt urørt på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Vi er enig i dette.

Broa er 29 m lang, 2 m bred og har et rekkverk på 1,1 m og vil påvirke landskapet på stedet og være relativt store inngrep i et landskap som skal ivaretas mest mulig upåvirket. Området er vernet for å ivareta et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten.

[2] (FS00002694), revidert i 2019 etter godkjenning fra Statsforvalteren

Tilretteleggingen vil bidra til større ferdsel ut på den ytterste holmen. Disse ytterste holmene er viktige områder for sjøfugler. I Naturbase er området registrert som leveområde for gråmåke (sårbar) og storskarv (nær trua). Tilrettelegging vil innebære vesentlig mer ferdsel enn uten tilrettelegging, og vil være forstyrrende for hekkende sjøfugl og mulige hekkelokaliteter på holmen vil som følge av dette gå tapt.

Det er tilrettelagt med en universelt utformet bro like i nærheten og restaurert ei steinbu. Det er videre anlagt en universelt utformet turvei i tilknytning disse. Dette innebærer at området i umiddelbar nærhet til Daudmannsholmen ikke fremstår som urørt, men allerede er påvirket av tilretteleggingstiltak for friluftslivet. Dette kan tale mot at det gis en tillatelse på grunn av den samlede belastningen for området ved at området og landskapet blir ytterligere påvirket av inngrep, jf. naturmangfoldloven § 10.

Samlet vurdering av tillatelsen
Broa har negativ påvirkning på landskapet og er negativ for hekkende sjøfugl.

Samtidig har forskriften åpnet for at tilretteleggingstiltak som er godkjent i forvaltningsplaner for skjærgårdsparken kan skje uten søknad. Det er uvanlig at forskrifter for verneområder overlater til andre myndigheter å avgjøre hvilke tiltak som kan gjennomføres inne i et verneområde på denne måten. Når tiltaket er godkjent som tiltak i forvaltningsplanen for skjærgårdsparken, men hvor utforming må avklares nærmere med forvaltningsmyndigheten forstår vi forskriften slik at en bro kan etableres, men at selve utformingen blir opp til forvaltningsmyndigheten å ta stilling til.

Hva som er skånsom tilrettelegging, beror på en skjønnsmessig vurdering i det enkelte tilfellet. Med skånsom tilrettelegging må det forstås som tilrettelegging på en måte som tar hensyn til naturverdiene og landskapet, her et landskap med lave, avslepne øyer, holmer og skjær. Generelt er små tiltak og inngrep mest naturvennlig. I gjeldende forvaltningsplan for Oksøy Ryvingen landskapsvernområde (oktober 2010) er retningslinjene at turveier bør legges utenom sårbare vegetasjonstyper og viktige viltbiotoper og at turstier legges på en slik måte at de glir inn i landskapet på en god måte uten for store inngrep. Det er videre pekt på at en sti med fordel kan legges i en enkel bro over ei fuktig eng i stedet for at enga dreneres ut.

Tiltaket har positive virkninger gjennom at det bidrar til at flere kan komme seg ut til holmen. Slik universell utforming av tilretteleggingstiltak er generelt lite aktuelt i verneområdene på grunn av at verneformålene. Om universell tilrettelegging sier forvaltningsplanen for Oksøy Ryvingen landskapsvernområde likevel at slike tiltak *bør legges til utvalgte områder innenfor den enkelte kommune hvor forholdene ligger til rette for det og hvor graden av øvrig tilrettelegging allerede er høy.*

Hva som er "skånsom tilrettelegging", må etter vår vurdering vurderes helt konkret ut fra forholdene i den konkrete saken og området hvor tiltaket skal plasseres. Videre vil forvaltningsmyndigheten også måtte ta hensyn til verneforskriftens spesielle bestemmelse om at tilretteleggingstiltak i godkjente forvaltningsplaner for skjærgårdsparker ikke krever tillatelse.
I denne saken er det videre allerede gitt en tillatelse til etablering av bro av verneområdestyret i vedtaket 09.06.2017 og tidligere saksgang har lagt opp til at ei bro kan tillates. Den nye broa har videre samme utforming som bro i nærheten på samme turvei.

Det foreligger spesielle forhold i denne saken sammenlignet med andre saker. Miljødirektoratet har valgt å legge vekt på disse forholdene og under tvil kommet til at verneområdestyret tillatelse kan stadfestes med hjemmel i verneforskriften § 3 punkt 1.3 i).

Etter vår vurdering vil tillatelsen ikke skape presedens for senere saker på grunn av historikken som gjør at saken vil skille seg fra senere søknader, og som nevnt vil terskelen for å gi tillatelse til slike tilretteleggingstiltak generelt sett være svært høy. Vi legger imidlertid også vekt på at området er et landskapsvernområde og at vernekategorien er noe mildere enn nasjonalpark.

Miljødirektoratet stadfester derfor vedtaket om oppføring av bro med tillegg om at den skal være utformet som i fremviste tegninger oversendt fra Kristiansand kommune 13.03.2025. Videre endres hjemmel for vedtaket til forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde § 3 punkt 1.3.

Motorferdsel i forbindelse med gjennomføring av tiltaket må omsøkes særskilt til verneområdestyret på vanlig måte.

Om begrunnelsesplikten

Statsforvalteren har pekt på at verneområdestyrets begrunnelse ikke tilfredsstiller kravene til begrunnelse som følger av forvaltningsloven §§ 24 og 25 og naturmangfoldloven § 48 fjerde ledd. Miljødirektoratet er enig i at tillatelsen fra verneområdestyret er mangelfullt begrunnet. Begrunnelsen i saksfremstillingen er knyttet til en innstilling hvor søknaden avslås. Vi vil også vise til at det er uheldig at det gis en tillatelse uten at detaljerte mål for broa er fastsatt. Selv om de eksakte målene ikke vil være avgjørende for vurderingen av en tillatelse, må vedtaket være tilstrekkelig klart mht. hva det gis tillatelse til. Dette også for å kunne kontrollere at tiltak gjennomføres i tråd med en tillatelse.

Miljødirektoratet ber verneområdestyret påse at vedtakene for fremtiden er bedre begrunnet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust	Terje Qvam
avdelingsdirektør	seksjonsleder

Adresseliste

Kristiansand kommune

Statsforvalteren i Agder

Flekkerøy Vel

Verneområdestyret for Oksøy Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde

AGDER JORDSKIFTERETT

Dok 71

Statsforvalteren I Agder
Postboks 504

4804 ARENDAL

Statsforvalteren i Agder
22 MAI 2025

Verneområde - forvalter Ronny Skansen

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	25-013270REN-JAGD/JKRI	15.05.2025

Postforkynning med mottakskvittering
25-013270REN-JAGD/JKRI Sameiet Kjære Fellesmark, gnr. 4 i Kristiansand

Vedlagte dokument(er):

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnr.
Krav om ny sak m.fl.	23.01.2025	13270/1,5,6,8,9
Forkynning av sak til Statsforvalteren	15.05.2025	13270/69

regnes som forkynt for deg **22.05.2025.**

At dokumentet er forkynt, vil si at det regnes for å ha kommet fram til deg slik at du har kunnet gjøre deg kjent med innholdet. Forkynningsdatoen er blant annet utgangspunkt for beregning av frister.

Dersom du mottar dette brevet **senere** enn nevnte dato og derfor ønsker et senere utgangspunkt for fristberegningen, må du straks ta kontakt med vårt kontor. Årsaken til forsinkelsen må opplyses.

Merk: Du må snarest mulig og **senest innen 02.06.2025** bekrefte at brevet er mottatt ved å fylle ut kvitteringen og sende den tilbake i vedlagte konvolutt, eller bekrefte mottak i e-post: agder.jordskifterett@domstol.no

Hvis du har spørsmål om forkynningen, kan du ta kontakt med vårt kontor.

Agder jordskifterett

Siri M. Coward
førstekonsulent

Postadresse
Postboks 90, 4401 Flekkefjord
Postboks 508 Lund, 4605 Kristiansand
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Sentralbord
38326170

Saksbehandler
Siri Marianne Coward

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926727044

Kontoradresse
Brogaten 31, Flekkefjord
Tordenskjoldsgate 65, Kristiansand
Ragnvald Blakstads vei 1, Arendal

Telefaks

Telefon

Ekspedisjonstid

Internett/E-post
http://www.domstol.no/jagd

agder.jordskifterett@domstol.no

Vår referanse:
25-013270REN-JAGD/JKRI

Kvittering for mottak av forkynning
25-013270REN-JAGD/JKRI Sameiet Kjære Fellesmark, gnr. 4 i Kristiansand

De dokumentene som er nevnt nedenfor, er mottatt:

Dokument	Dokumentdato	Dokumentnr.
Krav om ny sak m.fl.	23.01.2025	13270/1,5,6,8,9
Forkynning av sak til Statsforvalteren	15.05.2025	13270/69

Fyll ut feltene nedenfor:

Adresse:	Postboks 504 4804 ARENDAL
Telefon:	37017500
E-post:	

Dato ***Underskrift***
Statsforvalteren I Agder

65713810i%

FULLMAKT

Statsforvalteren i Agder gir herved .....
(fullmektigens navn)

fullmakt til å representere oss i sak nr. 25-013270REN-JAGD/JKRI Sameiet Kjære Fellesmark, gnr. 4 i Kristiansand ved Agder jordskifterett.

Fullmektigen har følgende:

Adresse .....-.....

Tlf. mobil ....., .. E-post .....

Etter denne fullmakten foretar fullmektigen alle prosesshandlinger på vegne av Statsforvalteren, jf. tvistelovens § 3-4, 1. ledd.

Fullmektigen har dermed bl.a.

- fullmakt til å kreve sak på min/vår vegne

- fullmakt til å representere meg/oss i alle møter som avholdes i anledning saken, fra grensepåvisninger og saksforberedende rettsmøter til ordinære rettsmøter og hovedforhandlinger i tvister

  fullmakt til å motta all post, inkludert innkallinger og forkynninger, herunder pålegg om tilsvar ved anke

  fullmakt til å inngå rettsforlik på mine/våre vegne. Vi er kjent med at et rettsforlik får virkning som en rettskraftig dom, jf. tvistelovens § 19-12, 1. ledd

  Annet:

Sted/ dato: **Underskrift til den/dem som gir fullmakt:**

AGDER JORDSKIFTERETT

Dok 69

Vår referanse
25-013270REN-JAGD/JKRI

Dato
15.05.2025

Krav om sak for jordskifteretten

Sameiet Kjære Fellesmark har krevd sak for jordskifteretten.

Saken har fått saksnummer 25-013270REN-JAGD/JKRI Sameiet Kjære Fellesmark, gnr. 4 i Kristiansand. Vi ber om at du bruker dette saksnummeret/saksnavnet senere i saken.

Kopi av krav med vedlegg er vedlagt. Kravet viser hva Sameiet Kjære Fellesmark vil ha behandlet.

Dersom du mener det er oppgitt feil navn, gårdsnummer, bruksnummer eller lignende, bør du sende opplysninger om dette til jordskifteretten innen tre uker fra kravet er forkynt, se forkynningsdato i følgeskrivet.

Vi oppfordrer deg til å sende inn dokumenter og eventuelle synspunkter/tilsvar du mener har betydning i saken så snart det lar seg gjøre. I saker med tvist blir frist for dette satt senere, og senest i forbindelse med innkalling til rettsmøte.

Dommer i saken er jordskiftedommer Tarjei Bjørgulvsson Berg.

Saken er krevd uten jordskiftemeddommere. Vil du at retten skal settes med jordskiftemeddommere i tillegg til jordskiftedommeren, må vi få melding innen tre uker fra kravet er forkynt.

Vi tar sikte på å ha et saksforberedende møte i saken før sommerferien. I dette møtet blir det befaring for å klarlegge vernegrensene som er avsatt i marka slik at vi har et felles utgangspunkt for saken.

Det er mange parter i saken. Dersom flere av dere har felles interesse, vil det være enklere for oss om dere gir fullmakt til en person som kan møte på vegne av dere i rettsmøtene. Dere vil likevel motta all informasjon i saken.

Kravet vil bli registrert i matrikkelen på din eiendom.

Postadresse
Postboks 90, 4401 Flekkefjord
Postboks 508 Lund, 4605 Kristiansand
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Besøksadresse
Brogaten 31, Flekkefjord
Tordenskjoldsgate 65, Kristiansand
Ragnvald Blakstads vei 1, Arendal

E-post
agder.jordskifterett@domstol.no

Telefon
38326170

Internet
http:/www.domstol.no/jagd

Organisasjonsnr.
926727044

Har dere spørsmål om saken, er det bare å ta kontakt.

Med hilsen
Agder jordskifterett

Tarjei Berg
jordskiftedommer

Vedlegg
- partsliste
- informasjon til selvprosederende parter i saker for jordskifteretten
- orientering om digitalt innsyn i sakens dokumenter
- kopi av kravet med vedlegg

Følgende er parter i saken:

Parter	Prosessfullmektiger	Kommune	Gnr.	Bnr.
Gunnar Larsen		Kristiansand (4204)	4	1
Øyvind Kulien Maiken Flåt Kulien		Kristiansand (4204)	4	2
Ruth Pedersen Kjell Pedersen		Kristiansand (4204)	4	3,150,151
Edith Nørsett		Kristiansand (4204)	4	5
Eli Torvaldsen Bakke		Kristiansand (4204)	4	5
Astri Mosvold		Kristiansand (4204)	4	5,172
Åse Løvsland		Kristiansand (4204)	4	5
Gro Torvaldsen Rykkelid		Kristiansand (4204)	4	5
Erica Nilsen Grunnevoll		Kristiansand (4204)	4	7
Tor Hjalmar Nilsen		Kristiansand (4204)	4	7
Ragnhild Schulte Nilsen		Kristiansand (4204)	4	7
Edvard Berge		Kristiansand (4204)	4	8
Solveig Jakobsen		Kristiansand (4204)	4	8
Torgny Berge		Kristiansand (4204)	4	8
Mariann Heintz		Kristiansand (4204)	4	8
Alf Kristian Tellefsen		Kristiansand (4204)	4	8
Viggo Berge		Kristiansand (4204)	4	8
Freddy Berge		Kristiansand (4204)	4	8
Brita Jakobsen Marta Kristoffersen		Kristiansand (4204)	4	9
Snefrid Martinsen		Kristiansand (4204)	4	9
Per Einar Strandmyr		Kristiansand (4204)	4	11
Rita Strandmyr		Kristiansand (4204)	4	11
Elin Strandmyr		Kristiansand (4204)	4	11

Anna Beate Hareide		Kristiansand (4204)	4	19
Jakob Olsen		Kristiansand (4204)	4	20
Ruth Pedersen		Kristiansand (4204)	4	20
Reidar Olsen		Kristiansand (4204)	4	20
Håkon Vestberg		Kristiansand (4204)	4	23
Allis Salvesen		Kristiansand (4204)	4	57
Marna Pettersen		Kristiansand (4204)	4	57
Beate Austefjord		Kristiansand (4204)	4	57
Håkon Vestberg		Kristiansand (4204)	4	57
Per Georg Kristoffersen		Kristiansand (4204)	4	57
Ole Kristian Kristoffersen		Kristiansand (4204)	4	57
Arvid Pedersen		Kristiansand (4204)	4	162
Kari Skage		Kristiansand (4204)	4	162
Gunnar Jakob Pedersen		Kristiansand (4204)	4	162
Heidi Nilssen Tor Erik Aasen		Kristiansand (4204)	4	177
Ronny Vidar Hansen		Kristiansand (4204)	4	183
Kenneth Knudsen		Kristiansand (4204)	4	183
Terje Magnussen		Kristiansand (4204)	4	195
Paul Pettersen		Kristiansand (4204)	4	196
Elisabeth Skjæveland Thunshelle		Kristiansand (4204)	4	197
Christine Skjæveland Guttormsen		Kristiansand (4204)	4	197
Vidar Kristoffersen		Kristiansand (4204)	4	198
Gunnar Larsen		Kristiansand (4204)	4	208
Jakob Olsen		Kristiansand (4204)	4	232
Ruth Pedersen		Kristiansand (4204)	4	232
Reidar Olsen		Kristiansand (4204)	4	232
Gudrun Beate Knudsen		Kristiansand (4204)	4	234
Dag Myhre Talette Lovise Myhre		Kristiansand (4204)	4	243
Ronny Vidar Hansen		Kristiansand (4204)	4	246
Kenneth Knudsen		Kristiansand (4204)	4	246
Anne Marie Eskilsson		Kristiansand (4204)	4	254
Sameiet Kjære Fellesmark				

Informasjon til selvprosederende parter i saker for jordskifteretten

Du er part i en sak som skal behandles hos jordskiftedomstolen. Dette innebærer at du er del i en rettslig behandling. Du er oppført som rettighetshaver eller grunneier og kan bli berørt av det som skal behandles. Hvordan dette angår deg avhenger av saken. Derfor er det viktig at du leser alle dokumenter du mottar.

Jordskifteretten er en domstol som behandler saker om fast eiendom. De viktigste bestemmelsene om arbeidsoppgavene til jordskifteretten og om saksbehandlingen finner du i jordskifteloven. Regler om saksbehandlingen finner du også i tvisteloven. Lovene finner du på www.lovdata.no.

Partene i saker for jordskifteretten velger selv om de vil benytte advokat som prosessfullmektig. Det er vanlig å møte både med og uten advokat eller annen prosessfullmektig. I ekspropriasjonsskjønn bør partene la seg representere ved advokat.

Forhold du bør være oppmerksom på

Når jordskifteretten mottar et krav om sak, sendes det til alle oppførte parter. Dette kalles forkynning av krav. Det er viktig at du sender tilbake mottakskvitteringen som følger med forkynningen.

Det er et prinsipp i norsk rett at det er partene som bestemmer hva saken omfatter. Det vil si at det er partene som styrer hva jordskifteretten skal behandle og avgjøre. Partene må selv skaffe bevis og ivareta sine interesser.

I forkynningsbrevet er det oppgitt en frist for å sende inn opplysninger, merknader og eventuelle bevis du har i forbindelse med den videre behandling av kravet. Hva du skal sende inn av opplysninger eller merknader varierer fra sak til sak. I de fleste tilfeller ønsker jordskifteretten svar på hvordan du stiller deg til kravet. Videre ønsker jordskifteretten informasjon du har om saken. Det du sender til jordskifteretten sendes ut til de andre partene.

Jordskiftedommeren har plikt til å veilede partene. Er noe uklart eller vanskelig, er det derfor viktig at du tar det opp. Jordskiftedommeren skal være upartisk, han eller hun kan derfor ikke gi råd om for eksempel hvilke standpunkt du bør ta.

Et viktig prinsipp i all rettergang er at alle partene skal ha tilgang til dokumentasjonen i saken. Dokumenter som blir sendt til jordskifteretten, blir derfor sendt ut til alle partene. Du bør sende aktuelle dokumenter til jordskifteretten så snart som mulig. Det blir vanligvis satt en frist for innsendelse av dokumenter. Den viktigste kommunikasjonen skjer likevel i rettsmøter, der du får anledning til å forklare synspunktene dine.

Bevis er informasjon om saken. For eksempel dokumenter, bilder, kart og fysiske spor og gjenstander. Bevis kan også være personer som sitter med kunnskap om saken (vitner). Opplys jordskifteretten om navn og hva vitnet skal si noe om. Vitner som er innkalt, har plikt til å møte. Hvis det er forhold som gjør at vitnet ikke kan møte i retten, kan vitnet høres per telefon.

Trenger jeg juridisk bistand? Det vil ofte være nyttig å bruke advokat også når man skal i jordskifteretten, særlig i kompliserte og vanskelige saker med tvist. I mange tilfeller er det likevel ikke nødvendig. Du må selv vurdere ditt eget behov for hjelp.

Rettsmøte
Før rettsmøtet blir det sendt ut innkalling som forklarer hva som skal skje. Du må møte for å ivareta dine interesser. Hvis du ikke har anledning til å møte kan du gi fullmakt til noen som vil møte for deg.

Alle rettsmøter ledes av jordskiftedommeren. Etter en kort innledning får den som har krevd saken ordet. De andre partene får ordet etter tur. I de fleste sakene vil det være befaring. På slutten av hvert møte orienterer dommeren om den videre saksgangen.

Saksgang
Gjennomføringen av en sak vil variere mye alt etter sakstypen og omfanget. Et viktig skille går mellom saker som er rettsfastsettende, de som er rettsendrende og de sakene som kalles skjønn.

Jordskifteretten kan kalle inn til saksforberedende rettsmøte. I disse rettsmøtene møter parter og eventuelle prosessfullmektiger for blant annet å klarlegge hvem som er parter, hva saken gjelder og for å lage en plan for fremdriften i saken.

Det er partenes ansvar å skaffe dokument eller andre bevis (skylddelingsforretninger, målebrev, tidligere jordskiftesaker, kart og liknende) som har betydning for saken. Jordskifteretten kan sette frist for dette. Dokument som du mener, har betydning for saken bør sendes til jordskifteretten straks.

Jordskifteretten innhenter ikke dokumenter på eget initiativ.

Partene har rett til å være med på alle møter som berører deres interesser og å gjøre seg kjent med alle dokument i saken.

Rettsfastsettende saker
De rettsfastsettende sakene går ut på å fastsette eiendomsforhold, grenser, samt forhold som gjelder bruksrettigheter.

Om partene blir enige i løpet av saken, vil enigheten bli lagt til grunn.

Eventuell tvist mellom partene blir behandlet i rettsmøte (hovedforhandling) der partene får forklare seg om saken og de bevisene som er lagt fram. Partene kan føre vitner om de ønsker det. Normalt er det befaring i løpet av møtet. Jordskifteretten avsier dom på grunnlag av det som kommer fram i møtet.

Rettsendrende saker
I de rettsendrende sakene kan jordskifteretten endre på uhensiktsmessige eiendomsforhold og etablere nye samarbeidsordninger. Et vilkår for endring er at kostnadene og ulempene ikke blir større enn nytten for noen eiendom eller bruksrett.

Det første rettsmøtet vil normalt gå ut på å få klarlagt kravet og hvordan partene stiller seg til kravet. Jordskifteretten må ta stilling til om vilkårene for rettsendring er oppfylt. Er vilkårene oppfylt, skal jordskifteretten lage et forslag til løsning. Forslaget blir sendt til partene og vil som hovedregel bli drøftet i et nytt rettsmøte. Dersom partene ikke blir enige, vil jordskifteretten bestemme løsningen.

Også i rettsendrende saker kan det være nødvendig å avklare gjeldende rettsforhold. Prosessen blir da som for de rettsfastsettende sakene.

Skjønn

Skjønn går vanligvis ut på å fastsette erstatninger, omforme/avvikle bruksretter eller å fordele kostnader og plikter. I skjønn blir det vanligvis holdt ett rettsmøte før jordskifteretten tar avgjørelse. Skjønn kan holdes både som egen sak og som en del av jordskiftesak.

Sammensettingen av retten

Hovedregelen er at jordskiftedommeren er enedommer. Dersom en part krever det, eller jordskiftedommeren mener det er nødvendig, skal retten i tillegg settes med to jordskifte-meddommere.

Kostnader

Kostnadene med en sak består grovt sett i gebyrer, eventuelle utgifter til meddommere, grensemerker og eventuelle utgifter til rettshjelp (advokat). Reglene om kostnadene går fram av jordskifteloven kapittel 7. Jordskifteretten kan gi utfyllende veiledning.

Mekling

Jordskifteretten vil underveis i saken være åpen for og kan medvirke til at partene blir enige om løsninger. Du må være forberedt på at jordskiftedommeren tar opp spørsmål om forlik. Du bør på forhånd tenke gjennom hva som er viktig for deg og din eiendom.

I tvister kan jordskifteretten kalle inn til rettsmekling der det vil bli lagt til rette for at partene kan bli enige.

Mer informasjon

Noen nettsider som kan være nyttige:

jordskifte.no	Informasjon om jordskifteretten
domstol.no	Generell informasjon om domstolene
lovdata.no	Lover og forskrifter
arkivverket.no	Riksarkivet og statsarkivene
tinglysing.no	Tinglyste dokument
seeiendom.kartverket.no	Kart og informasjon om eiendommer
statkart.no	Statens kartverk
norgeskart.no	Kart
nibio.no	Norsk institutt for bioøkonomi
norgeibilder.no	Ortofoto (flyfoto)

Har du spørsmål som dette informasjonsskrivet ikke gir svar på, kan du kontakte jordskifteretten.

Dokumentsamling i sak 25-013270REN-JAGD/JKRI

1 Krav om ny sak.pdf fra Sameiet Kjære Fellesmark 2025-01-23 1
Bilag 1: Vedlegg 1 - Krav om sak for jordskifteretten.pdf 2
Bilag 2: Vedlegg 2 - Innlegg til Areal- og miljøutvalget.pdf 6
Bilag 3: Vedlegg 3 - Orientering fra Kristiansand kommune august 2024.pdf 8
Bilag 4: Vedlegg 4 - 1000-2005-0014-kart-01-105343.pdf 10
5 Wigemyr Brev til AMU vedr veisak fra Larsen, Gunnar 2025-02-04 11
6 Austefjord Klage til verneområdet fra Larsen, Gunnar 2025-02-04 15
8 E-post fra verneområdeforvalter Ronny Skansen 15.11.2024.pdf fra Larsen, (...) 17
9 Tillatelse til flytting av bom ved Beltevigveien i Beltevika statlig sikra (...) 19
Bilag 1: E-post som oversender vedtak angående flytting av bom.pdf 24

Siri Marianne Coward

Fra:	Larsen, Gunnar <Gunnar.Larsen@sweco.no>
Sendt:	torsdag 23. januar 2025 15:37
Til:	Agder jordskifterett (postmottak)
Emne:	Krav om jordskiftesak
Vedlegg:	Krav om sak for jordskifteretten.pdf; Innlegg til Areal- og miljøutvalget.pdf; Orientering fra kommunen august 2024.pdf; 1000-2005-0014-kart-01-105343.pdf

Sameiet Kjære Fellesmark ønsker med dette å åpne jordskiftesak i henhold til vedlagt kravskjema.

Faktura for startgebyr stiles til Sameiet Kjære Fellesmark og sendes til undertegnede på denne e-post.

Gunnar Larsen
Senioringeniør

Sweco Norge AS | Kristiansand
Mobil +47 922 81 840
gunnar.larsen@sweco.no
www.sweco.no

SWECO

LinkedIn | Instagram | Facebook
Organisasjonsnr. 967032271 | Hovedkontor: Oslo

For mer informasjon om hvordan Sweco håndterer dine personlige data, vennligst les her

Krav om sak for jordskifteretten

1. Jordskifterett

Agder jordskifterett

2. Parter

Kommune: Kristiansand kommune

Sameiet Kjære Fellesmark (SKF), Gnr./Bnr./Fnr. 4/256, O. nr. 924 379 669.

Kontaktpersoner for andelshavere i SKF:

4/1 - Gunnar Larsen, gunnar.larsen@sweco.no
4/2 - Øyvind Kulien, o-kulien@online.no
4/3 - Kjell Pedersen, pedersen.kjell49@gmail.com
4/4, 4/23 - Kjell Pedersen, pedersen.kjell49@gmail.com
4/4, 4/23 – Håkon Vestberg, hakon.vestberg@gmail.com
4/5 – Eli Torvaldsen Bakke, elibakk2@gmail.com
4/7 – Ragnhild S. Nilsen, ragnhild@globalfairtrade.com *
4/8 – Arnt Edgar Tellefsen, aetellefsen@gmail.com
4/9 – Bjørnar Martinsen, bjornar@skjaegardsbygg.no
4/11 – Per Einar Strandmyr, perestrandmyr@hotmail.com *
4/19 – Jan Oddvar Hareide j.o.hareide@gmail.com *
4/57 – Petter Kristoffersen, petter.kristoffersen@hotmail.com

Private strandtomter utgått fra SKF i jordskiftesak 4 – 1979:

4/150, 4/151 – Kjell Pedersen, pedersen.kjell49@gmail.com
4/243 – Dag Myhre, dag.myhre@bravida.no
4/183, 4/246 – Kenneth Knudsen, ton-khan@online.no
4/234 – Gudrun Knudsen, gudrunknudsen1@hotmail.com
4/232 – Jakob Olsen, jakoo@online.no
4/2 - Øyvind Kulien, o-kulien@online.no
4/11 – Per Einar Strandmyr, perestrandmyr@hotmail.com *
4/254 – Anne Marie Eskilsson, ameskilsson@gmail.com
4/208 – Gunnar Larsen, gunnar.larsen@sweco.no
4/172 – Astri Mosvold, astrimosvold@hotmail.com
4/7 - Ragnhild S. Nilsen, ragnhild@globalfairtrade.com *
4/162 – Kari Skage, kaskag@online.no
4/195 – Terje Magnussen, terje.magnussen@gmail.com
4/196 – Paul Pettersen, paulpettersen@hotmail.no
4/197, 4/198 – Elisabeth Skjæveland Thunshelle, elisabeth.thunshelle@figgjo.no
4/177 – Tor-Erik Åsen, aase23@gmail.com

* *Eiendommer merket med stjerne har ikke meddelt at de vil være med i saken.*

3. Kravet gjelder

I styremøte 13.11.2024 ble det satt ned ei arbeidsgruppe som skal jobbe for å få tillatelse til motorisert ferdsel ned til P-plassen i Grunnevollkilen. Gruppen består av Paul Pettersen, Kjell Pedersen og Gunnar Larsen.

Det er to veiparseller som må avklares med myndighetene:

Den ene parsellen er Beltevigveien gjennom Sameiets grunn, dvs. fra grensen mot 4/75 og nordover til grensen mot 4/184.
Denne veistrekningen tilhører eiendommen i Belteviga, 4/75, som eies av Miljødirektoratet og ligger nå innenfor Verneområdet Oksøy-Ryvingen (VOR).

Den andre parsellen er den såkalte «ulovlige veien» fra avkjørsel Beltevigveien og ned til P-plassen i Grunnevollkilen. Her er Sameiet grunneier, men veien ligger delvis innenfor VOR.

SKF krever at vernegrensen flyttes til motsatt side av begge veiene slik at det igjen blir fri kjøring til boliger, hytter og sjøbuer i Grunnevollkilen.

4. Virkemiddel

4.1 Jordskifte

☐ Endring av eiendoms- eller bruksrettsforhold

Følgende virkemiddel kan brukes:

- Ny utforming av eiendom og alltidvarende bruksrett, § 3-4
- Skiping av sameie, § 3-5
- Oppløsning av sameie, § 3-6
- Deling av eiendom, § 3-7
- Regler om sambruk (bruksordning), § 3-8
- Pålegg om felles tiltak, § 3-9
- Skiping eller endring av lag, § 3-10
- Avløsning, §§ 3-11 – 3-12
- Tiltaks- eller vernejordskifte § 3-2, jf. §1-3

4.2 Rettsfastsetting – klarlegging av eiendoms-, bruksrettsforhold eller grenser

☐ Rettsutgreiing, § 4-1

☐ Grensefastsetting § 4-2

4.3 Skjønn

☐ Skjønn etter friluftsloven, § 5-3 bokstav b

☐ Skjønn etter oreigningsloven, § 5-3 bokstav c

☐ Skjønn etter grannegjerdeloven, § 5-3 bokstav d

☐ Skjønn etter beiteloven, § 5-3 bokstav e

☐ Skjønn etter vegloven, § 5-3 bokstav f

☐ Skjønn etter servituttloven, § 5-3 bokstav g

☐ Skjønn etter kulturminneloven, § 5-3 bokstav h
☐ Avtaleskjønn § 5-5

☐ Skjønn etter lov om løysingsrettar, § 5-3 bokstav i

☐ Skjønn etter vannressursloven, § 5-3 bokstav j

☐ Skjønn etter borettslagsloven, § 5-3 bokstav k

☐ Skjønn etter ekomloven, § 5-3 bokstav l

☐ Skjønn etter matrikkelloven, § 5-3 bokstav m

☐ Skjønn etter reindriftsloven § 5-3 bokstav n

☐ Skjønn etter plan- og bygningsloven § 5-3 bokstav o
☐ Andre skjønn, se kapittel 5 i jordskiftelova

4.4 Planskapt netto verdiøkning

☐ Fordeling av planskapt netto verdiøkning, §§ 3-30 – 3-32

4.5 Gjenåpning

☐ Gjenåpning, § 8-14

5. Rettens sammensetting

Jordskifte eller rettsfastsetting

Skjønn

Hovedregelen er jordskiftedommeren som enedommer. Ønsker du at jordskifteretten i tillegg skal settes med to meddommere, sett kryss nedenfor.

☐ En jordskiftedommer og to meddommere

Jeg ønsker skjønnsretten sammensatt slik (det vanlige i skjønn

ved jordskifteretten er to skjønnsmedlemmer)

☐ En skjønnsstyrer og to skjønnsmedlemmer

☐ En skjønnsstyrer og fire skjønnsmedlemmer

6. Rettsmekling (gjelder for rettsfastsetting og skjønn)

☐ Jeg ønsker at jordskifteretten gjennomfører rettsmekling

7. Vedlegg

1. Referat fra kommunens møte i Rådhuskvartalet 28.08.2024.
2. Brev fra SKF til møte i Areal- og Miljøutvalget (Krs. Kommune) 31.10.2024.

8. Underskrift

Dato: 22. januar 2025

Gnr/Bnr/Fnr: 4/1

Navn: Gunnar Larsen

Gunnar Larsen

Epost: gunnar.larsen@sweco.no

Telefon: 922 81 840

8. Underskrift

Dato: 22. januar 2025

Gnr/Bnr/Fnr: 4/3

Navn: Kjell Pedersen

Kjell Pedersen

Epost: pedersen.kjell49@gmail.com

Telefon: 988 63 971

SAMEIET KJÆRE FELLESMARK

** Org.nr. 924 379 669 * gnr 4. bnr 256**

Til Areal- og miljøutvalgets møte 31.10.2024:

«Ulovlig» vei til hytter og sjøbuer i Grunnevollkilen på Flekkerøy.

Styret i Sameiet Kjære Fellesmark (SKF) har på nytt fått denne saken til behandling, og ønsker med dette å gi et historisk bilde av veiens opprinnelse og bruk.
Strandtomtene i Grunnevollkilen ble fradelt SKF i Jordskiftesak 4-1979. Intensjonen var den gang å dele hele sameiet, men jordskifteretten konkluderte med at arealet på ca. 160da hadde så ulik bonitet at en deling ikke ville bli rettferdig. Retten gjorde derfor et kompromiss ved å fradele en strandtomt til hvert av de 11 brukene i sameiet. Jordskifteretten gjorde avtale med kommunen om at det kunne bygges sjøbu og brygge på tomtene.

I rettsdokumentene, som ble tinglyst i 1988, er det beskrevet at SKF skal anlegge vei til strandtomtene langs grensen til Forsvaret, gnr 4, bnr 75. Veien ble imidlertid anlagt i 1988 av en privat utbygger på feil side av tjønna, uten at SKF hadde godkjent dette. Det ble mye bråk i sameiet som følge av dette, men saken endte med at flertallet i SKF besluttet å overta veien vederlagsfritt fra utbygger. Et av argumentene for overtakelsen, var at den beskrevne traséen på sørsiden av tjønna ville ha medført mye større naturinngrep enn slik den ble anlagt i nåværende trasé. Veien ble i starten benyttet til transport av byggematerialer til sjøbuene. Mange sjøbueiere driver fritidsfiske fra Grunnevollkilen og er avhengig av transport til sjøbua med teiner og garn. Noen av hyttene sies å ha godkjent parkering på egen tomt og er derfor avhengig av veien som kjørevei.

I 2005 ble Landskapsvernområdet Oksøy-Ryvingen etablert. Vernegrensen ligger langs nordre veikant, slik at deler av veien ligger i verneområdet. På de 20 årene som er gått siden verneområdet ble innført, har det aldri vært krav fra myndighetene om at bilkjøring til strandtomtene ikke er tillatt. Vi mener dette burde vært drøftet med oss grunneiere under etableringen av verneområdet, men det ble aldri gjort.

I 2010 søkte SKF plan- og bygningsetaten om godkjenning av veien og parkeringsplass i Grunnevollkilen. Begrunnelsen for søknaden var primært at eksisterende hytter og sjøbuer hadde behov for kjøring og parkering nær egen eiendom, men også at SKF har et byggeområde for hytter mellom P-plassen og grensen mot Forsvaret.
Søknaden ble avslått av kommunen med krav om tilbakeføring av veien, men i møte med saksbehandler etter mottatt avslag, ble det opplyst at veien ikke skulle tilbakeføres, men at veien måtte tas med i reguleringsplanen for hytteområdet som da var under planlegging. Planarbeidet med veien og hyttefeltet har stoppet opp i alle disse årene i påvente av at gang- og sykkelvei langs fylkesveien skal bli realisert.

Sluttnote
Adkomstvei og P-plass til strandtomter i Grunnevollkilen har vært benyttet som kjørevei siden 1988 – altså i 36 år. Styret i sameiet vil derfor – sammen med alle private tomteeiere

som har eiendom utgått fra SKF - at veien fortsatt skal kunne benyttes til kjøring til eiendommene.
SKF har i alle år utført nødvendig sommer- og vintervedlikehold av veien. Dette har en stor nytteverdi for samtlige grunneiere, men har også en stor sikkerhetseffekt for å få fram utrykningskjøretøy, særlig når det gjelder brannsikkerhet, sykdom, drukning, etc.

Flekkerøy 23. oktober 2024
Styret i Sameiet Kjære Fellesmark

Emne: Vedrørende tilbakemelding på ulovlig vei ved Belteviga

Det vises til møte i Rådhuskvartalet 28.08-24 hvor temaet var status på oppfølging av anlagt vei ved Belteviga innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Deltakere på møtet var:
Ronny Skansen, Verneområdeforvalter, Oksøy – Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder
Svend-Åge Strisland, Avd.leder Tilsyn og ulovlighetsoppfølging
Arne Kjell Brunes, Byggesaksleder
Trond Johanson, Naturforvalter
Aase M. Hørsdahl, Parksjef
Venke Moe, Plan- og bygningssjef

Verneområdeforvalter Ronny Skansen har via sitt ansvarsområde kontaktet Kristiansand kommune gjennom flere instanser for å få avklart hvordan kommunen har tenkt å følge opp det som anses som ulovlig anlagt vei og bruk av denne innenfor landskapsvernområdet hvor det er forbud mot motorferdsel – her en definert trasse på Flekkerøy i Kristiansand kommune. Møtet hadde som målsetting å se på muligheter for hvordan en oppfølging av ulovlig ferdsel på ulovlig anlagt vei innen landskapsvern området kan utføres i praksis.

Bakgrunn for verneområdeforvalterens henvendelse har vært Kristiansand kommunes håndtering av saken i gammel kommune. Det er vist til brev fra Kristiansand kommune, datert 17.08.2010 til kjære Fellesmark (ref 200702328-36), der det varsles om pålegg i forhold til en vei som er gitt avslag på ved Belteviga hvor deler av en veistrekning på ca. 200 meter ligger innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Som det også sies har det vært både jordskiftesak og at Direktoratet for naturforvaltning og daværende Fylkesmann i Vest-Agder den gang uttalte seg kritisk til opparbeidelse av denne veien. Som det også påpekes har det ikke skjedd noe i forhold til tilbakeføring til det som anses som en ulovlig anlagt vei.

Det er enighet om at det i uminnelige tider har vært tråkk til sjøbodene vest i området og at utviklingen av dette tråkket er uklart/uregistrert. Det er også enighet om at den påviste veien er anlagt en gang på slutten av 90 tallet og har vært utvidet også etter det. Det er videre dokumentert at det kjøres på denne veien og innenfor den delen som berører landskapsvernområdet er det forbud mot motorferdsel. Det er ikke gitt dispensasjoner til motorferdsel utover det som er nødvendig for drift av fri-/friluftsområdet og drift av landskapsvernområdet i regi av offentlig myndighet. Dvs. at det er dokumentert brudd på verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde i forhold til motorferdsel som foregår.

Det ble i møtet gitt en orientering til verneområdeforvalter om hvordan Kristiansand kommunes bystyre har gitt uttrykk for at kommunens avdeling for Tilsyns- og ulovlighetsoppfølings ressurser skal ha hovedfokus på «liv og helse». I tillegg skal kommunen følge opp ulovlig bygging i strandsonen.

Etter gjennomgang av sakskomplekset er møtedeltakerne enige om at det vil være positivt for saken om verneområdestyret ber verneområdeforvalter om at det settes opp en bom (hvor møtedeltakerne var enige om at bom måtte stå sør for lovlig avkjøring mot vest) og at dette skjer i regi av landskapsvernområdet. Kristiansand kommunes representanter og verneområdeforvalter er kjent med at tiltaket kan bli utsatt for vandalisering, men kommunen vil da ha et bedre juridisk griunnlag for å følge opp ulovligheten.

Kristiansand kommune vil ikke ta initiativ til tilbakeføring da kommunen mener det i årtier har vært et tråkk der og at stopp av motorisert ferdsel og manglende vedlikehold av kjørevei vil sørge for en gradvis tilbakeføring.

Med vennlig hilsen

Venke Moe
Plan- og bygningssjef

Mobil.: (+47) 909 79 540 | Sentralbord (+47) 38 07 50 00
E-post: venke.moe@kristiansand.kommune.no
Besøksadresse: Rådhusgata 18, 4611 Kristiansand

Kristiansand kommune

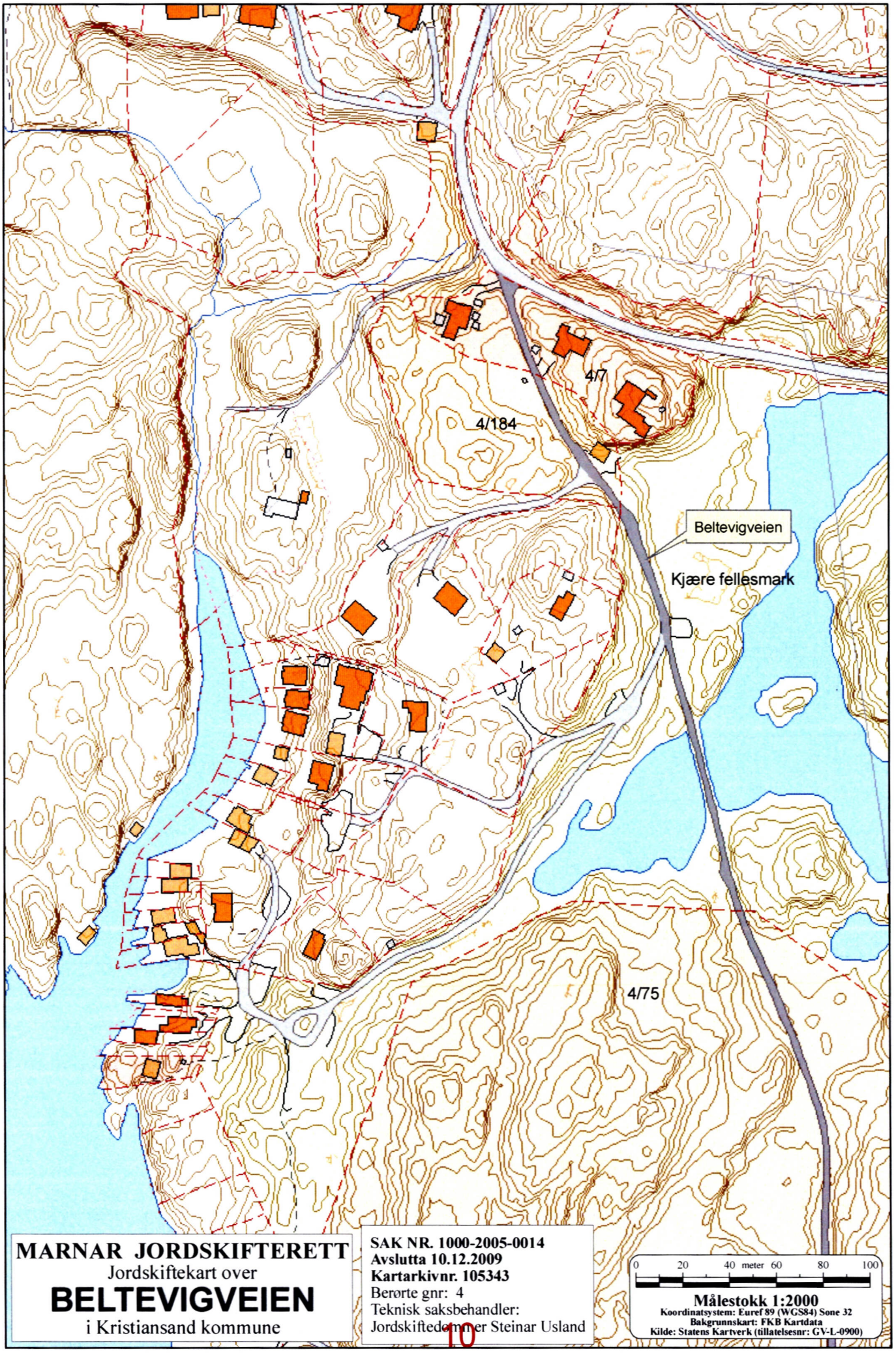
4/7
4/184
Beltevigveien
Kjære fellesmark
4/75
MARNAR JORDSKIFTERETT
Jordskiftekart over
BELTEVIGVEIEN
i Kristiansand kommune
SAK NR. 1000-2005-0014
Avslutta 10.12.2009
Kartarkivnr. 105343
Berørte gnr: 4
Teknisk saksbehandler:
Jordskiftedommer Steinar Usland
0 20 40 meter 60 80 100
Målestokk 1:2000
Koordinatsystem: Euref 89 (WGS84) Sone 32
Bakgrunnskart: FKB Kartdata
Kilde: Statens Kartverk (tillatelsesnr: GV-L-0900)

Wigemyr

Medlemmene i Areal- og miljøutvalget
i Kristiansand kommune
pr. e-post

Deres ref.: Vår ref.: 32631 Kristiansand, 24.10.2024

KJØREVEI BELTEVIGA

1. Innledning

Advokatfirmaet Wigemyr & Co. DA bistår Beate Austefjord/Bård Gotskalk Austefjord og Hege Grov/Rune Grov/Tone Svanevik Grov som er eiere av henholdsvis eiendommene gnr. 4 bnr. 178 og 221 og gnr. 4 bnr. 107 i Belteviga på Flekkerøy.

Eiendommene har i likhet med flere andre eiendommer i Belteviga kjøreveiatkomst via internt veinett som ble anlagt i 1988/1989.

Kristiansand kommune mener at veien er ulovlig anlagt, men har i møte med Verneområdestyret for Øksøy-Ryvingen landskapsvernområde gitt uttrykk for at veien faller utenfor kommunens prioriterte arbeidsoppgaver.

Jeg forstår at saken, etter påtrykk fra Verneområdestyret, vil bli forelagt Areal- og miljøutvalget til orientering i møte 31. oktober 2024.

Jeg legger til grunn at utvalget gjennom saksfremstilling og saksdokumentasjon er kjent med de faktiske forhold og sakens bakgrunn/historikk, men vil i det følgende inngi noen overordnede merknader som vil være sentrale for utvalgets vurdering av saken.

2. Momenter vedrørende kjøreveien

- Kjøreveien ble anlagt i 1988/1989 av to tidligere grunneiere, i hovedsak i samme trasé som det fra gammelt av har gått et tråkk til de første sjøbuene i Belteviga. Etter hvert som det har blitt gitt tillatelse til utbygging av området med hytter og sjøbuer har hytte- og sjøbueiere fått del i veiretten og veien har blitt administrert og skjøttet i et veilag.

- Atkomstveien har blitt benyttet og vedlikeholdt som kjørevei i ca. 36 år.

- Hytte- og sjøbueiere som har fått del i veiretten var på tidspunktet rettigheten ble tildelt uvitende om at veien ikke var omsøkt.

Advokatfirma Wigemyr & Co DA | Vestre Strandgate 23 | Postboks 716 | 4666 Kristiansand | T: +47 38 17 87 10
E: post@wigemyr.no | W: wigemyr.no | Org.nr: 977 049 997 MVA | Medlem av Den Norske Advokatforening

- Det er gjennom årenes løp blitt gitt mange byggetillatelser (på dispensasjon) hvor kommunen har stilt vilkår om parkering på egen grunn og krav om dokumentasjon for veirett.

  Nedenfor følger en ikke-uttømmende opplisting av eksempler på vedtak med slike vilkår (alle understrekninger er mine):

  - Delingssak med saksnr. PD/96/1695/931906/L33&02:

  «Etter de nye opplysninger som er framkommet, bl.a. at formålet med fradeling er tomter for sjøbuer og fritidsbolig, samt sikret atkomst til de nye tomtene, finner plan- og bygningssjefen å kunne dispensere fra plankravet i Flekkerøyplanen og godkjenner den omsøkte deling som vist på kart stemplet mottatt 20.02.1996 og på følgende vilkår:

  1. Erklæring om rett til atkomst til tomtene må tinglyses.
  Vedlagte erklæring må undertegnes av eiere og innsendes til oppmålingsvesenet som vil sende disse til byretten sammen med nye målebrev.»

  Erklæringen lød slik:

  «Eier av gnr. 4 bnr. 138 erklærer herved for seg og etterfølgende eiere at eier av gnr. 4 bnr. 107, bnr. 178 og bnr. 179 har rett til 3 m kjøreveg over eiendommen. Bnr. 179 skal ha rett til biloppstillingsplass på bnr. 138.

  Videre erklærer eier av gnr. 4 bnr. 107 for seg og etterfølgende eiere at eier av gnr. 4 bnr. 178 har rett til 3 m kjøreveg over eiendommen og at bnr. 179 skal ha gangveirett over bnr. 107.

  Rettigheten omfatter også rett til nødvendig vedlikehold av vegen.

  Erklæringen skal tinglyses på gnr. 4 bnr. 107, bnr. 138, bnr. 178 og bnr. 179, og kan ikke avlyses uten samtykke av Kristiansand kommune.»

  - Godkjenning av sjøboder med saknr. PD/96/5346/931906/L42:

  «2. Statens vegvesen har, på visse vilkår, gitt utvidet avkjørselstillatelse fra Fv.8, kfr. brev av 20.06.1996. Det forutsettes at avkjørsel opparbeides i henhold til godkjenningen før byggearbeidene igangsettes.

  3. For sjøbodene med utvidet bruk settes det krav om en biloppstillingsplass pr.bod. Det må sikres rettigheter for kjøreatkomst over gnr.4, bnr.138.
  Det vises til erklæring tilsendt Bård Austefjord ved brev av 12.07.1995.»

  - Godkjenning fritidsbolig med saknr. PD/96/5345/931906/L42:

  «For fritidsboligen stilles krav om to biloppstillingsplasser (i tillegg til den ene for sjøboden)

  Erklæring vedr. kjøreatkomst fram til tomta og rett til biloppstillingsplass på naboeiendommen må tinglyses, se vedlegg.»

- Godkjenning fritidsbolig med saksnr. PD/96/2955/931906/L2:

«For fritidsboligen kan det ikke gis byggetillatelse før det foreligger avkjøringstillatelse fra fylkesveien og plan for biloppstillingsplass for to biler.»

- Tillatelse til oppføring av garasje med saksnr. 200004010-3:

- Mange av vedtakene er fattet av daværende byggesaksleder, noe som utad gir vedtakene ekstra tyngde og legitimitet.

- Kommunen gjennomførte flere befaringer i Belteviga i forbindelse med byggesøknader uten at kjøreveien ble tatt opp eller problematisert.

- Hytte- og sjøbueiere har tatt del i utbedring av utkjørselen i Beltevigsvingen etter pålegg fra Vegvesenet.

- I Belteviga er det oppført 17 sjøbuer og 12 fritidsboliger. Belteviga er i dag for praktiske formål ferdig utbygd. Det er naturlig, når man sammenligner med tilsvarende utbyggingsområder og hensyntatt de godkjente bygningers størrelse og standard, at det finnes kjørevei frem til bebyggelsen.

- At kjøreveien er tilknyttet et utbygd område innebærer at den ikke virker ytterligere privatiserende.

- Fjerning eller stenging av kjøreveien vil utløse et betydelig parkerings- og trafikkproblem. Hytte- og sjøbueierne har ikke parkeringsrett annet sted og vil ikke ha annen mulighet enn å parkere langs fylkesveien. Fylkesveien er smal og parkering i grøftene vil medføre utfordringer for fremkommeligheten og potensielt farlige situasjoner. Inn- og utlossing av biler langs fylkesveien hvor hytte- og sjøbueiere må bringe varer mv. til fots langs veien vil også utgjøre en sikkerhetsrisiko både for fotgjengere og bilister.

- Fjerning eller stenging av kjøreveien innebærer at utrykningskjøretøy som ambulanse og brannbil ikke vil komme til hyttene/sjøbuene i en nødsituasjon.

- Verneområdestyret for Øksøy-Ryvingen landskapsvernområde legger til grunn at kjøreveien ligger *i* landskapsvernområdet. Formålsgrensen» for landskapsvernområdet i kartgrunnlaget er tegnet med tykk strek og innebærer ingen nøyaktig innmåling i terrenget. Veien lå der da verneplanen ble vedtatt og «formålsgrensen» trukket. Uten andre konkrete holdepunkter er det naturlig at verneområdets grense går *inntil* veien og ikke at veien er ment å inngå i verneområdet.

- Bruken av kjøreveien er svært viktig for hytte- og sjøbueierne, men trafikken er forholdsvis beskjeden og vanskeliggjør uansett ikke gjennomføringen av verneplanen eller hindrer allmennhetens ferdsel.

3. Avsluttende bemerkninger

Dagens hytte- og sjøbueiere kan ikke lastes for at kjøreveien ble anlagt og en rekke av byggetillatelsene som er gitt i Belteviga er basert på at det skal kunne kjøres inn til og parkere på eiendommene. Kristiansand kommune har gjennom en rekke tillatelser og vilkår i praksis anerkjent kjøreveien, og i alle fall har det fremstått slik for hytte- og sjøbueierne.

Kjøreveien har vært benyttet i 36 år. Dagens hytte- og sjøbueiere har innrettet seg i tillitt til kommunens saksbehandling og tillatelser. Tiden som er gått og innrettelseshensyn må vektlegges.

Et krav om fjerning eller stenging av veien vil ikke bare medføre betydelige praktiske problemer for hytte- og sjøbueierne, men utløse parkeringsbehov som ikke kan løses uten at det går utover trafikksikkerheten.

Verneområdestyret legger til grunn som en vedtatt sannhet at kjøreveien ligger innenfor verneområdet. Det har formodningen mot seg at verneplanen skulle inkludere en allerede anlagt kjørevei når motorisert ferdsel skal begrenses i verneområdet. Den naturlige «formålsgrense» for verneplanen går inntil kjøreveien. Kjøreveien vil uansett ikke begrense utøvelse av formålet med verneplanen. Allmennheten vil kunne benytte veien til fots uavhengig av sporadisk biltrafikk til/fra hyttene/sjøbuene.

Ovennevnte momenter må hensyntas når det skal vurderes hvordan saken skal håndteres videre, herunder om det er grunnlag for ulovlighetsoppfølging og eventuelt om et pålegg om fjerning eller stenging er rimelig/forholdsmessig i dette konkrete tilfellet.

I den relasjon er det verdt å peke på at ledelsen i de berørte avdelinger i plan- og bygningsetaten har uttalt at kjøreveien til Belteviga ikke er en prioritert sak under henvisning til kommunens nylig vedtatte strategi for tilsynsvirksomhet.

Kommunen kan beslutte at et tiltak som i utgangspunktet anses som ulovlig ikke skal følges opp når alvorlighetsgraden vurderes å være lav og tiltaket er oppført for lenge siden (i dette tilfelle 36 år). En slik beslutning er prosessledende og kan ikke påklages.

Det tas forbehold om ytterligere merknader i anledning saken og jeg ber om å bli holdt orientert om den videre saksgang.

Med vennlig hilsen
Advokatfirma Wigemyr & Co DA

Gard Erik Garlie
Advokat/Partner

Kopi: Kristiansand kommune, klienter pr. e-post

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder
Postboks 504
4804 Arendal
sfagpost@statsforvalteren.no

Kopi:
Verneområdeforvalter Ronny Skansen
Kristiansand plan og bygg

Flekkerøy, 25.11.2024

Klage på oppførsel fra SNO betjent.
Fredag 15. november ble vår sønn stanset av en SNO betjent i Beltevigsveien da han var på vei inn til vår eiendom. Betjenten stod feilparkert inne på privat grunn og blokkerte veien. Min sønn fikk trusler om bøter. Vi opplever dette som meget urimelig fra SNO sin side og føler oss krenket og såret. Det oppleves kleint og fremmed at vi som norske borgere må lære opp våre barn, venner og naboer i hvordan en skal forholde seg til uniformert personell med politimyndighet uten rettskraftig hjemmel. Vi vil be om at dere i vernestyret oversender en unnskyldning til oss for dette feilgrepet.

Vernet vei??
Vi har forstått at bakgrunnen for dette er at SNO har fått det for seg at deler av veinettet som betjener ca. 30 private eiendommer Belteviga er vernet. Vi mener dette er feil tolkning, jamfør vedlagt brev fra advokat. Brevet viser at det etter vårt syn ikke er bevist at eiendommen er innenfor verneområdet. Vi mener at streken på kartet her upresist angitt og at det neppe har vært meningen å frede en veletablert vei inn mot området. Videre mangler det tekstlig beskrivelse av hva som er ment med den skisserte grensen til verne området. Vi forstår at grensene til verneområder normal sett ikke blir oppmålt på samme måte som en tomt med koordinater, men når konsekvensen av fri tolkning basert på dette grunnlaget, fjerner adkomst til 30 eiendommer blir det litt for lettfattelig håndtering.

En annen sak vi lurer på er, hvorfor setter Verneområdet søkelys på naboaktivitet på utsiden av områdets bakkant? Det hadde kanskje vært mer forståelig om dette var trafikk dypt inn i området som ble forstyrrende.

Er forvaltningen manipulert av private interesser?
Våre kjære naboer i Beltevigssvingen har nå siden 2005 prøvd å få stoppet vår trafikk over deres eiendom. Vi har nå en løpende leieavtale. Hvis leieavtalen tar slutt, kjenner vi oss trygge på at et veiskjønn vil gi oss vei da ulempen av å bli stoppet, er vesentlig større en naboens fordel med redusert trafikk.

Etter å ha lest diverse korrespondanse mellom våre naboer og kommune, sitter vi igjen med et inntrykk av at en prøver å manipulere forvaltningen til å gjøre dette om til en offentligrettslig sak for på den måten å stoppe vår bruk av veinettet og trafikk over deres eiendom. Har dere vurdert om dere egentlig hjelper en side i en privatrettslig tvist? Hvor kommer bruken av utrykket «ulovlig motorferdsel i verneområdet» fra?

Stigmatisering av private eiere i Belteviga
Referater fra kommune og verneområdestyret viser at saken er blitt drøftet uten at vi som brukere av veien har blitt hørt eller fått anledning til å uttale oss. Trafikken blir fremstilt som ulovlig og at brukerne kommer til å vandalisere en eventuell bom. Det blir litt uklart for oss hvem som vandaliserer hvem. Å omgjøre adkomsten til eiendommene til gangvei kan kanskje virke tilforlatelig for små naust og sjøboder med lite bruk. Men det meste er bygninger med innlagt strøm, vann og kloakk. Det fleste bygg i området benyttes til beboelse store deler av sommeren.

Tiltakene er godkjent oppført eller endret for beboelse med krav om parkering på eiendommene eller i nærheten. Kommunen har på denne måten tatt i bruk det omdiskuterte veinettet som en del av løsningen for området. Så når kommunen har fått betalt for dispensasjoner og byggetillatelser med

forutsetning om bruk av bil frem til eiendommene, kommer tilbake med beskyldninger om ulovligheter, oppleves det urimelig. Vi har oppfylt alle rekkefølgekrav som ble stilt fra kommunen som er den profesjonelle part.

Referater stigmatiserer brukerne som kriminelle. Vil bare informere om at vi som bruker veien er vanlige lovlydige norske borgere med jobber både høyt og lavt i kommune og stat samt i det private. Vi synes det er rart som berørte parter at det aldri er sendt ut noen form for varsel om at adkomsten vår skal fjernes. Det hadde vært ryddig og blitt varslet om planlagte endringer og gitt klagemulighet, for så å eventuelt prøve våre rettigheter i rettsvesenet.

Problemer for miljøet utenfor Belteviga ved stengning.
Det vanskelig for oss å se fornuften i å fjerne en velfungerende løsning for 30 eiendommer for å erstatte den med betydelige trafikk og parkeringsproblemer langs fylkesveien. Det vil bli masse surr og bråk med ulovlig parkeringer på private eiendommer og langs veien. Noen hevder dette kan løses med parkeringsplasser, men er en nedbygging av Flekkerøy med parkeringsplasser miljøvennlig? Vi oppfatter parkeringsplasser som skjemmende.

En nedstenging av infrastrukturen av bilveier inn i dette området fremstår for oss som uansvarlig og urimelig forvaltning både overfor de skadelidende private eiendommene og for trafikk og parkeringssituasjonen på vestsiden av Flekkerøy.

Området i kommuneplanen satt av til bebyggelse og ved en regulering vil det uansett komme vei inn i området. Hva er da vitsen med å støye om dette nå?

Hilsen

Bård Gotskalk Austefjord
Gnr. 4 Bnr. 178 & 221

Siri Marianne Coward

Fra: Larsen, Gunnar <Gunnar.Larsen@sweco.no>
Sendt: fredag 7. februar 2025 11:16
Til: Tarjei Bjørgulvsson Berg
Kopi: Siri Marianne Coward
Emne: VS: Vedrørende eventuelle grensejusteringer ved Belteviga på Flekkerøy i Oksøy-Ryvingen LVO

Hei.
Videresender til orientering mail fra Ronny Skansen om saksgang mot Statsforvalteren. Har sendt den tidligere til adv. Garlie.

Gunnar Larsen
Senioringeniør

Sweco Norge AS | Kristiansand
Mobil +47 922 81 840

SWECO

For mer informasjon om hvordan Sweco håndterer dine personlige data, vennligst les her

Fra: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sendt: fredag 15. november 2024 11:10
Til: Larsen, Gunnar <Gunnar.Larsen@sweco.no>
Kopi: Ragnhild Schulte Nilsen <ragnhild@globalfairtrade.com>; pedersen.kjell49@gmail.com; Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Smeland, Anne Fløgstad <anne.flogstad.smeland@statsforvalteren.no>
Emne: Vedrørende eventuelle grensejusteringer ved Belteviga på Flekkerøy i Oksøy-Ryvingen LVO

Hei

Viser til telefonsamtale i dag.

Jeg har snakket med ass. Miljøverndirektør Pia Molaug hos Statsforvalteren angående en eventuell vurdering av grensejustering i området ved Belteviga i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Dere må sende en skriftlig henvendelse om dette til Statsforvalterens postmottak: sfagpost@statsforvalteren.no med kopi til Anne Fløgstad Smeland: anne.flogstad.smeland@statsforvalteren.no hos Statsforvalteren.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

AGDER
fylkeskommune

STATSFORVALTEREN I AGDER
Postboks 504
4804 ARENDAL

Dato:	11.04.2025
Vår ref:	25/00011-12
Deres ref:	
Saksbeh.:	Bård Andreas Lassen

Tillatelse til flytting av bom ved Beltevigveien i Beltevika statlig sikra friluftslivsområde i Kristiansand kommune

Vi viser til Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder sin søknad om flytting av bom ved Beltevigveien. Dere ønsker grunneiers tillatelse til å flytte dagens bom på Beltevigveien nærmere fylkesveien. Beltevigveien ligger innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde hvor motorferdsel er forbudt (jf. verneforskriften).

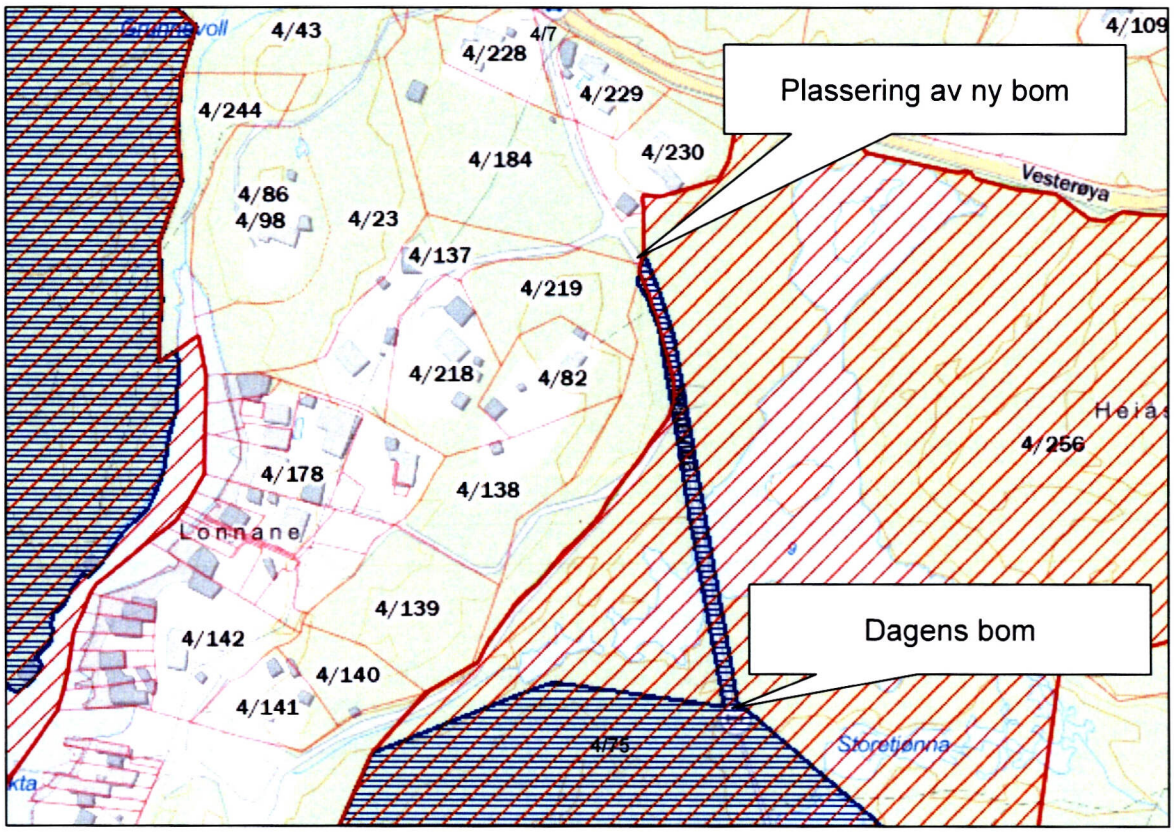

Både dagens bom og omsøkt plassering for ny bom ligger innenfor Beltevika statlig sikra friluftslivsområde (FS00001798) som eies av Miljødirektoratet (gnr. 4/75). Ifølge forskrift om

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 25 4612
KRISTIANSAND S
Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:
+47 38 05 00 00

E-post:
postmottak@agderfk.no

Org.nr.:
921 707 134

Nettsted:
www.agderfk.no

fylkeskommunenes oppgaver innenfor friluftslivsområdet skal fylkeskommunens ivareta statens interesser som grunneier. Dette innebærer blant annet å behandle søknader som denne.

Kristiansand kommune er drifts- og tilsynsansvarlig for friluftslivsområdet, og har dermed ansvar for den daglige forvaltningen.

Saksopplysninger
Søknaden innebærer at bom settes opp ca. 180 meter lenger nord enn dagens plassering. Formålet med flyttingen er å forhindre ulovlig bilkjøring gjennom verneområdet til fritidsboliger og sjøboder ved Lonnane og Haraldsodden. Bommen vil også forhindre ulovlig kjøring og parkering fra brukere av friluftslivsområdet.

Den opprinnelige Beltevigveien ble etablert av tyskerne under 2. verdenskrig og har siden da blitt brukt til motorisert ferdsel. På 1990-tallet etablerte sameiet Kjære fellesmark (gnr. 4/256) kjørevei fra den opprinnelige Beltevigveien og vestover mot hyttene og sjøbodene ved Lonnane. Dette ble gjort uten nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven. Etableringen av veien medførte med tiden vesentlig mer bilkjøring på statens grunn. Kjære fellesmark (gnr. 4/256) søkte i 2007 om ettergodkjenning av tiltakene, men søknaden ble avslått ved først administrativ og deretter politisk behandling i kommunen. Vedtaket ble påklaget, men Fylkesmannen i Vest-Agder stadfestet vedtaket i brev datert 8.12.2008. I etterkant av dette sendte Direktoratet for naturforvaltning brev til kommunen hvor de ba kommunen om å ordne opp ved å pålegge tiltakshaver frist med retting og forbud mot fortsatt virksomhet.

I 2010 sendte Kristiansand kommune varsel til Kjære Fellesmark om at vei med tilhørende snuplass og parkering var etablert uten nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven, og at pålegg om fjerning og retting samt tvangsmulkt ville bli vurdert. Det er uklart hvordan dette har blitt fulgt opp av kommunen i ettertid, men det kan synes som at lite er skjedd.

14 år senere sendte Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder brev (datert 2.5.2024) til kommunen vedrørende ovennevnte varsel om pålegg. Verneområdestyret ba om fremdriftsplan for tilbakeføring av veien. I etterkant ble det 28.8.2024 gjennomført et møte mellom verneområdeforvalter og Kristiansand kommune v/plan- og bygningssjef, parksjef, naturforvalter, byggesaksleder samt leder for avdeling for tilsyn og ulovlighetsoppfølging om saken.

Ifølge referatet fra møtet, gjorde kommunen det klart at de ikke ville ta initiativ til tilbakeføring av veien siden *«det i årtier har vært et tråkk der og at stopp av motorisert ferdsel og manglende vedlikehold av kjørevei vil sørge for gradvis tilbakeføring». I samme referat går det frem at «møtedeltakerne er enige om at det vil være positivt for saken om verneområdestyret ber verneområdeforvalter om at det settes opp en bom (hvor møtedeltakerne var enige om at bom måtte stå sør for lovlig avkjøring mot vest) og at dette skjer i regi av landskapsvernområdet.»*

Det har opp gjennom historien vært uklarheter rundt eierskap og veiretter til Beltevigveien. Frem til 2004 hadde Forsvaret angivelig akseptert og gitt muntlige tillatelser til kjøring på Beltevigveien, i den tro at de eide hele veien frem til fylkesveien. I 2009 kom imidlertid Marnar jordskifterett til at eierskapet til veien er delt mellom gnr. 4/7 (privat), 4/184 (privat) og 4/75 (staten), og at eierne av øvrige sjøboder og hytter i området ikke har kjøreveirett på veien. Det ble dermed avklart at en eventuell motorisert ferdsel på veien vil kreve avtale med eierne av veien. Vi har ikke funnet dokumentasjon på at Direktoratet for naturforvaltning/Miljødirektoratet eller Fylkesmannen i Vest-Agder/Statsforvalteren i Agder har gitt eiere av hytter og sjøboder ved Lonnane tillatelse til bilkjøring på den delen av veien som eies av staten. Snarere har staten ved flere anledninger uttalt seg negativt om bilkjøringen som foregår på veien.

I kommuneplanens arealdel fra 2024 er deler av veien avsatt som Bebyggelse og anlegg – nåværende (med plankrav), mens øvrige deler er avsatt til LNF-formål. Området ved Lonnane

som i dag er bebygd med fritidsbolig og sjøboder er i samme plan avsatt til Bebyggelse og anlegg – nåværende (med plankrav) og Andre typer bebyggelse og anlegg.

Fra den omsøkte plasseringen av ny bom, og frem til fylkesvei 3908, er Beltevigveien regulert til offentlig vei (jf. reguleringsplan for Beltevigsvingen fra 2002). Etter hva vi forstår, er reguleringsplanen ikke gjennomført når det gjelder offentlig overtakelse av veien. I samme reguleringsplan er det regulert inn 26 offentlige parkeringsplasser ved Beltevigsvingen, men kommunen har ikke kommet til enighet med grunneier om opparbeiding av disse. Vi er ikke kjent med at det er sikret andre parkeringsmuligheter i nærområdet for hytte- og sjøbodeierne som i dag kjører på Beltevigveien.

I epost datert 18.2.2025 ba vi kommunen, som drifts- og tilsynsansvarlig for det statlig sikra friluftslivsområdet, om uttalelse til søknad om flytting av bom. Vi ba da om tilbakemelding på følgende spørsmål:

- I hvilken grad er dagens kjøring negativ for friluftsbruken av området?
- Hva mener kommunen som drifts- og tilsynsmyndighet om forslaget til plassering av ny
- bom?
- Vil ny plassering av bom kunne medføre trafikkfarlig parkering andre steder i området? Hvordan kan dette eventuelt forebygges?
- Har kommunen planer om etablering av offentlig turparkering i området? Hva er i tilfelle status i dette arbeidet?
- Bør det settes vilkår for etablering av ny bom? Eventuelt hvilke?

I kommunens svarbrev datert 7.4.2025 ble ikke våre spørsmål besvart. Kommunen ved parksjef skrev imidlertid følgende:

«Saken har vært oppe til politisk orientering i kommunens areal- og miljøutvalg. Verneområdeforvalter presenterte problemstillingen. Det er ikke politisk vilje til å flytte bommen før det er funnet en helhetlig løsning i området som ivaretar friluftsparkering og grunneiernes behov for adkomst og parkering. Kristiansand kommune kan derfor ikke anbefale at bommen flyttes slik det søkes om.»

Verneområdeforvalter har i korrespondanse 17.2.2025 og 15.3.2025 opplyst at det fremdeles foregår ulovlige tiltak med gravemaskin på statens grunn i området. Her går det også frem at Beltevigveien har blitt forlenget fra parkeringsplass ved Lonnane og i retning Haraldsodden de siste 5-6 årene. Så vidt vi kjenner til, er dette gjort uten tillatelse fra verken kommunen, verneområdestyret eller fra staten som grunneier.

Vurderinger

Som det fremgår av saksopplysningene ovenfor, er dette et område hvor det har vært mye styr og konflikt over lang tid. Det ser ut til å ha vært en salig blanding av uklarheter rundt eierskap og rettigheter, muntlige avtaler, mangelfull og svak arealplanlegging, folk som tar seg til rette på naboens grunn, manglende respekt for domsavsigelser og regelverk i verneområder og en kommune som ikke ser ut til å følge opp ulovligheter i strid med vedtak etter plan- og bygningsloven. Det er mye som kunne vært sagt om dette, men i denne saken er fylkeskommunens oppgave primært å påse at ingen tar seg til rette på statens grunn, samt bidra til at statlig sikra friluftslivsområder blir forvaltet på en måte som er til det beste for allmennhetens friluftsliv.

Vår vurdering er at den pågående bilkjøringen til private sjøboder og fritidsboliger er klart i strid med friluftsformålet som gjelder for det statlig sikra friluftslivsområdet. På lik linje med hva Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen i Vest-Agder tidligere har uttalt, så mener vi at bilkjøringen på Beltevigveien vil være negativt for natur- og friluftslivsopplevelsen på stedet. Bilkjøring vil også gå utover sikkerheten for gående og syklende turfolk. I tillegg vil bilkjøringen medføre unødvendig slitasje på en vei som skal brukes som turvei.

En plassering av bommen som foreslått vil trolig skape parkeringsutfordringer for de 20-25 sjøboder og fritidsboliger som i dag bruker veien som kjøreadkomst. Det er selvsagt svært beklagelig at området har blitt bygd ut uten at parkeringsmuligheter har vært avklart i nærheten. Ideelt sett burde det vært utarbeidet en helhetlig plan for området, der adkomst, parkering og bebyggelse ble sett i sammenheng. Til tross for lovnader i mange år om kommende regulering og helhetlig planlegging, så har det vært liten fremdrift. Snarere ser utviklingen ut til å gå feil vei, i og med at det fremdeles gjennomføres ulovlige veitiltak i området som medfører økt bilkjøring på statens grunn.

Situasjonen pr. 2025 er at det

1) fremdeles kjøres uten grunneiers tillatelse på statens grunn i statlig sikra friluftslivsområde.
2) fremdeles gjennomføres ulovlige veitiltak i området som medfører økt bilkjøring på statens grunn.
3) fremdeles ikke ser ut til at kommunen tar tak i dette.

Vi mener det nå har kommet til et punkt hvor vi, på vegne av staten som grunneier, må sette foten ned.

Konklusjon
Bilkjøring i Belteviga statlig sikra friluftslivsområde skjer uten tillatelse fra staten som grunneier, og er ikke i tråd med friluftsformålet. Kjøringen er negativ for brukere av friluftsområdet, og det er nødvendig å gjøre tiltak som stopper bilkjøringen. Vi mener flytting av bommen vil gi ønsket effekt.

Tillatelse
På vegne av Miljødirektoratet som grunneier, gir Agder fylkeskommune tillatelse til at Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde kan sette opp en bom slik det søkes om.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Dere må selv bekoste og sørge for oppføring av bom.
- Dere må sørge for tilsyn og vedlikehold av bommen.
- Bommen må kunne passeres med barnevogner, sykkel og rullestol.
- Kristiansand kommune og grunneiere med kjøreveirett på veien må få tilgang til å fremdeles kunne bruke veien.
- Kjære Fellesmark skal varsles minst 1 måned før bommen flyttes.

Med hilsen

Christina Milsom Avdelingsleder Bærekraftig utvikling	Bård Andreas Lassen Rådgiver Bærekraftig utvikling

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: MILJØDIREKTORATET
KRISTIANSAND KOMMUNE BYUTVIKLING

Hilde Erdvig

Fra:	Tarjei Bjørgulvsson Berg
Sendt:	tirsdag 15. april 2025 10:14
Til:	Hilde Erdvig
Emne:	VS: Oppfølging av sak ved Belteviga - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde
Vedlegg:	Tillatelse til flytting av bom ved Beltevigveien i Beltevika statlig sikra friluftslivsområde i Kristiansand kommune.PDF.pdf

Kan du registrere denne på Sameiet Kjære fellesmark.

Fra: Larsen, Gunnar <Gunnar.Larsen@sweco.no>
Sendt: mandag 14. april 2025 18:48
Til: Gard Erik Garlie <geg@wigemyr.no>; Tarjei Bjørgulvsson Berg <Tarjei.Bjorgulvsson.Berg@domstol.no>
Emne: VS: Oppfølging av sak ved Belteviga - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Videresender til orientering mail fra Ronny Skansen om flytting av bom på Beltevigveien.

Gunnar Larsen
Senioringeniør

Sweco Norge AS | Kristiansand
Mobil +47 922 81 840

SWECO

For mer informasjon om hvordan Sweco håndterer dine personlige data, vennligst les her

Fra: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sendt: lørdag 12. april 2025 09:05
Til: Ragnhild Nilsen <ragnhild@globalfairtrade.com>
Kopi: Larsen, Gunnar <Gunnar.Larsen@sweco.no>
Emne: Oppfølging av sak ved Belteviga - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Hei

Se vedlagt brev.

Vi varsler herved at bommen blir flyttet 12.05.25.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Vidar Kristoffersen[vidar.kristoffersen40@gmail.com]
Sendt: 25.05.2025 23:53:35
Til: Postmottak SFAG[sfagpost@statsforvalteren.no]
Kopi:
silje.varlid@kristiansand.kommune.no[silje.varlid@kristiansand.kommune.no];hannah.teigland@politiker.agderfk.no[hannah.teigland@politiker.agderfk.no];arne.f.15@hotmail.com[arne.f.15@hotmail.com];per.g.nilsen@politiker-lindesnes.no[per.g.nilsen@politiker-lindesnes.no];ingafjeldsgaard@gmail.com[ingafjeldsgaard@gmail.com];ivar.bergundhaugen@politiker.agderfk.no[ivar.bergundhaugen@politiker.agderfk.no];arve.stokkelien@hotmail.com[arve.stokkelien@hotmail.com];inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no[inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no];
Tittel: Klage på SNO kontroll Flekkerøy Belteviga

Til verneområdestyret ORF

Klage
Fredag 23.5 ble jeg stoppet av SNO på vei ut av Belteviga på Flekkerøy. Etter å ha være nede på min sjøbod Gnr 4 Bnr 148 som er godkjent som fritidsbolig 90 dager i året. I bilen var også min far Ole Kristian Kristoffersen på 89 år, (Som for øvrig er bevegelseshemmet)som jeg har overtatt eiendommen fra.
SNO vil nå anmelde oss for kjøring i værnet område.
Jeg har fått godkjent å parkere på Gnr 4 Bnr 198 av Kristiansand kommune. Det betyr at jeg kan kjøre lovlig på veinettet ned til min parkering. Veistubben over G/bnr 4/75 som eies av DN. har jeg hevd til å kjøre på. Det har vært som offentlig vei og min far og jeg har benyttet bil på den veien fra vi fikk bil tidlig på 70 tallet.
Dere er kjent med at til tross for at DN opererer med et vektorkart som verner veien så skal grensen settes av jordskifte nå i sommer. Vi er derfor veldig provosert over den hensynsløse oppførselen til områdeforvalter som i følge SNO betjentene hade bestilt kontrollen. Det er enda ikke avklart at denne veien er vernet. Dn kan ikke bare sette en grense selv. Vi opplever at DN opererer som en politistat og at vi ikke er trygge i eget land. De har hverken respekt for demokrati eller rettsvesen. De kunne i det minste ha ventet med slikt til jordskifte var ferdig. Det utøves en forvaltning nå som ikke er staten værdig.
Kan dere få stoppet denne anmeldelsen og stoppet all kontrollvirksomhet fra SNO frem til jordskifte har satt både grense og veiretter.
SU.

Flekkerøy 25.05.2025
Hilsen
Vidar Kristoffersen
Sendt fra min iPhone

Fra: Rune Grov[rune@aia.as]
Sendt: 26.05.2025 17:53:43
Til: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no]
Kopi: Larsen-Ademi, Vjosa[Vjosa.Larsen-Ademi@agderfk.no];Bergundhaugen, Ivar[Ivar.Bergundhaugen@politiker.agderfk.no];inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no[inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no];Thomassen, Arne[Arne.Thomassen@politiker.agderfk.no];per.g.nilsen@politiker-lindesnes.no[per.g.nilsen@politiker-lindesnes.no];hannahte@online.no[hannahte@online.no];silje.varlid@kristiansand.kommune.no[silje.varlid@kristiansand.kommune.no];arne.f.15@hotmail.com[arne.f.15@hotmail.com];ingafjeldsgaard@gmail.com[ingafjeldsgaard@gmail.com];arve.stokkelien@hotmail.com[arve.stokkelien@hotmail.com];
Tittel: Angående flytting av bom i Belteviga

Til:
Verneområdeforvalter med styre i verneområde for Oksøy, Ryvingen og Flekkefjord

<u>En bønn om å ta til fornuft i forhold til bom/vei i Belteviga.</u>

Denne saken er i ferd med å komme helt ut av proporsjoner.
Når saken ble startet av Ragnhild Nilsen som har ønsket å ikke ha trafikk forbi landstedet sitt i flere år fant på den geniale ideen om å involvere landskapsvernstyre for å få gjennom ønsket sitt.
Da har hun prøvd alle andre veier med dem som kjenner saken og hvordan det er i virkeligheten. (Bygg og eiendom og politikere i Kristiansand kommune).

Verneområdeforvalter tok da saken med bygg og eiendom samt politikere i Kristiansand, men fikk ikke noe hjelp der.
Da tenkte jeg saken ville bli liggende da det er dem som kjenner dette best.
Men. Det ble den virkelig ikke.
Jeg vet ikke hvorfor denne saken er blitt så ekstremt viktig for verneområdeforvalter. Her er det kun spekulasjoner. Vennskap med Ragnhild Nilsen? Ikke noe gøy å tape saken sin?

Det som i alle fall styrer saken, er miljøet. Og det er vel det Verneområdeforvalter skal beskytte? Her er det virkelig natur som taper. Derfor vil jeg kalle avgjørelsen en dyp misforståelse av jobben sin.

For å spesifisere litt rundt dette med miljøet setter jeg opp en liten liste over saker for og imot trafikk på de 55meter med vei dette gjelder:

Mot:
Biler kjører på en bred vei som leder inn til et turområde.

For:
Det er ca. 35 eiendommer som ikke lenger har parkering til sine eiendommer. På grunn av dette blir alle parkeringsplasser for turgåere okkupert.
Parkering langs vei vil skape store sikkerhetsmessige utfordringer.
Det går ikke buss.
De som ikke får parkert, må kjøre store avstander med båt. (Som jo også forurenser veldig mye mer enn biler/El-biler)

Kristiansand kommune har på grunn av flytting av bom fjernet avfalls innsamling. For å kaste avfall nå må det fraktes til andre siden av øya. Så ca. 5km for å kaste søppel.
At Verneområdeforvalter presset også dette gjennom viser jo at det ikke er miljø som står i høysetet. Det er utopi å tro at alle hytteeiere i Belteviga kommer til å spasere (vi har jo ikke bil da det ikke er parkeringsplasser) 5km for å kaste søppel.
Det som kommer til å skje er deponering/brenning av søppel.
Ingen turgåere blir plaget av trafikken på de 55meterene med vei.
Denne veien har blitt benyttet av grunneierne i Ca. 80 år.

Det som jeg også stiller spørsmål med ved denne saken er måten verneområdeforvalter presser saken gjennom. Uten behandling av styre og med varsling i påska slik at det skal bli minst mulig tid for å gjøre noe med det.
Jeg synes også det er noe spesielt at Vernområdeforvalter ikke føler at de minst 50 familiene som blir kraftig berørt av saken ikke er en part i saken og ikke skal bli hørt.
Om Verneområdeforvalter er bekymret for å få gjennom sak både med kommunikasjon med berørte parter og andre er det kanskje en grunn for dette?
En kammerat sa en gang til meg: Om «alle andre» har en annen mening enn deg er det ikke sikkert «alle andre» tar feil. Det kan være man må gå litt i seg selv og vurdere om dette er rett.

Jeg synes også det å dra i gang med kontrollører fra Statens Naturoppsyn på en fredag ettermiddag/kveld med Politi som sikkerhetsvakter er en bøllete oppførsel når det går an å heller ha kommunikasjon. Er dette riktig bruk av penger?

Jeg håper virkelig det snart kan tas litt hensyn til konsekvenser i denne saken før vi alle har brukt millioner på advokatutgifter i en eventuell rettsak.
Jeg etterlyser også litt mer demokrati og at vi som blir så kraftig berørt blir hørt som en part i saken.

Vennlig hilsen
Rune Grov
Fortvilet hytteeier i Belteviga

Fra: Gard Erik Garlie[geg@wigemyr.no]
Sendt: 19.05.2025 19:53:29
Til: Postmottak SFAG;Lund, Gina;Skansen, Ronny[sfagpost@statsforvalteren.no;gina.lund@statsforvalteren.no;ronny.skansen@statsforvalteren.no]
Kopi: Dammekleiva@gmail.com[Dammekleiva@gmail.com];silje.varlid@kristiansand.kommune.no[silje.varlid@kristiansand.kommune.no];arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no[arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no];Torunn.Hoyum-Eriksen@politiker.agderfk.no[Torunn.Hoyum-Eriksen@politiker.agderfk.no];inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no[inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no];Thomassen, Arne[Arne.Thomassen@politiker.agderfk.no];austefjord@csw.no[austefjord@csw.no];gunnar.larsen@sweco.no[Gunnar.Larsen@sweco.no];
Tittel: VS: Flytting av bom i Beltevika

Til Statsforvalteren i Agder og verneområdeforvalter for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder (kopi til medlemmene i verneområdestyret, fylkesordfører og klienter):

Det vises til e-postkorrespondansen nedenfor mellom Hannah Teigland (nestleder i verneområdestyret) og verneområdeforvalter Skansen.

Advokatfirma Wigemyr & Co. DA bistår Bård Austefjord og med ham en gruppe hytte- og sjøbodeiere i Lonnane, samt majoriteten av sameierne i sameiet Kjære Fellesmark (eier gnr. 4 bnr. 256) representert ved Gunnar Larsen.

De er alle berørt av flytting av bommen på Beltevigveien på Flekkerøy.

Uten å gå inn i historikk, private rettighetsforhold og offentligrettslige forhold så er de felles opptatt av å sikre forsvarlig saksbehandling av et så inngripende tiltak som flytting av bommen. Den praktiske konsekvensen av flytting av bommen vil være at flere titalls hytte- og sjøbodeiere ikke vil ha mulighet til å kjøre til og parkere på egne eiendommer.

Det vil utløse store praktiske utfordringer med tanke på parkering og trafikksikkerhet.

I likhet med Teigland, som nestleder i verneområdestyret, reagerer jeg på at verneområdeforvalter har sendt søknad til Fylkeskommunen og tatt avgjørelsen om å flytte dagens bom på Beltevigveien uten at dette er behandlet og besluttet i verneområdestyret. Arbeidet med flytting av bommen ble påbegynt 13. mai og bommen var satt opp på ny plassering 16. mai.

I e-postkorrespondanse av 19. november 2024 (nedenfor) mellom Teigland og områdeforvalter fremgår det at saken ble behandlet som en orienteringssak i møtet i verneområdestyret den 18.11.2024. I tilbakemeldingen fra verneområdeforvalter vedrørende protokollførselen fremgår det at: *«Det som ble litt diskutert var plassering av dagens bom, som er plassert på en plass nesten uten funksjon og at den burde flyttes til starten av verneområdet og friluftsområdet. Imidlertid flytting av bom vil primært være noe grunneier eventuelt bør utføre (Miljødirektoratet) og ikke verneområdestyrets oppgave.»*

Til tross for at verneområdeforvalter fremla det slik at flytting av bom måtte være noe grunneier (Miljødirektoratet representert ved Fylkeskommunen) eventuelt burde utføre, og ikke verneområdestyret, sendte områdeforvalter en søknad til Fylkeskommunen om å få flytte

bommen. Etter at Fylkeskommunen ga tillatelse har områdeforvalter (slik jeg forstår det) fulgt opp med å bestille entreprenør til å foreta flyttingen av bommen.

Dette har altså skjedd uten at verneområdestyret har besluttet at det skal søkes om flytting av bommen og enn mindre at den faktisk skal flyttes. Verneområdestyret har ikke engang fått informasjon om at det ble sendt søknad eller at bommen ble flyttet. Det følger av redegjørelsen fra områdeforvalter i e-post av 29. april 2024 at verneområdeforvalter avholdt møte med Miljødirektoratet (grunneier 4/75), Politiet v/ miljøkoordinator, Agder FK (grunneier 4/75), SNO lokalt, SNO sentralt (Trondheim motorferdsel i verneområder) den 23. januar 2025. Heller ikke dette møtet har verneområdestyret blitt informert om.

I den samme e-posten fremgår det at sameiet Kjære fellesmark (eier av gnr. 4 bnr. 256 som ligger i verneområdet) har ønsket flytting av bommen. Det er ikke riktig. Majoriteten av sameierne i Kjære Fellesmark ønsker ikke flytting av bommen. De har i henhold til jordskiftesak fra 1988 en etablert veirett på Beltevigveien. Det er kun to-tre av sameierne som ønsker flytting av bommen, herunder styreleder. Dette skyldes at disse sameierne også eier eiendommer som trafikken på Beltevigveien går over, slik at de har en egeninteresse i at bommen flyttes.

Ved å søke om og iverksette flytting av bommen har verneområdeforvalter gått utover sine fullmakter og delegerte myndighet. Det vises til følgende bestemmelser i vedtekter for verneområdestyret for Oksøy Ryvingen og Flekkefjord:

- Vedtektene pkt. 2 *«Styrets myndighet»:*

  «Verneområdene skal forvaltes av et verneområdestyre, jf. naturmangfoldloven § 62 […]».

Kommentar: Det er altså verneområdestyret som har det overordnede forvaltningsansvaret.

- Vedtektene pkt. 6 *«Verneområdestyrets sekretariat»:*

  «Sekretariatet for verneområdestyret består av en eller flere verneområdeforvalter(e) […]»

- Vedtektene pkt. 6.1 *«Forvalters rolle»:*

  «Forvalter skal i samråd med verneområdestyret sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdene […]. Forvalters hovedfunksjon er å være sekretariat for verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker. […] Forvalter er underlagt styret i forvaltningen av verneområdene. Vedtak forvalter fatter ved delegert myndighet etter pkt. 6.2 skal treffes i tråd med naturmangfoldloven verneforskriftene og eventuell forvaltningsplan.»

Kommentar: Verneområdeforvalter skal være sekretariat for verneområdestyret og faglig forberede styresaker. Verneområdeforvalter skal i samråd med styret sørge for forvaltningen. Forvalter er underlagt styret i forvaltningen.

- Vedtektene pkt. 6.2 *«Styrets rolle i forhold til forvalter»*:

«Styret kan gi forvalter myndighet til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Med kurant karakter menes følgende:

- *Saker etter verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel.*
- *Saker etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48 der:*

a) Det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret.
b) Det foreligger etablert forvaltnings praksis fra saker behandlet av styret/AU i tilsvarende sak.
c) Forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet.

Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter treffer delegert vedtak i saken. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.»

Kommentar: Det er altså styret som eventuelt gir forvalter myndighet til å treffe vedtak og da begrenset til saker av kurant karakter. I den grad det er delegert så skal vedtak refereres til styret.

- Vedtektene pkt. 7 *«Om møtene i verneområdestyret»*:

«Forvalters tilråding til vedtak skal fremgå av møteprotokollen. I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalters tilrådning til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme frem i vedtaket.»

Kommentar: I den grad verneområdeforvalter har tilrådd et vedtak, skal det fremgå av protokoll fra møtet i verneområdestyret.

Verneområdeforvalter hevder i e-post av 6. mai 2026 at: *«Det er ikke slik at disse vedtektene/ stillingsbeskrivelse går inn i detaljerte oppgaver som å sende en henvendelse/søknad til grunneier. Vi har over 950 grunneiere i disse verneområdene og kommunikasjon mellom verneområdeforvalter (på vegne av verneområdestyret) og grunneiere foregår i mange saker og prosjekter. Hvis alt skal innom styret så vil det bli veldig byråkratisk og lite effektivt.»*

Faktum er imidlertid at saken *har* vært innom styret. Avklaringen i verneområdestyrets møte av 18. november 2024 innebar at det for verneområdestyret ikke var aktuelt å sette inn tiltak som flytting av bom. Om dette ikke ble fattet som et formelt vedtak, så var det i alle fall en klar instruks/føring som viser at det ikke er delegert noen myndighet til verneområdeforvalter vedrørende flytting av bommen. Likevel har verneområdeforvalter valgt å handle på tvers av styrets instruks/føring om ikke å iverksette flytting av bommen, sågar uten å informere styret om samtaler med andre myndigheter, søknaden til Fylkeskommunen og iverksetting av flytting av bommen.

Verneområdeforvalter har hele tiden vært klar over at saken om motorisert ferdsel på Beltevigveien er en «betent» og komplisert sak med tanke på historikk, rettighetsforhold mv. Det er følgelig heller ikke en sak av «kurant karakter» som kan delegeres til områdeforvalter.

Det følger klart av vedtektene at verneområdeforvalter handler på vegne av styret. Der det ikke foreligger en klar hjemmel for delegert myndighet er det styret som fatter beslutningene.

Konsekvensen av verneområdeforvalter har overskredet sin myndighet er at bommen ikke kan flyttes/stenges før saken er behandlet av verneområdestyret. Jeg ber om en bekreftelse på det.

I Fylkeskommunens tillatelse til flytting av bommen er det for øvrig satt vilkår om at grunneiere med kjøreveirett fremdeles må gis tilgang til å bruke veien. Hvordan skal dette håndheves og hva slags dokumentasjon kreves for å dokumentere kjøreveirett?

Med vennlig hilsen

Gard Erik Garlie
Advokat/partner
M: +47 99701234

Wigemyr

Advokatfirma Wigemyr & Co DA
Vestre Strandgate 23 | Postboks 716 | 4666 Kristiansand
T: +47 38 17 87 10 | **E:** post@wigemyr.no | **W:** wigemyr.no

Denne e-post er kun til angitt adressat. E-post og evt. vedlegg kan inneholde opplysninger undergitt taushetsplikt i klientforhold. Hvis du ikke er rette mottaker av e-posten, gjøres du oppmerksom på at enhver kopiering eller annen form for videreformidling av opplysninger fra forsendelsen ikke er tillatt. Dersom du har mottatt e-posten ved en feiltakelse, bes du vennligst omgående gi oss beskjed pr. tlf. 38 17 87 10.

Fra: "Teigland, Hannah" <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Dato: 13. mai 2025 kl. 10:37:31 CEST
Til: Ronny Skansen <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Dammekleiva@gmail.com, silje.varlid@kristiansand.kommune.no, arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no, "Thomassen, Arne" <Arne.Thomassen@politiker.agderfk.no>, "Høyum-Eriksen, Torunn" <Torunn.Hoyum-Eriksen@politiker.agderfk.no>, inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no, gina.lund@statsforvalteren.no
Emne: Sv: Flytting av bom i Beltevika

Til tross for at jeg gjentatte ganger har bedt om at tiltaket med flytting av bom i Beltevika ikke settes i verk før verneområdestyret har behandlet saken, er nå arbeidet i gang. Jeg gjør igjen oppmerksom på at styret ikke har behandlet saken og jeg mener at dette ikke er forsvarlig saksbehandling.

Mvh. Hannah Teigland
Medlem av VORF

Sendt fra min iPhone

6. mai 2025 kl. 14:11 skrev Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>:

Hei og takk for svar og dokumentasjon.

Slik jeg oppfatter vedtektene er forvaltes delegerte myndighet klar definert i pkt. 6 jf. 6,2. Jeg kan ikke se at det omsøkte tiltaket og iverksettelse av det ligger innenfor forvalters delegerte myndighet. Saken er komplisert med flere uavklarte forhold. Det er flere parter som blir berørt at tiltaket. For å sikre forsvarlig saksbehandling ber jeg om at saken kommer til behandling i verneområdestyret så snart som mulig. Tiltaket må ikke iverksettes før verneområdestyret har behandlet saken.

Det vises til vedtektene for VORF

«6. VERNEOMRÅDESTYRETS SEKRETARIAT
Sekretariatet for verneområdestyret består av en eller flere verneområdeforvalter(e)
som ansettes av Fylkesmannen i Agder og i dialog med styret. Fylkesmannen i Agder har
personalansvaret for verneområdeforvalteren(e).
6.1 Forvalters rolle
Forvalter skal i samråd med verneområdestyret sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning
av verneområdene uavhengig av administrative grenser. Forvalters hovedfunksjon er å
være sekretariat for verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker. Forvalter skal
gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene, og følge forvaltningslovens bestemmelser.
Forvalter er underlagt styret i forvaltningen av verneområdene. Vedtak forvalter fatter
ved delegert myndighet etter pkt. 6.2 skal treffes i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriftene og eventuell forvaltningsplan. Der det ikke foreligger godkjent forvaltningsplan skal styret vurdere om det skal gis særskilte retningslinjer for behandlingen av denne typen saker.
6.2 Styrets rolle i forhold til forvalter
Styret kan gi forvalter myndighet til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Med kurant karakter menes følgende:
• Saker etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel.
• Saker etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48 der:
a) Det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret. b) Det foreligger etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av
styret/AU i tilsvarende sak.
c) Forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet.

Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter treffer delegert vedtak i saken. Alle delegerte vedtak skal
refereres for styret.
Styret disponerer forvalters arbeidstid. Betalt overtid avtales særskilt med fylkesmannen.
6.3 Fylkesmannens rolle i forhold til forvalter
Ved søknader om permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse
fra sin stilling, skal fylkesmannen i dialog med styret komme til enighet om hvordan forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er ansatt.
Klima- og miljødepartementet har utarbeidet en egen instruks for prosessen knyttet til
ansettelse av nasjonalpark-/verneområdeforvalter».

Mvh. Hannah Benedicte Teigland
Medlem av Verneområdestyret Oksøy, Ryvingen og Flekkefjord

Med vennlig hilsen
Hannah Teigland
+ 47 911 92 792
Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no

From: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sent: Tuesday, May 6, 2025 1:08:58 PM
To: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Cc: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Silje.varlid@kristiansand.kommune.no <silje.varlid@kristiansand.kommune.no>; arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no <arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no>
Subject: SV: Flytting av bom i Beltevika

Hei

Til punkt 1:

Møtet som er nevnt, ble ikke ført referat. Møte varte i 35 min og hovedpunktene er det som er referert under. I tillegg ble det holdt en kort orientering om bakgrunn for saken fra undertegnede. For SNO deltok Ole Morten Sand (sentralt Trondheim), SNO (lokalt) Fredrik Gustavsen, Politiet Miljøkoordinator Henrik Jortveit, Miljødirektoratet Nils-Yngve Berg (grunneier 4/75), Agder FK Bård Lassen (grunneier 4/75 Statlig sikra friluftsområde), Verneområdeforvalter.

Punkt 2: Ligger vedlagt

Punkt 3: Styrets (også forvalters) hovedoppgave står under punkt 8:

Medlemmene av styret skal forvalte verneområdene ***i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde****. Alle representantene i styret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretakelse av* ***verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven****.* Punkt 8.5 i vedtektene er sentral i forhold til denne konkrete saken. Et godt samarbeid i denne saken med Miljødirektoratet, SNO, Politiet, Agder FK, private grunneiere (KF), kommunen og oss er med på å ivareta hovedoppgaven vår med vernet.
Vedtektene/stillingsbeskrivelse sier mest i forhold til saksbehandling av konkrete saker (innkommende saker) og lite ellers. På samme måte som et delegasjonsreglement i en kommune, er ofte lite konkret hvordan du i det daglige håndterer saker.

Verneområdeforvalter konferer i saker ved behov med styreleder (utenom styremøtene). Det er også gjort i denne saken.

Det er ikke slik at disse vedtektene/ stillingsbeskrivelse går inn i detaljerte oppgaver som å sende en henvendelse/søknad til grunneier. Vi har over 950 grunneiere i disse verneområdene og kommunikasjon mellom verneområdeforvalter (på vegne av verneområdestyret) og grunneiere foregår i mange saker og prosjekter. Hvis alt skal innom styret så vil det bli veldig byråkratisk og lite effektivt. Det er selvsagt en mulighet. Verneområdeforvalter kan ikke se annet enn at jobben som her er gjort, er iht. vedtekter og stillingsbeskrivelse.

Punkt 4: Tiltaket er tenkt gjennomført etter 12. mai iht. til tillatelse fra grunneier og varsel til Kjære Fellesmark. Sannsynligvis tirsdag 13. mai sånn rent praktisk. Vet ikke om jeg skjønner andre del av spørsmålet. Men primært er det ingen økonomiske konsekvenser for verneområdestyret (annet enn punkt 5). Verneområdestyret forvalter kun verneområdet.

Punkt 5: Dette er et tiltak som vil ha relativ liten kostnad. Det vil kun være snakk om kostnad for maskinarbeid (gravemaskin). Vi får bistand her også fra kommunen (ingen kostnad for oss). Et par timers arbeid (2000 kroner timen) + tilkjøring maskin. Rundt 10 000 kroner. Beløpet søkes på supplerende tildeling (kan gjøres 4 ganger i året) hvis vi ikke finner inndekning for beløpet i løpet av året.

Med vennlig hilsen
Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Sendt: tirsdag 29. april 2025 23:10
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Silje.varlid@kristiansand.kommune.no; arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no
Emne: Sv: Flytting av bom i Beltevika

Takk for svar.

Jeg opplever fortsatt at det er en del uklarheter og ber derfor forvalter om følgende:

1. Referater fra møtene du viser til i svaret ditt, evt. annen skriftlig dokumentasjon.
2. Søknaden som er sendt til Agder fylkeskommune.
3. Svar på hvilke punkter i vedtektene og forvalters stillingsbeskrivelse som gir forvalter myndighet til å sende en søknaden på vegne av verneområdestyret, uten at den er behandlet av styret. Ber om at disse punktene gjengis konkret i tekst.
4. En orientering til styret om når tiltaket er tenkt gjennomført og de økonomiske konsekvensene av tiltaket, på kort og lang sikt.
5. Tiltaket er ikke spesifisert i det vedtatte budsjettet. Jeg ber derfor forvalter om å opplyse styret hvor midlene er tenkt hentet fra.

Jeg ber om at tiltaket ikke settes i verk før styret har fått svar på punktene ovenfor.

Mvh. Hannah Teigland

Fra: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sendt: tirsdag 29. april 2025 09:56
Til: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Silje.varlid@kristiansand.kommune.no <silje.varlid@kristiansand.kommune.no>; arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no <arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no>
Emne: SV: Flytting av bom i Beltevika

Hei Hannah

Det er sånn at alt verneområdeforvalter foretar seg er på vegne av verneområdestyret, jfr. styrets vedtekter og forvalters stillingsbeskrivelse. Oppfølging av brudd på verneforskriften skal være en prioritert oppgave for forvalter og styret.

Denne saken du viser til har gått over lang tid (ca. 1,5 år), der det har skjedd vært gjennomført ulike ting. Dette handler primært om en ulovlig vei som ble anlagt i sin tid, der deler av den ligger i verneområdet. Som du kjenner til, er motorferdsel forbudt i verneområdet etter verneforskriften og her har en rekke personer over lang tid tatt seg til rette med ulovlig kjøring i hovedsak til sjøboder. Dette er en sak som kommunen skulle ha ryddet opp i for lengst med å kreve tilbakeføring. Overordnede myndigheter som Statsforvalteren/Miljødirektoratet har vært tydelig i saken at det er uaktuelt at tiltaket skal godkjennes.

I fjor sommer ble det blant annet satt opp informasjonsplakater på stedet der det ble informert om at kjøring i verneområdet ikke er tillatt og at en må påberegne seg politianmeldelse og bøter. I tillegg ble det gjennomført møter med kommunen, både administrativt og politisk som du kjenner til. Like i forkant (15. nov.) av det styremøte du referer til ble det satt opp forbudsskilt i tillegg til verneskiltet i starten av veien/verneområdet.

I styremøte ble det informert om at en skulle se om disse tiltakene vil få slutt på den ulovlige kjøringen. Det vi har sett at tiltros for disse tiltakene ble gjort og at saken har vært betydelig i media, så fortsatte den ulovlige kjøringen med uforminsket styrke.

Vi har samarbeidet tett med SNO (lokalt) i denne saken. Ettersom denne kjøringen fortsatte utover høsten/vinteren bestemte vi oss for innkalle til et møte for å diskutere ulike løsninger på problemet. Miljødirektoratet (grunneier 4/75), Politiet v/ miljøkoordinator, Agder FK (grunneier 4/75), SNO lokalt, SNO sentralt (Trondheim motorferdsel i verneområder) og verneområdeforvalter deltok på møte 23. januar. Det ble diskutert to aktuelle løsninger i saken. 1 Politiet/SNO gjennomfører kontroller i området, der ulovlig kjøring blir politianmeldt/bøtelagt. 2. Flytting av dagens bom 170 meter nordover til starten av verneområdet/det statlig sikra friluftsområde, slik at bommen fungerer

slik som hensikten er. På dette tidspunktet hadde Kjære Fellesmark 4/256 (stort felleseie i området) signalisert og tatt kontakt med Miljødirektoratet om at de ønsket å flytte bommen.

Spesielt Politiet og SNO signaliserte tydelig at det mest hensiktsmessige vil være å flytte bommen. Dette hadde med kapasitet og ressursbruk. Miljødirektoratet som grunneier var tydelig på at i forhold til å få gode løsninger i området, vil de være positiv til å flytte bommen. Alle var enige om at dagens plassering av bommen er lite hensiktsmessig både i forhold til friluftslivet og verneområdet. Miljødirektoratet som grunneier var tydelig i møte at de ønsket å si ja til flytting av bommen, men de ønsket at saken formelt skulle behandles av Fylkeskommunen (Statens grunneier representant i fylket for Miljødirektoratet). Jeg ble derfor bedt om å sende inn en søknad. Viktig å si at dette er ikke en vanlig søknad/vedtak, men gjelder kun en privatrettslig tillatelse fra grunneier. Som jeg sa i styremøte, vil primært flytting av denne bommen primært være en oppgave for grunneier og ikke oss. Kommunen som har drift og tilsynsansvaret i det statlig sikra friluftsområdet kunne like gjerne utført denne flyttingen. Miljødirektoratet har nok større tillit til oss i denne saken enn kommunen. Men når overordnede myndigheter ber oss ordne dette, ser jeg ingen problemer med det. Det løser utfordringene våres og for det statlig sikra friluftsområde.

Viktig å si at flytting av denne bommen hensiktsmessig er ønsket av aktørene: KF (kjære fellesmark 4/256), Kristiansand kommune (deres forslag, jfr. referat), Politiet, SNO (sentralt/lokalt) og Miljødirektoratet/Agder FK det statlig sikra friluftsområde (4/75).

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

<image001.png>

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Sendt: fredag 25. april 2025 14:27
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Thomassen, Arne <Arne.Thomassen@politiker.agderfk.no>; Silje.varlid@kristiansand.kommune.no; inger-lill.grimestad@politiker-

flekkefjord.no
Emne: Flytting av bom i Beltevika

Hei Ronny

Viser til vår kommunikasjon nedenfor og ber om en orientering om på hvilket grunnlag forvalter på vegne av Verneområdestyret Oksøy, Ryvingen og Flekkefjord har søkt om flytting av bom i Beltevika.

Hannah Teigland
Fylkestingsrepresentant (H)

hannah.teigland@politiker.agderfk.no
(+47) 91192792

AGDER
fylkeskommune

Fra: Teigland, Hannah
Sendt: tirsdag 19. november 2024 21:04
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>
Emne: Re: Forslag til møteprotokoll 18. november

Takk for oppklaring, da stryker vi siste setning.

Mvh. Hannah Teigland
Sendt fra min iPhone

> 19. nov. 2024 kl. 20:14 skrev Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>:
>
> Takk for tilbakemeldinger.
>
> Jeg endrer første setning. I praksis akkurat samme betydning.
>
> Når det gjelder setningen: *Styret konkluderte med at vi ser an effekten av gjennomførte tiltak, og at ytterligere tiltak ikke er aktuelle pr. nå.* Vet ikke om det er noen

misforståelser. Men det er sånn at verneområdestyret i denne saken ikke har gjennomført noen tiltak. Vi har kun hatt møter med kommunen på administrativt og politisk nivå, med formål om at kommunen ryddet opp i saken.

Det som ble litt diskutert var plassering av dagens bom, som er plassert på en plass nesten uten funksjon og at den burde flyttes til starten av verneområdet og friluftsområdet. Imidlertid flytting av bom vil primært være noe grunneier eventuelt bør utføre (Miljødirektoratet) og ikke verneområdestyrets oppgave. Selv om flytting av bom vil være positivt for å hindre brudd på verneforskriften.

Derfor gir den siste setningen lite mening og bør strykes etter min vurdering.

Med vennlig hilsen
Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

<image001.png>

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Sendt: tirsdag 19. november 2024 18:21
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>
Emne: Re: Forslag til møteprotokoll 18. november

Hei

Jeg har følgende kommentarer til protokollen:

ST 36/24 Orienteringssaker
Jeg mener vi ble informert om at kommunen ikke kunne prioritere saken. (Ikke slik det står at de ikke ville). Styret konkluderte med at vi ser an effekten av gjennomførte tiltak, og at ytterligere tiltak ikke er aktuelle pr. nå.

Mvh. Hannah Teigland

Sendt fra min iPhone

19. nov. 2024 kl. 12:50 skrev Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>:

Hei

Se gjennom og gi tilbakemelding.

Med vennlig hilsen
Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2024/8789-27 **Saksbehandler:** Ronny Skansen **Dato:** 03.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	11/25	10.06.2025

Manglende begrunnelse av styresak 35/24 den 18.11.24 - Flekkefjord landskapsvernområde

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret v/ Hannah teigland, Silje Vårlid og Inger Lill Grimestad begrunner sitt vedtak i ST-sak 35/24 den 18.11.24 som følger:

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

1. **Saksframlegg med vedtak – ST-sak 35/24 den 18.11.24**
2. **Ber om begrunnelse av vedtak - - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - Brufjell - Brufjellhålene - vedlikehold av klatrebøyler og wire - midlertidige varselskilt - tiltak ved og rundt nedstigning - Flekkefjord kommune – Brev fra Miljødirektoratet 02.05.25**

Saksopplysninger

Klageinstansen Miljødirektoratet har i forbindelse med sin klagebehandling av styresak 35/24 den 18.11.24, bedt om begrunnelse for vedtak som styret gjorde i brev datert 02.05.25.

Miljødirektoratet skriver følgende:

Miljødirektoratet har 27.03.2025 fått oversendt klagesak om tiltak på sti til Brufjellhålene. Verneområdestyret ga i vedtaket 18.11.2024 tillatelse til tiltakene som Flekkefjord kommune har søkt om. Vedtaket er ikke begrunnet.

Enkeltvedtak skal som hovedregel begrunnes etter reglene i forvaltningsloven § 24 og § 25. I tillegg krever vedtak etter naturmangfoldloven § 48 begrunnelse, jf. naturmangfoldloven § 48 fjerde ledd. Enkeltvedtak som påvirker naturmangfold skal vise hvordan miljørettsprinsippene er vurdert og vektlagt i saken, jf. naturmangfoldloven § 7.

Vi ber om verneområdestyrets begrunnelse av vedtaket. Dette omfatter hvordan omsøkte tiltakene er vurdert å påvirke verneverdiene, vurdering av miljørettsprinsippene og de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av skjønnet.

Vi ber om at begrunnelsen gis så snart som mulig og sendes til Miljødirektoratet med kopi til klagerne og kommunen. Miljødirektoratet vil etter dette avgjøre klagesaken.

Følgende ble vedtatt i ST-sak 35/24 den 18.11.24:

Saksprotokoll i Verneområdestyret ORF - 18.11.2024
Behandling
Behandlet under styremøte den 18. november 2024. Forslag fra Hannah Teigland om å gi dispensasjon til alle omsøkte tiltak i henhold til verneforskriftens 3 punkt 1.3 e. Forslaget ble satt opp mot forvalters innstilling. Styrets vedtak – vedtatt mot 1 stemme:
Vedtak
Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e, dispensasjon til søknad om strakstiltak på stinettet fra Roligheden til Brufjellhålene innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Vurdering

Dette med å begrunne vedtak når en fremmer et annet alternativ forslag enn forvalters innstilling etter forvaltningsloven § 24 og 25, er tatt opp flere ganger både i sakspapirer og muntlig i styremøter av verneområdeforvalter. Det var og et viktig tema for styreopplæringen. I denne saken har Miljødirektoratet ønsket at begrunnelsen skal oversendes før videre klagesaksbehandling.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2024/8789-0 **Saksbehandler:** Ronny Skansen **Dato:** 11.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	35/24	18.11.2024

Flekkefjord landskapsvernområde - Søknad om tiltak på stien fra Roligheden til Brufjellhålene - Flekkefjord kommune

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder avslår med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e, søknad om strakstiltak på stinettet fra Roligheden til Brufjellhålene innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Verneområdestyret ORF - 18.11.2024

Behandling

Behandlet under styremøte den 18. november 2024. Forslag fra Hannah Teigland om å gi dispensasjon til alle omsøkte tiltak i henhold til verneforskriftens 3 punkt 1.3 e. Forslaget ble satt opp mot forvalters innstilling. Styrets vedtak – vedtatt mot 1 stemme:

Vedtak

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e, dispensasjon til søknad om strakstiltak på stinettet fra Roligheden til Brufjellhålene innenfor Flekkefjord landskapsvernområde.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

1. **Søknad - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - Brufjell - vedlikehold av klatrebøyler og wire - plassering av midlertidige varselskilt - tiltak ved og rundt nedstigning - Flekkefjord kommune**
2. **Søknad - umiddelbare tiltak på Brufjell.pdf**
3. **Tilleggsopplysninger - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - Brufjell - vedlikehold av klatrebøyler og wire - plassering av midlertidige varselskilt - tiltak ved og rundt nedstigning - Flekkefjord kommune**
4. **2 Tilleggsopplysninger - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - Brufjell - vedlikehold av klatrebøyler og wire - plassering av midlertidige varselskilt - tiltak ved og rundt nedstigning - Flekkefjord kommune**
5. **Endring i søknad - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - Brufjell - vedlikehold av klatrebøyler og wire - plassering av midlertidige varselskilt - tiltak ved og rundt nedstigning - Flekkefjord kommune**
6. **Tillegg til tidligere innsendt søknad - Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord - Brufjell - vedlikehold av klatrebøyler og wire - plassering av midlertidige varselskilt - tiltak ved og rundt nedstigning - Flekkefjord kommune**

Saksopplysninger

Flekkefjord kommune søker i brev datert 09. september 2024 om tillatelse til en rekke tiltak på stinettet fra Roligheden til Brufjellhålene innenfor Flekkefjord landskapsvernområde. Kommunen har i ettertid kommet med flere endringer i forhold til opprinnelig søknad. Det oppgis på bakgrunn av alvorlige hendelser søkes det om en rekke midlertidige og strakstiltak for å bedre sikkerheten. Vi regner med det siktes til dødsulykkene i mars og august dette året. Kommunen har sammen med folk fra brann/redning, politi og eksterne folk kommet frem til disse tiltakene.

Verneområdeforvalter eller verneområdestyret har ikke vært involvert, verken i form av befaringer, møter eller annen kommunikasjon i denne saken. Grunneier for området har heller ikke vært involvert annet enn mottatt disse søknadene som er oversendt.

Følgende står blant annet i søknaden:

I påvente av besøksstrategien har Flekkefjord kommune avventet ytterligere tiltak i Brufjell. Det ble i forrige runde søkt om nye tiltak, og en del vedlikeholdstiltak, av eksisterende stinett. Disse søknadene ble avslått av forvaltningen med begrunnelse i mangel på besøksstrategi.

Etter alvorlige hendelser inneværende sesong, har kommunen gjennomført en befaring for å vurdere stinettet og skiltingen i området. Dette har resultert i forslag til aktuelle tiltak som kan gjennomføres på kort sikt og vurderes som gode forebyggende tiltak.

Kommunen søker på strakstiltak etter punkt:

1a) *Vi ønsker å erstatte bøyde klatrebøyler med bøyler av samme kvalitet som dem som ble montert i 2017. Wiren er, som bildene nedenfor viser, moden for reparasjoner. Festeboltene må sjekkes og eventuelt utbedres. Wirefestene må gjennomgås og utbedres.*

Punkt 1b og c er utenfor verneområdet og ikke relevant i en søknad til verneområdestyret.

1d) *Vi søker om å få erstatte eksisterende skilt rett før nedgangen til Brufjellhålene (se foto), med skiltet nederst i størrelse 70*35 cm. Dette foreslås for å gi besøkende en siste mulighet for å realitetsorientere seg i forhold til konkrete farebeskrivelser, og eventuelt velge å la være å ta klatreturen ned. Det eksisterende skiltet er i og for seg et godt varselstiltak, men det treffer ikke godt nok mot gjester fra andre land og kulturer som er vant med varselskilter med tydelige faretegn. Feste: Vi foreslår å fjerne det gamle skiltet, og montere fareskiltet (som vist nederst) med 4 nye hull i fjellet på samme lokasjon.*

1e) *To små pilskilt i signalfarge, ca. 10*30 cm. med tekst som oppfordrer til å følge fjellveggen på veien ut til platået ved Brufjellhålene. F.eks. «Stay on Trail». Ett skilt foreslås plassert på den store steinen man passerer før man kommer til ulykkesstedet, og ett eller to på fjellveggen hvor vi har søkt om å montere nye bøyler.*

1f) *Det ligger en stein som veier anslagsvis 400 kg. på toppen av nedstigningen. Den har tidligere ligget trygt, men grunnet erosjon så er det fare for at den kan falle nedover juvet. Vi ber om lov til å enten bolte den fast i underlaget, eller å dele den og fjerne den avhengig av vurderingene til fagfolkene som skal jobbe med bøylene og wiren.*

Supplerende opplysninger brev datert 28.10.24:

Vi har hatt fagressurser på befaring i Brufjell for å vurdere faremomenter knyttet til nedstigningen ved Brufjellhålene. Som tidligere nevnt har vi en bekymring for en stein som ligger rett ovenfor nedstigningen. Steinen som anslås å veie opp mot et halvt tonn, ligger i en bratt skråning på noe jord som er i ferd med å erodere bort.

Fagressursene bekrefter at steinen representerer en klar fare for liv for folk som beveger seg i nedstigningen. Vi ber om at dere i neste styremøte vurderer ett av to alternative tiltak som er foreslått.

1. Boring av 2-4 rustfrie bolter i kamstål for å stanse steinen fra å gli ut. Tildekking av boltene med jord/lyng.

2. Fjerning av steinen ved å borre flere hull i steinen, og splitte den ved hjelp av «trollkraft». Dette vil spare skråningen for inngrep/boltehull.

Punkt 2) *Lede folk langs sikrest trase, samt øke muligheten for redning ved uønskede hendelser.*

Det søkes derfor om tillatelse til å montere 3-5 klatrebøyler av typen montert i 2017 på fjellveggen, ca. i magehøyde, før og etter livbøyen på veien ut til platået, før en svinger til venstre mot selve Brufjellhålene.

Feste: disse klatrebøylene må festes med nye borrehull i fjellveggen.

Vi søker om å få montere en tredje livbøye nærmere selve ulykkesstedet.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om Flekkefjord landskapsvernområde, Flekkefjord kommune, Vest-Agder, fastsatt ved Kgl.res. 11. mars 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Flekkefjord landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder:

Formålet med Flekkefjord landskapsvernområde er *å ta vare på et representativt og særpreget landskap med åpne sjøflater, urørt skjærgård og mektig kysthei, samt å sikre områder som er viktig for biologisk mangfold, truede og sårbare plante- og dyrearter, og et variert kulturlandskap med fornminner og nyere tids kulturminner.*

Etter § 3 punkt 1.1 er området vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av punkt 1.2 og 1.3 i forskriften er det forbud mot inngrep og tiltak som oppføring, ombygging og riving av bygninger, brygger, moloer, broer og andre anlegg, veibygging, bergverksdrift, graving, påfylling av masse, boring og sprenging, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, planting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av turveier og stier, opplag av båter, utplassering av havbruksanlegg, husbåter og andre flytende innretninger. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

Forvaltningsmyndigheten kan etter verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e gi tillatelse til naturvennlig tilrettelegging i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldsloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen kapittel 3.5, er det angitt retningslinjer for friluftsliv innenfor verneområdet. «Tilrettelegging for friluftsliv skal skje på en naturvennlig måte og ta høyde for god tilgjengelighet for flest mulig, innen rammen av vern. Det innebærer lav miljøbelastning og liten grad av inngrep. Tilretteleggingen skal bygge opp under naturopplevelsen og ikke forstyrre denne.».

Tilrettelegging må være avklart med grunneier.

God informasjon skal plasseres på viktige innfallsporter og utvalgte lokaliteter.

Vurdering

Flekkefjord landskapsvernområde er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter (§ 3.1.1). Etter verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e kan det gis tillatelse til naturvennlig tilrettelegging i samsvar med forvaltningsplan. Offentlig beslutningstaking som berører naturmangfoldet skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag så langt dette er rimelig, jf. naturmangfoldsloven § 8.

Verneområdeforvalter mener at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig informasjon om tiltakets konsekvenser for naturmiljøet i Flekkefjord landskapsvernområde til at det kan fattes vedtak i saken. Det legges her vekt på opplysninger som fremkommer i Naturbase, forvaltningsplan, sammen med informasjon i forbindelse med forarbeidet til vernet, til grunn for vurderingen av kunnskapsgrunnlaget. «føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 har liten relevans i saken.

Flekkefjord kommune søker om en rekke strakstiltak/midlertidig tiltak på stinettet fra Roligheden til Brufjellhålene. Dette begrunnes med bakgrunn for å utbedre sikkerheten, etter de alvorlige dødsulykkene som fant sted i mars og august dette året. Tiltakene er primært på den siste delen av stien fra Brufjell og ned mot Brufjellhålene.

Det første som må sies i saken er at Flekkefjord kommune har satt i gang en prosess med vurdering av en rekke tiltak, uten involvering av verneområdestyret på noe tidspunkt i form av møter, befaringer o.l. Dette gjelder også i forhold til grunneier slik vi oppfatter det. Sett i lys av det felles møtet som er datert 16.11.23 med Miljødirektoratet er det høyst kritikkverdig. Det henvises i en rekke dokumenter og media av kommunen til ulike fagressurser som eksempelvis brann, politi, redning m.m. Men da er det merkelig at den fremste fagressursen for forvaltning av et naturvern- og friluftsområde ikke blir invitert med, nemlig forvaltningsmyndigheten for verneområdet. I møtereferatet fra dette møtet er det en rekke punkter som kommunen burde ha tatt tak i. Det henvises spesielt til punkt 3 i referatet.

Det som må nevnes er at området ved Brufjell har på få år fått en enorm tilstrømming av besøkende, som et resultat av tilrettelegging og omfattende markedsføring. Kommunen og sine samarbeidspartnere har bidratt i betydelig grad. Vi ser at kommunen henviser til at manglende besøksstrategi er årsaken til de utfordringene som er i området. Verneområdestyret har hatt utfordringer med å ferdigstille sine nye styringsdokumenter, men det har ingen rot i virkeligheten at det er årsaken til de utfordringen som er i dag. Verneforskriften og eksisterende forvaltningsplan er gode styringsdokumenter for vernet. I søknaden er det nevnt at tiltak kommunen søkte på i 2021 ble avslått i påvente av besøksstrategi. Det må sies å være en fordreining av realiteter. Søknaden ble behandlet i ST-sak 30/21 den 03.06.21 og inneholdt en rekke tiltak som var i strid med verneforskriften og forvaltningsplan, da det var snakk om anlegning av tyngre tilretteleggingstiltak. Som det den gang sto i SNO-rapport som var bakgrunnen for søknaden: *Det er et uttrykt ønske om å komme inn under ordningen «nasjonale turstier», samt i fremtiden løfte frem området og øke attraksjonskraften gjennom markedsføring.*

Mye av det kommunen henviser til dreier seg om sikkerhet i forhold til at dette er et krevende område. Det er liten tvil om at området fra Brufjell og ned mot Brufjellhålene er et krevende turområde. Det er derfor kanskje på tide at en løfter diskusjonen, om området er egnet for den type masseturisme som det er lagt opp til, der det i sterkt begrenset grad vil være mulig å sikre området. Dette blant annet på grunn av hensynet til at det faktisk er et naturvernområde. Ytterligere tiltak vil også sannsynligvis føre til økt tilstrømming av folk og risikoen for nye ulykker kan vel så gjerne øke som reduseres.

Det kan i seg selv være vanskelig å se at disse tiltakene som det søkes om, ville kunne ha gjort noe fra eller til med de ulykkene som skjedde i år. I urørt krevende natur vil det alltids være stor risiko for ulykker hvis en aktiv tilrettelegger for det. Mindre tilrettelegging og markedsføring kan være det beste sikkerhetstiltaket.

I henhold til verneforskriften kan det gis tillatelse til naturvennlig tilrettelegging i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 3 pkt. 1.3 e. Tilrettelegging for friluftsliv skal skje på en naturvennlig måte. Det innebærer lav miljøbelastning og liten grad av inngrep. Tilretteleggingen skal bygge opp under naturopplevelsen og ikke forstyrre denne.

Noen hovedkriterier for naturvennlig tilrettelegging:

- Ta utgangspunkt i gamle ferdselsveier og jordbruksveier.
- Legg turveier utenom sårbare vegetasjonstyper og i god avstand fra viktige viltbiotoper.
- Legg stien naturlig inn i landskapet med minst mulig inngrep.
- En sti kan med fordel legges i en enkel bro over ei fuktig eng i stedet for at enga dreneres ut. I tråd med god lokal skikk og bruk.

Området som det søkes om å gjøre tiltak i fra Brufjell og ned mot Brufjellhålene er i all hovedsak et urørt område med få inngrep. Området er helt unikt nasjonal og internasjonal sammenheng. Dette er et av de virkelige hotspots områdene i Flekkefjord landskapsvernområde. I kommende forvaltningsplan for området står følgende:

I den bratte havvendte Brufjellveggen, sør for Roligheten ved Sirafjorden, er en av de mest særprega geologiske forekomstene langs kysten av Norge. Her finnes godt utviklede strandgryter med strandlinje. De ligger i vannrett linje ca. 20 moh. og er opp til 10 meter dype. De må være dannet da havet sto 20 meter høyere enn i dag, sannsynligvis under den siste istida, for mer enn 20.000 år siden. Forekomsten har nasjonal verneverdi og er gjengitt i flere internasjonale lærebøker.

Så langt verneområdeforvalter kjenner til er verken stigbøyler ned godkjent av verneområdestyret eller grunneier. Når det gjelder skilt ved Brufjell og livbøyer så er det mulig det er godkjent, men ingenting er funnet skriftlig.

Det foreligger ingen godkjenning fra grunneier av disse tiltakene som er omsøkt, slik det er et krav om i henhold til forvaltningsplan.

I forhold til punkt 1 a) så vurderer verneområdeforvalter det til at vedlikehold er selvsagt greit uten søknad. Imidlertid en oppgradering av bøyler er søknadspliktig.

Punkt 1 d) så søkes det om å erstatte eksisterende skilt med et nytt skilt på 70x35cm. Verneområdeforvalter vurderer at primært skal slike skilt plasseres utenfor verneområdet ved innfallsportene. Å gjøre inngrep i urørt natur ville være et forstyrrende element i den urørte naturen og vil være i strid med naturvennlig tilrettelegging. Det virker og helt unødvendig med en slik plassering ute i terrenget. Nå er det satt opp skilt både på parkering og oppstigning, så har ikke folk oppfattet informasjonen, kommer de heller ikke til å snu her. Et annet viktig moment er dette med en helhetlig skilt- og informasjonsplan for området bør skje som et resultat av samarbeid.

Punkt 1 e) gjelder oppsett av to skilt på 10x30cm. Verneområdeforvalter vurderer at primært er området veldig unikt geologisk og å gjøre inngrep i urørt natur ville være et forstyrrende element og vil være i strid med naturvennlig tilrettelegging.

Punkt 1 f) gjelder enten fjerning av en stein ved «trollkraft» på 500 kg som påstås utgjør en sikkerhetsrisiko. Alternativ søkes det om å bolte steinen fast med kamstål. Den steinen har sannsynligvis ligget i området i millioner av år. Dette er primært et naturvernområde der naturen er vernet mot inngrep. Når denne steinen vil kunne løsne er det ingen som vet. Det kan skje om 1 år og det kan skje om 1000 år. Å drive rassikring i verneområder er ikke vanlig. Det vil alltids være en hvis risiko å ferdes i slike områder uansett og det vil ikke være lovhjemmel for dette, da det ikke kan betraktes som naturvennlig tilrettelegging.

Punkt 2) gjelder klatrebøyler og livbøye ved Brufjellhålene. Verneområdeforvalter vurderer primært at området er veldig unikt geologisk og å gjøre inngrep i urørt natur ville være et forstyrrende element i naturen og vil være i strid med naturvennlig tilrettelegging.

I forhold til naturmangfoldlovens § 10, økosystemtilnærming og samlet belastning vil disse tiltakene bidra til å være et betydelig forstyrrende element i det unike urørte landskapet og være en belastning på naturen. Etter § 12 i naturmangfoldsloven, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder vil disse tiltakene ikke være i henhold til føringen om naturvennlig tilrettelegging i forvaltningsplanen for Flekkefjord landskapsvernområde. Søknaden må derfor avslås som helhet.

Konklusjon

På bakgrunn av overnevnte vurderinger anbefales det å avslå søknaden om strakstiltak i Flekkefjord landskapsvernområde etter verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Miljø-
direktoratet

VERNEOMRÅDESTYRET FOR OKSØY-RYVINGEN OG FLEKKEFJORD LVO
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Trondheim, 02.05.2025

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
	2025/9581	Hege Langeland

Ber om begrunnelse av vedtak fra verneområdestyret

Miljødirektoratet har 27.03.2025 fått oversendt klagesak om tiltak på sti til Brufjellhålene.

Verneområdestyret ga i vedtaket 18.11.2024 tillatelse til tiltakene som Flekkefjord kommune har søkt om. Vedtaket er ikke begrunnet.

Enkeltvedtak skal som hovedregel begrunnes etter reglene i forvaltningsloven § 24 og § 25. I tillegg krever vedtak etter naturmangfoldloven § 48 begrunnelse, jf. naturmangfoldloven § 48 fjerde ledd. Enkeltvedtak som påvirker naturmangfold skal vise hvordan miljørettsprinsippene er vurdert og vektlagt i saken, jf. naturmangfoldloven § 7.

Vi ber om verneområdestyrets begrunnelse av vedtaket. Dette omfatter hvordan omsøkte tiltakene er vurdert å påvirke verneverdiene, vurdering av miljørettsprinsippene og de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av skjønnet.

Vi ber om at begrunnelsen gis så snart som mulig og sendes til Miljødirektoratet med kopi til klagerne og kommunen. Miljødirektoratet vil etter dette avgjøre klagesaken.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam	Hege Langeland
seksjonsleder	seniorrådgiver

Kopi til:

FLEKKEFJORD KOMMUNE	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
STATSFORVALTEREN I AGDER	Postboks 504	4804	ARENDAL
FØRELAND ADVOKATFIRMA AS	Veverigata 1	4514	MANDAL

Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2024/5010-20 **Saksbehandler:** Ronny Skansen **Dato:** 03.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	12/25	10.06.2025

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Oppfølging av brudd på verneforskriften ved Belteviga på Flekkerøy

Forslag til vedtak

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

1. **Ber om status på oppfølging - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei, brev Kristiansand kommune datert 02.05.24**
2. **Ulovlig anlagt veinett belteviga – Dokumenter Kristiansand kommune, Fylkesmannen i Vest-Agder og Direktoratet for naturforvaltning**
3. **Tilbakemelding - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei – Referat 28.08.24**
4. **Sak til politisk behandling - videre oppfølging - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei – brev Kristiansand kommune 23.09.24**
5. **Søknad om flytting av bom - Flekkerøy 4/75 - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei – brev Agder fylkeskommune 07.02.25**
6. **Kart ønsket bomplassering Belteviga**
7. **Tillatelse til flytting av bom ved Beltevigveien i Beltevika statlig sikra friluftslivsområde i Kristiansand kommune – 11.04.25**
8. **Oppfølging av sak - flytting av bom - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei – 12.04.25**
9. **Fylkeskommunens syn på veirett - 4/194 del av Beltevigaveien - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei – 28.04.25**
10. **Vurdering av klage - flytting av bom - Beltevigveien - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei – 09.05.25**
11. **Tilbakemelding - flytting av bom - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei – 16.05.25**
12. **Flytting av bom i Beltevika - Innspill fra styremedlem Hannah Teigland – mailutveksling – mai 2025**

Saksopplysninger

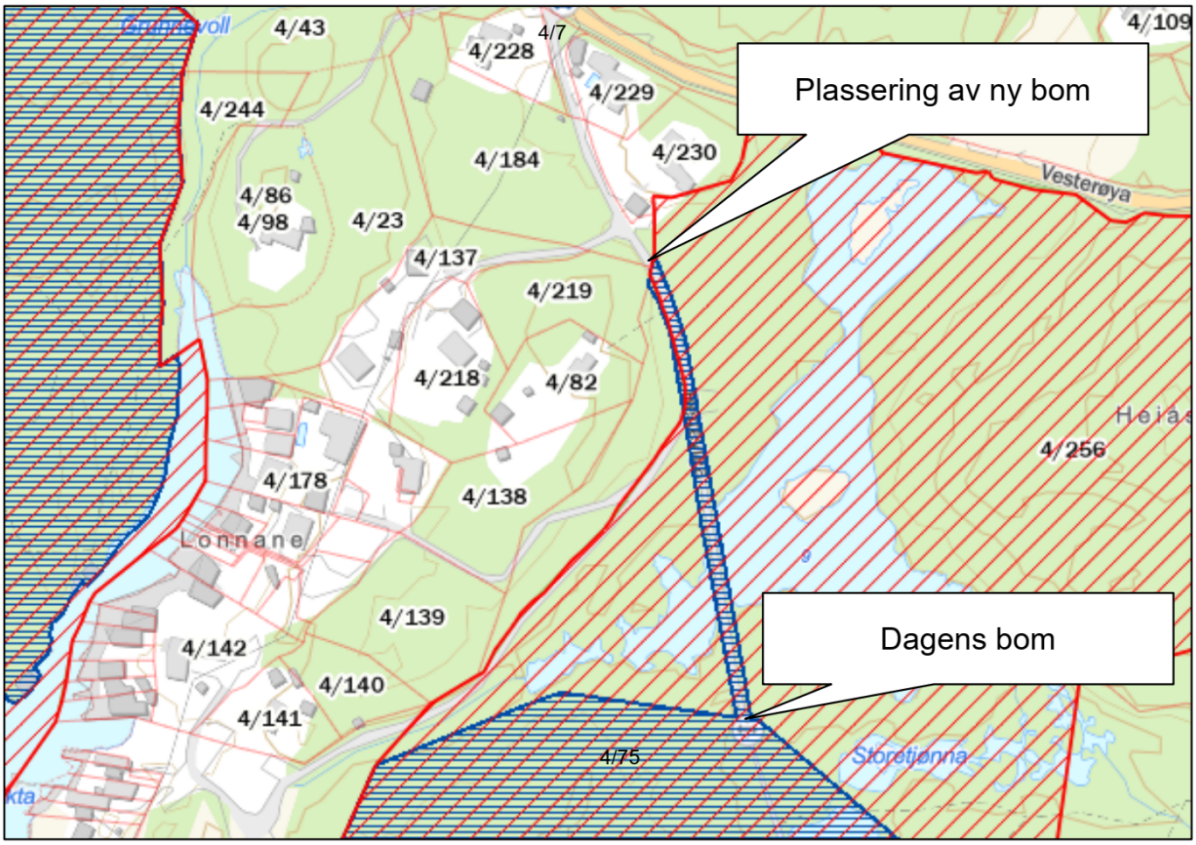

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde markert i rødt og statlig sikra friluftsområde i blått.

Hannah Teigland har i mail datert 6. mai bedt om at det fremlegges en sak til dette styremøte, vedørende flytting av en bom ved Belteviga på Flekkerøy. Følgende uttales blant annet i mailen: «*Saken er komplisert med flere uavklarte forhold. Det er flere parter som blir berørt av tiltaket. For å sikre forsvarlig saksbehandling ber jeg om at saken kommer til behandling i verneområdestyret så snart som mulig.*»

Styreleder har i mail datert 13. mai uttalt blant annet følgende: «*Dersom saken ønskes behandlet i neste styremøte, må du melde den inn til områdeforvalter snarest.*

Det legges til grunn at saken blir godt opplyst med dokumenter og vedlegg, og forslag til vedtak som viser at flytting av bommen ikke skulle vært gjennomført. I saken bør det også være et alternativ til løsning på et gjentakende og pågående lovbrudd (motorferdsel i verneområdet).»

Representanten Teigland har ikke ønsket å komme med forslag til vedtak eller ønsket å utdype hva som ligger i at saken er komplisert med flere uavklarte forhold. Verneområdeforvalter vil derfor så langt som mulig fremlegge denne saken ut ifra hva som har skjedd og hva som er gjeldende regelverk i verneområdet.

Det er ingen andre styremedlemmer som har uttalt seg om denne saken i forkant.

Denne saken har vært jobbet med i cirka 1,5 - 2 år fra verneområdeforvalter side. På slutten av 80 tallet ble det anlagt et ulovlig veinett ved Belteviga ned til Grunnvågskilen. Noe av disse veiene har og blitt utvidet i ettertid. I 2005 ble Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde etablert, og deler av disse veiene ligger innenfor verneområdet. Kristiansand kommune har stilt krav om tilbakeføring av disse veiene (2010), men er ikke fulgt opp i ettertid.

For verneområdestyret så gjelder denne saken i forhold til motorferdsel innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Etter verneforskriftens § 3, punkt 5.1 er motorferdsel på land forbudt. Det foreligger ingen dispensasjoner til kjøring i området. Det har vært og det kjøres betydelig ulovlig ned til sjøboder/fritidsbebyggelse gjennom verneområdet (ca. 170-180 meter). Jordskiftesaker har tidligere slått fast at det ikke foreligger kjørerett på Miljødirektoratets grunn 4/75 på Beltevigveien til sjøboder/fritidsbebyggelse (kun gangrett).

Det foreligger ingenting i verneforskriften eller forarbeidet til vernet, forvaltningsplan som skulle tilsi at en skulle åpne opp for kjøring gjennom dispensasjon fra verneforskriften til disse sjøbodene. Tvert imot har Direktoratet for Naturforvaltning og Fylkesmannen i Vest Agder uttalt seg tydelig i denne saken.

Fylkesmannen i Vest-Agder uttaler følgende 28.06.2007:

Veianleggene ligger delvis innenfor arealer med registrerte naturverninteresser i tilknytning til Storetjønna. I tillegg grenser deler av veianlegget til landskapsvernområde og statlig sikret friluftslivsområde.
Etter miljøvernavdelingens skjønn har de omsøkte veiene en uheldig beliggenhet i forhold til nevnte interesser. I tillegg har motorisert ferdsel i området en negativ virkning på friluftslivet.

Dersom det fortsatt er aktuelt med veiatkomst, bør denne først vurderes gjennom et reguleringsplanarbeid og da fortrinnsvis via eksisterende atkomstvei i nordenden av byggeområdet for fritidsbebyggelse.

Miljøvernavdelingen gir kommune råd om å avslå søknaden og å kreve retting.

Direktoratet for naturforvaltning uttaler følgende 26.05.2009:

DN er grunneier på naboeiendommen gbnr 4/75 og har tidligere protestert på søknad om ettergodkjenning av omtalte kjørevei, se kopi av DNs brev av 11.04.2007 som ligger vedlagt. DNs standpunkt i saken er forankret i allmenn bruk av statlig eid friluftslivsområde gbnr 4/75 som betinger allmenn ikke-motorisert ferdsel inn i området langs Belteveien.

Som en følge av fylkesmannens endelige vedtak, vil DN anmode Kristiansand kommune til å følge opp saken og vurdere hvilke sanksjoner som er aktuelle slik fylkesmannen antyder. Etter DNs oppfatning bør Kristiansand kommune fatte et oppfølgingsvedtak etter plan- og bygningsloven § 113 hvor tiltakshaver pålegges frist med retting, herunder forbud mot fortsatt virksomhet. DN vil samtidig påpeke at infrastrukturproblematikken i Beltevika ikke omfattes av Kommunedelplan for Flekkerøya, utlagt til offentlig ettersyn i nye alternativ i tiden 24.04.- 05.06.2009. DN anser dette som en svært uheldig og mangelfull arealplanlegging av området.

Den 02.05.24 ble det sendt brev til Kristiansand kommune (se vedlegg) der det ble bedt om status på tilbakeføring av det ulovlige veinettet. I referat fra møte med kommunen (28.08.24 vedlegg) varslet kommunen at de ikke kommet til å følge opp saken. Det ble imidlertid foreslått å flytte bommen til starten av det statlig sikra friluftsområde og verneområdet, slik at bommen fungerer slik den er tiltenkt å stoppe ulovlig kjøring inn i området.

I begynnelsen av juli 2024 ble det satt om informasjon i terrenget med kart som visste vernegrensene. Det ble gitt informasjon om at brudd på verneforskriften, altså i dette tilfelle motorisert ferdsel vil kunne bli fulgt opp med politianmeldelse.

I styremøte 18.09.24 vedtok verneområdestyret: «*Verneområdestyret viser til referatet fra møtet 28.08.24 med administrasjonen i Kristiansand kommune. Verneområdestyret viser til referatet og viser til skriftlig henvendelse 02.05.24, med anmodning om at denne saken behandles politisk i areal- og miljøutvalget eller eventuelt kontrollutvalget i kommunen.»*

Kristiansand kommune valgte å ikke behandle denne saken politisk. Isteden ble verneområdeforvalter invitert til å orientere om saken i areal- og miljøutvalget 31.10.24. Signalet fra utvalget var den gang at dette vil ikke kommunen følge opp videre. Isteden mente de dette var opp til verneområdestyret og grunneierne til å håndtere saken videre.

I styremøte 18.11.24 ble saken tatt opp som en orienteringssak der følgende protokollført: *Verneområdeforvalter orienterte om en sak vedrørende ulovlig anlagt vei ved Belteviga på Flekkerøy, der verneområdeforvalter var i areal- og miljøutvalget i Kristiansand kommune den 31. oktober for å få tilbakemelding på kommunens oppfølging av saken. Konklusjon fra utvalget var at kommunen ikke vil prioritere å følge opp det ulovlige tiltaket. Statens naturoppsyn har i senere tid vært å satt opp verneområdeskilt i starten av verneområdet, med underskilt motorisert ferdsel forbudt.*

Ettersom tiden gikk og tiltros for flere tiltak og sakens store oppmerksomhet i media, fortsatte den ulovlige kjøringen og de omfattende brudd på verneforskriften med uforminsket styrke. Det ble derfor kalt inn til et møte 23. januar for å se på løsninger i saken. For SNO deltok Ole Morten Sand (sentralt SNO Trondheim), SNO (lokalt) Fredrik Gustavsen, Politiet Miljøkoordinator Henrik Jortveit, Miljødirektoratet Nils-Yngve Berg (grunneier 4/75), Agder FK Bård Lassen (grunneier 4/75 Statlig sikra friluftsområde) og Verneområdeforvalter.

Det ble diskutert to aktuelle løsninger i saken. 1 Politiet/SNO gjennomfører kontroller i området, der ulovlig kjøring blir politianmeldt/bøtelagt. 2. Flytting av dagens bom 170 meter nordover til starten av verneområdet/det statlig sikra friluftsområde, slik at bommen fungerer slik som hensikten er. Spesielt Politiet og SNO signaliserte tydelig at det mest hensiktsmessige vil være å flytte bommen. Dette hadde med kapasitet og ressursbruk. Miljødirektoratet som grunneier var tydelig på at i forhold til å få gode løsninger i området, vil de være positive til å flytte bommen. Alle var enige om at dagens plassering av bommen er lite hensiktsmessig både i forhold til friluftslivet og verneområdet. Miljødirektoratet som grunneier var tydelig i møte at de ønsket å si ja til flytting av bommen, men de ønsket at saken formelt skulle behandles av Fylkeskommunen (Statens grunneier representant i fylket for Miljødirektoratet).

Søknad om flytting av bom ble sendt 07.02.25 og svar fra grunneier ble gitt 11.04.25. Arbeidet med å flytte bommen ble startet 13.05 og ble fullført 16.05. Natt til 18. mai ble bommet kappet ned og fysisk fjernet. I forbindelse med arbeidet med flytting av bommen, ble det fremsatt trusler mot gravemaskinkjører. Det ble og gitt signaler om at bommen kom til å bli revet ned med bil. Mens arbeidet pågikk fredag den 16.05 ble gravemaskinskuffa kastet ned skråning, mens arbeider var borte en kort stund. Det ble og utført hærverk på bommen i forkant før den flytta. Bommen ble derfor fysisk tatt ned og bort, før den ble flytta til det aktuelle stedet.

I denne saken har flere hevdet, blant annet advokat til sjøbodeiere, at det er uklarheter med verneområdegrensen i dette området. Det henvises i så måte til et kommende jordskifte sak

som er meldt inn av grunneiere i Kjære Fellesmark 4/256, som skal avklare vernegrensen her med hensikt at veinettet ligger utenfor verneområdet. Jordskifte merker vernegrenser på oppdrag fra Miljødirektoratet/Statsforvalteren i forbindelse med opprettelse av verneområder. Men jordskifteretten har ingen myndighet til å foreta grensejustering. Verneområdeforvalter orienterte i areal- og miljøutvalg 31. oktober 2024 at hvis en ønsket en grensejustering måte dette fremmes til Statsforvalteren i Agder. Dette har og Kjære Fellesmark fått beskjed om. Verneområdeforvalter var og tydelig på at sjansen for å til en grensejustering på bakgrunn av et ulovlig tiltak er svært liten. Verneområdeforvalter vet at Kjære Fellesmark har vært i kontakt med Statsforvalteren, men har valgt å ikke ta saken videre.

Verneområdeforvalter har sjekket saken i forhold til grensegang som gjøres i forbindelse med opprettelse av et nytt verneområde. Det er ingen tvil her at det er utført i dette verneområdet og på Flekkerøy. Oppdraget ble i sin tid utført av Landmåler Sør og verneområdeforvalter har vært i kontakt med han som utførte det.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder: «Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

Motorferdsel på land er forbudt i verneområdet, jf. verneforskriften § 3 punkt 5.1.

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er dette med motorferdsel mest aktuelt i forbindelse med transport av materialer til vedlikehold og byggearbeider på bygninger, brygger og lignende. Det er likevel presisert at dersom frakt kan skje ved bruk av båt, skal båt fortrinnsvis benyttes.

Styrets vedtekter

Punkt 8, STYRETS OPPGAVER: Medlemmene av styret skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde. Alle representantene i styret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretakelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven.

Punkt 8.5, Brudd på naturmangfoldloven/verneforskriftene, rapporter og anmeldelser:

Styret har som forvaltningsmyndighet et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på verneforskriftene som styret får kjennskap til blir rapportert/anmeldt til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart.

Vurdering

Det første som må sies at en skulle ønske at Kristiansand kommune tok sitt ansvar i denne saken og dette området, der de blant annet ryddet opp i de ulovlige veinettene som ble bygget i sin tid. Men kommunen har signalisert at det kommer ikke til å skje. Sett i lys av at kommunen følger opp lignende saker andre steder i kommunen fremstår dette i et merkelig lys. Derfor må verneområdestyret ta ansvar for å stoppe ulovlig kjøring i verneområdet. Mesteparten av kjøringen som foregår er gjennom verneområdet ned til sjøboder/fritidsbebyggelse som ligger utenfor verneområdet.

Saken er i utganspunktet enkel for verneområdestyret, da motorisert ferdsel er forbudt på land etter verneforskriften og det foreligger ingen dispensasjoner. Vernegrensen i området er definert gjennom grensegang og vises i naturbasen. Som det fremgår av saksopplysningene har verneområdestyret forsøkt flere tiltak for å stoppe den ulovlige ferdselen, men respekten for vernet og gjeldende regelverk er i stor grad fraværende. Det ble derfor diskutert 23. januar to aktuelle løsninger for å stoppe brudd på verneforskriften og kjøring i det statlig sikra friluftsområde. Flytting av bom til starten av verneområdet/det statlig sikra friluftsområde, slik at den fungerer slik som er hensikten.

Brudd på verneforskriften og miljøkriminalitet skal være en prioritert oppgave for verneområdestyret. Det er ikkje kommet andre forslag på hvordan en kan få stoppet den ulovlige motorferdselen i verneområdet. Det vil og være viktig at det kommer opp fysisk sperring for å hindre kjøring ned til Belteviga.

Verneområdeforvalter fremmer ikke noen innstilling i denne saken. Det vil være opp til eventuelt forslagsstiller Hannah Teigland å fremme innstilling med begrunnelse i henhold til styrets vedtekter, verneforskriften, naturmangfoldloven og forvaltningsplan.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og

Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 75 64
sfagpost@statsforvalteren.no
https://www.nasjonalparkstyre.no/oksoy-ryvingen

Kristiansand kommune
Postboks 4
4685 NODELAND

Saksbehandler Ronny Skansen **Vår ref.** 2024/5010-0 432.2 **Deres ref.** **Dato** 02.05.2024

Status på oppfølging av anlagt vei ved Belteviga innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Det vises til kommunens brev datert 17.08.2010 til kjære Fellesmark (ref 200702328-36), der det varsles om pålegg i forhold til en vei som er gitt avslag på ved Belteviga. Deler av den veistrekningen er innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde (ca. 200 meter). Så vidt vi kjenner til har det både vært jordskiftesak, Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen i Vest-Agder uttalte seg denne gang kritisk til opparbeidelse av denne veien. Ingenting har skjedd i forhold tilbakeføring av denne ulovlige anlagte veien. Slik vi har forstått det ble veien anlagt en gang på slutten av 90 tallet og har vært utvidet også etter det.

Vi ser at i dag kjøres på denne veien og innenfor den delen som berører landskapsvernområdet er det forbud mot motorferdsel. Vi kan ikke se at det foreligger noen dispensasjoner fra oss i forhold til motorferdsel. Sånn sett er det omfattende brudd på verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde i forhold til motorferdsel som foregår.

Vi ber om en snarlig tilbakemelding fra kommunen i sakens anledning og med en klar fremdriftsplan for tilbakeføring.

Med hilsen

Ronny Skansen
verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Ulovlig anlagt veinett belteviga

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Statsforvalteren i Agder	Postboks 504	4804	ARENDAL
Statens naturoppsyn Kristiansand	Miljødirektoratet, postboks 5672 TORGARDEN	7485	TRONDHEIM

PLAN- OG BYGNINGSETATEN
Byggesaksavdelingen

KRISTIANSAND KOMMUNE

Kjære Fellesmark v/Kjell Pedersen
Kjæreveien 31
4625 FLEKKERØY

Deres ref: | Vår ref (saksnr): 200702328-36 | Saksbeh: Einar Sagen | Dato:17082010

VARSEL

Varsel om forhold som er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven

Byggeplass:	Kanalen, Lonnane	Eiendom:	4/1
Tiltakshaver:	Kjære Fellesmark v/Kjell Pedersen	Adresse:	Kjæreveien 31, 4625 FLEKKERØY
Søker:	Valdal Byggtjeneste AS	Adresse:	Gyldenløves gate 34, 4614 KRISTIANSAND S
Tiltakstype:	Vei/parkering	Tiltaksart:	Oppføring

Varsel om forhold som er i strid med kommunedelplan, Flekkerøyplanen, om at tiltaket er uten tillatelse og at det kan bli gitt pålegg om retting i medhold av plan- og bygningslovens § 32-3.

Søknad om kjørevei inkludert oppfylling og planering av kjørevei, snuplass og parkering i enden av veien ble avslått av plan- og bygningsetaten den 22.01.2008. Fylkesmannen har stadfestet plan- og bygningsetatens vedtak om avslag, jf. brev av 08.12.2008. Tiltaket er uten godkjenning og plan- og bygningsetaten vil vurdere hvilke sanksjoner som er aktuelle.

Tiltaket er i strid med kommunedelplan for Flekkerøya, plankrav og delvis arealformål (LNF-område). Ca. 200 meter av veistrekningen berøres av landskapsvernområde Oksøy-Ryvingen.

Plan- og bygningslovens § 32-3 lyder som følger:

"Ved forhold i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan plan- og bygningsmyndighetene gi den ansvarlige pålegg om retting av det ulovlige forhold, opphør av bruk og forbud mot fortsatt virksomhet, samt stansing av arbeid.

Ved utferdigelsen av pålegg skal det settes frist for oppfyllelse.

Samtidig med utferdigelsen av pålegg kan det fastsettes tvangsmulkt. Ved utferdigelse av pålegg gis opplysning om at pålegget vil kunne følges opp med forelegg som kan få virkning som rettskraftig dom.

Endelig pålegg kan tinglyses som en heftelse på den aktuelle eiendom."

I kraft 1 juli 2010, se § 34-3. Tilføyd ved lov 8 mai 2009 nr. 27.

Varsel om pålegg
I henhold til forvaltningslovens § 16 varsles det om at pålegg om fjerning av tiltaket og tilbakeføring til opprinnelig tilstand i medhold av plan- og bygningslovens § 32-3 vil bli vurdert. Det gis anledning til uttalelse innen 15. oktober 2010.

Postadresse
Kristiansand kommune
Plan- og bygningsetaten
Postboks 417 Lund
4604 Kristiansand

Besøksadresse:
Tollbodgt. 22
Telefon/telefaks:
38075530/38075544

E-Postadresse:
post.teknisk@kristiansand.kommune.no
Webadresse:
http//:www.kristiansand.kommune.no
Foretaksnummer: NO 963296746 MVA

Varsel om tvangsmulkt
Det gjøres videre oppmerksom på at Plan- og bygningsetaten sammen med et eventuelt vedtak om pålegg, uten ytterligere varsel vil kunne fastsette tvangsmulkt i medhold av plan- og bygningslovens § 32-5. Tvangsmulkten vil da løpe fra fristoversittelsen for pålegget.

Plan- og bygningslovens § 32-5 lyder som følger:

> *"Ved forhold i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan plan- og bygningsmyndighetene fastsette tvangsmulkt for å få gjennomført gitte pålegg innen en særskilt angitt frist. Tvangsmulkten fastsettes samtidig med pålegg om retting og løper fra fristoverskridelsen for retting. Der tvangsmulkt ikke fastsettes samtidig med pålegg, skal det gis eget forhåndsvarsel om tvangsmulkt.*
>
> *Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, som et engangsbeløp eller som en kombinasjon av løpende mulkt og engangsbeløp. Tvangsmulkten ilegges den ansvarlige for overtredelsen, og tilfaller kommunen. Når det ulovlige forhold er rettet, kan kommunen nedsette eller frafalle ilagt tvangsmulkt."*
>
> I kraft 1 juli 2010, se § 34-3. Tilføyd ved lov 8 mai 2009 nr. 27.

Med hilsen

Bjørn Harald Andersen
Byggesaksleder

Einar Sagen
Saksbehandler

Kopi til:
Advokatfirma Tofte DA, Pb. 759, 4666 Kristiansand
Fylkesmannen i Vest-Agder, samfunnsavdelingen, serviceboks 513, 4605 Kristiansand
Ragnhild S. Nilsen, Sandstuveien 20, 1170 Oslo
Tor Hjalmar Nilsen, Blåbærsvingen 27, 4621 Kristiansand
✓ Erica Grunnevoll, Husarveien 37, 1396 Billingstad
Valdal Byggtjeneste AS, Gyldenløvesgt. 34, 4614 Kristiansand

PLAN- OG BYGNINGSETATEN
Byggesaksavdelingen

KRISTIANSAND KOMMUNE

Direktoratet for naturforvaltning
Tungastletta 2
N-7485 Trondheim

Deres ref:	Vår ref (saksnr): 200702328-29	Saksbeh: Einar Sagen	Dato:01072009

GNR 4 BNR. 1 M.FL- KJÆRE FELLESMARK

Byggeplass:	ADRESSE IKKE DEFINERT I GAB 0	Eiendom:	4/1 m. fl.
Tiltakshaver:	Kjære Fellesmark v/Kjell Pedersen	Adresse:	Kjæreveien 31, 4625 FLEKKERØY
Søker:	Valdal Byggtjeneste AS	Adresse:	Gyldenløves gate 34, 4614 KRISTIANSAND S
Tiltakstype:	Vei/parkering	Tiltaksart:	Oppføring

Det vises til brev datert 26-05-09 fra direktoratet.

Det pågår arbeid med revisjon av Flekkerøyplanen. Planen har vært utlagt til offentlig ettersyn med frist fram til 5. juni 2009, jf. formannskapts vedtak den 11.03.09 om begrenset høring. Planen antas å bli lagt fram for politisk behandling høsten 2009.

Vi ser behov for at området ses nærmere på i plansammenheng også hvor en eventuell vei skal legges.

Det er flere reguleringsplaner som er lagt i bero på Flekkerøya i påvente av revisjon av Flekkerøyplanen. Planutvalget har gitt sin tilslutning til dette. Plan- og bygningsetaten vil vurdere sanksjoner etter at det er foretatt en nærmere avklaring ved revisjon av Flekkerøyplanen.

Det anbefales at Kjære fellesmark og andre aktuelle grunneiere i området går sammen om en plan for fastsetting av arealbruk og atkomstvei.

Med hilsen

Bjørn Harald Andersen
Byggesaksleder

Einar Sagen
Saksbehandler

Kopi til:
Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen, serviceboks 513, 4605 Kristiansand
Fylkesmannen i Vest-Agder, samfunnsavdelingen, serviceboks 513, 4605 Kristiansand
Valdal Byggtjeneste AS, Gyldenløvesgt. 34, 4614 Kristiansand
Ragnhild S. Nilsen, Sandstuveien 20, 1170 Oslo
Tor Hjalmar Nilsen, Blåbærsvingen 27, 4621 Kristiansand
KjæreFellesmark v/Kjell Pedersen, kjæreveien 31, 4625 Flekkerøy
✓Erica Grunnevoll, Husarveien 37, 1396 Billingstad

Postadresse
Kristiansand kommune
Plan- og bygningsetaten
Serviceboks 417
4604 Kristiansand

Besøksadresse:
Tollbodgt. 22
Telefon/telefaks:
38075530/38075544

E-Postadresse:
post.teknisk@kristiansand.kommune.no
Webadresse:
http//:www.kristiansand.kommune.no
Foretaksnummer: NO 963296746 MVA

Fylkesmannen i Vest-Agder
Miljøvernavdelingen

Saksbehandler: Ole-Johan Eik
Tlf.: 38 17 66 76

Deres ref.: 200702328-5
Vår ref.: 2007/3279

Vår dato: 28.06.2007
Arkivkode: 421.4

Kristiansand kommune
Serviceboks 417
4604 Kristiansand S

Uttalelse - Beltevika, veinett, gbnr 4/1,2,3,4,5,m.fl. Kjære Fellesmark, Flekkerøy - søknad om dispensasjon fra kommuneplanen for ikke godkjente veianlegg, Kristiansand kommune

Det vises til kommunens ekspedisjon av 7. juni 2007.

Søknaden gjelder anlagte kjøreveier til sjøbuer og fritidsboliger i Grunnevågskilen og Lonnane på sørsvestre del av Flekkerøya. Kommunedelplanen viser at veianleggene i hovedsak ligger innenfor byggeområde for fritidsbebyggelse med krav om reguleringsplan før utbygging. Langs sjøen foran dette byggeområdet er det også byggeformål, men da for sjørettet virksomhet. Dette byggeområdet er under revisjon.

Veianleggene ligger delvis innenfor arealer med registrerte naturverninteresser i tilknytning til Storetjønna. I tillegg grenser deler av veianlegget til landskapsvernområde og statlig sikret friluftslivsområde.
Etter miljøvernavdelingens skjønn har de omsøkte veiene en uheldig beliggenhet i forhold til nevnte interesser. I tillegg har motorisert ferdsel i området en negativ virkning på friluftslivet.

Dersom det fortsatt er aktuelt med veiatkomst, bør denne først vurderes gjennom et reguleringsplanarbeid og da fortrinnsvis via eksisterende atkomstvei i nordenden av byggeområdet for fritidsbebyggelse.

Miljøvernavdelingen gir kommune råd om å avslå søknaden og å kreve retting.

Tom Egerhei (e.f.)
miljøverndirektør

Ole-Johan Eik
seniorrådgiver

Kopi sendt:

Valdal Byggtjeneste AS, Gyldenløves gate 34, 4614 Kristiansand
Vest-Agder fylkeskommune, regionalavdelingen
Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim

Besøksadr. Tordenskjoldsgate 65
Postadr. Serviceboks 513, 4605 Kristiansand
Telefon 38 17 66 00 Telefaks 38 17 60 13
E-post postmottak@fmva.no
Hjemmeside http://www.fylkesmannen.no/va
Org.nr. NO974 762 994 Bankgiro 7694.05.01381

Direktoratet for **naturforvaltning**

KOPI

Kristiansand kommune
Serviceboks 417
4604 Kristiansand S
Att. Einar Sagen

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2006/864 ARE-FR-EMB
Arkivkode:
FS00001798/030/1001

Dato:
26.05.2009

Kristiansund kommune - gnr 4/ bnr 1 m. fl., Kjære fellesmark

Direktoratet for naturforvaltning (DN) viser til Fylkesmannen i Vest-Agders vedtak av 08.12.2008 (ref. 2008/4599), hvor plan- og bygningssjefens avslag på søknad om godkjenning av kjørevei på eiendommen gnr 3/ bnr 1, Kjære fellesmark stadfestes. Det gis følgelig ikke dispensasjon fra plankravet i Flekkerøyplanen for omsøkte tiltak, og klagen tas ikke til følge.

Fylkesmannen bemerker at vedtaket innebærer en stadfestelse av at søknaden om tillatelse avslås, og gir ikke anvisning på hvilke tiltak som skal iverksettes som en følge av vedtaket. Fylkesmannen opplyser at det er kommunens oppgave og vurdere videre hvilke sanksjoner som er aktuelle.

DN er grunneier på naboeiendommen gbnr 4/75 og har tidligere protestert på søknad om ettergodkjenning av omtalte kjørevei, se kopi av DNs brev av 11.04.2007 som ligger vedlagt. DNs standpunkt i saken er forankret i allmenn bruk av statlig eid friluftslivsområde gbnr 4/75 som betinger allmenn ikke-motorisert ferdsel inn i området langs Belteveien.

Som en følge av fylkesmannens endelige vedtak, vil DN anmode Kristiansand kommune til å følge opp saken og vurdere hvilke sanksjoner som er aktuelle slik fylkesmannen antyder. Etter DNs oppfatning bør Kristiansand kommune fatte et oppfølgingsvedtak etter plan- og bygningsloven § 113 hvor tiltakshaver pålegges frist med retting, herunder forbud mot fortsatt virksomhet. DN vil samtidig påpeke at infrastrukturproblematikken i Beltevika ikke omfattes av Kommunedelplan for Flekkerøya, utlagt til offentlig ettersyn i nye alternativ i tiden 24.04.- 05.06.2009. DN anser dette som en svært uheldig og mangelfull arealplanlegging av området.

Med hilsen

Ingebrigt Skensaas
Ingebrigt Skensaas e.f.
Seksjonssjef

Elisabeth Mo Berg
Elisabeth Mo Berg
Rådgiver

Vedlegg: DNs brev av 11.04.2007 til Valdal Byggtjeneste AS

Besøksadresse:
Tungasletta 2
Postadresse:
N-7485 Trondheim

Telefon:
73 58 05 00
Telefaks:
73 58 05 01

Videokonf:
73 90 51 40

Internett:
www.dirnat.no
E-post:
Postmottak@dirnat.no

Saksbehandler:
Elisabeth Mo Berg
Telefon:
73 58 09 55

Fra: Venke Moe[Venke.Moe@kristiansand.kommune.no]
Sendt: 11.09.2024 09:11:10
Til: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no]
Kopi: Svend Åge Strisland[Svend.Age.Strisland@kristiansand.kommune.no];Trond Johanson[trond.johanson@kristiansand.kommune.no];Arne Kjell Brunes[arne.kjell.brunes@kristiansand.kommune.no];Aase Margrethe Hørsdal[Aase.Horsdal@kristiansand.kommune.no];
Tittel: SV: Vedrørende tilbakemelding på ulovlig vei ved Belteviga

---

Det vises til møte i Rådhuskvartalet 28.02024 hvor temaet var status på oppfølging av anlagt vei ved Belteviga innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Deltakere på møtet var:
Ronny Skansen, Verneområdeforvalter, Oksøy – Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder
Svend-Åge Strisland, Avd.leder Tilsyn og ulovlighetsoppfølging
Arne Kjell Brunes, Byggesaksleder
Trond Johanson, Naturforvalter
Aase M. Hørsdahl, Parksjef
Venke Moe, Plan- og bygningssjef

Verneområdeforvalter Ronny Skansen har via sitt ansvarsområde kontaktet Kristiansand kommune gjennom flere instanser for å få avklart hvordan kommunen har tenkt å følge opp det som anses som ulovlig anlagt vei og bruk av denne innenfor landskapsvernområdet hvor det er forbud mot motorferdsel – her en definert trasse på Flekkerøy i Kristiansand kommune. Møtet hadde som målsetting å se på muligheter for hvordan en oppfølging av ulovlig ferdsel på ulovlig anlagt vei innen landskapsvern området kan utføres i praksis.

Bakgrunn for verneområdeforvalterens henvendelse har vært Kristiansand kommunes håndtering av saken i gammel kommune. Det er vist til brev fra Kristiansand kommune, datert 17.08.2010 til kjære Fellesmark (ref 200702328-36), der det varsles om pålegg i forhold til en vei som er gitt avslag på ved Belteviga hvor deler av en veistrekning på ca. 200 meter ligger innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Som det også sies har det vært både vært jordskiftesak og at Direktoratet for naturforvaltning og daværende Fylkesmann i Vest-Agder den gang uttalte uttalte seg kritisk til opparbeidelse av denne veien. Som det også påpekes har det ikke skjedd noe i forhold til tilbakeføring til det som anses som en ulovlig anlagt vei.

Det er enighet om at det i uminnelige tider har vært tråkk til sjøbodene vest i området og at utviklingen av dette tråkket er uklart/uregistrert. Det er også enighet om at den påviste veien er anlagt en gang på slutten av 90 tallet og har vært utvidet også etter det. Det er videre dokumentert at det kjøres på denne veien og innenfor den delen som berører landskapsvernområdet er det forbud mot motorferdsel. Det er ikke gitt dispensasjoner til motorferdsel utover det som er nødvendig for drift av fri-/friluftsområdet og drift av landskapsvernområdet i regi av offentlig myndighet. Dvs. at det er dokumentert brudd på verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde i forhold til motorferdsel som foregår.

Det ble i møtet gitt en orientering til verneområdeforvalter om hvordan Kristiansand kommunes bystyre har gitt uttrykk for at kommunens avdeling for Tilsyns- og ulovlighetsoppfølings ressurser skal ha hovedfokus på «liv og helse». I tillegg skal kommunen følge opp ulovlig bygging i strandsonen.

Etter gjennomgang av sakskomplekset er møtedeltakerne enige om at det vil være positivt for saken om verneområdestyret ber verneområdeforvalter om at det settes opp en bom (hvor møtedeltakerne var enige om at bom måtte stå sør for lovlig avkjøring mot vest) og at dette skjer i regi av landskapsvernområdet. Kristiansand kommunes representanter og verneområdeforvalter er kjent med at tiltaket kan bli utsatt for vandalisering, men kommunen vil da ha et bedre juridisk griunnlag for å følge opp ulovligheten.

Kristiansand kommune vil ikke ta initiativ til tilbakeføring da kommunen mener det i årtier har vært et tråkk der og at stopp av motorisert ferdsel og manglende vedlikehold av kjørevei vil sørge for en gradvis tilbakeføring.

Med vennlig hilsen

Venke Moe
Plan- og bygningssjef

Mobil.: (+47) 909 79 540 | Sentralbord (+47) 38 07 50 00
E-post: venke.moe@kristiansand.kommune.no
Besøksadresse: Rådhusgata 18, 4611 Kristiansand

Kristiansand kommune

Fra: Skansen, Ronny
Sendt: onsdag 4. september 2024 08:52
Til: venke.moe@kristiansand.kommune.no
Emne: Vedrørende tilbakemelding på ulovlig vei ved Belteviga

Hei

Viser til vårt møte i forrige uke, der dere skulle sende en skriftlig tilbakemelding til oss.

Jeg kan ikke se å ha mottatt noe. Fint om du kunne ha sendt det over så snart mulig.

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 75 64
sfagpost@statsforvalteren.no
https://www.nasjonalparkstyre.no/oksoy-ryvingen

Kristiansand kommune
Postboks 4
4685 NODELAND

Saksbehandler Ronny Skansen **Vår ref.** 2024/5010-0 432.2 **Deres ref.** **Dato** 23.09.2024

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Belteviga på Flekkerøy - videre oppfølging av ulovlig vei - sak til politisk behandling

Det vises til vedlagte brev med et ønske fra verneområdestyret med politisk behandling av sak. Følgende ble protokollført i styremøte 18.09.24:

«Verneområdestyret viser til referatet fra møtet 28.08.24 med administrasjonen i Kristiansand kommune. Verneområdestyret viser til referatet og viser til skriftlig henvendelse 02.05.24, med anmodning om at denne saken behandles politisk i areal- og miljøutvalget eller eventuelt kontrollutvalget i kommunen.»

Med hilsen

Ronny Skansen
verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Ber om status på oppfølging - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei
2 Ulovlig anlagt veinett belteviga
3 Tilbakemelding - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Belteviga - ulovlig opparbeidet vei

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 75 64
sfagpost@statsforvalteren.no
https://www.nasjonalparkstyre.no/oksoy-ryvingen

Agder fylkeskommune
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Saksbehandler Ronny Skansen **Vår ref.** 2024/5010-0 432.2 **Deres ref.** **Dato** 07.02.2025

Søknad om flytting av bom - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Miljødirektoratet er grunneier på gnr/bnr. 4/75 på Flekkerøy. På Beltevigveien som går inn til Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde står det i dag plassert en bom (se vedlagt kart), blant annet for å hindre motorferdsel i det statlig sikra friluftsområde og landskapsvernområdet. Vi har som dere kjenner til hatt en dialog om å få flytte bommen til et mer egnet sted, for at bommen skal fungere optimalt. Dagens plassering gjør at mange både parkerer og kjører ulovlig både i det statlig sikra friluftsområde og i landskapsvernområdet.

Vi søker derfor dere som grunneier om å flytte bommen iht. til vedlagt kart. Dette vil bidra å begrense ulovlig motorferdsel både i verneområdet og det statlig sikra friluftsområdet. Tiltaket har og vært foreslått av Kristiansand kommune som et tiltak for å stoppe ulovlig motorferdsel, jfr. møtereferat 28.02.24. Verneområdestyret vil ordne det praktiske med å flytte bommen. Bommen vil selvsagt plasseres iht. universell utforming og slik at den sikrer adkomst til rullestolbrukere og andre med behov.

Med hilsen

Ronny Skansen
verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Kart ønsket bomplassering Belteviga

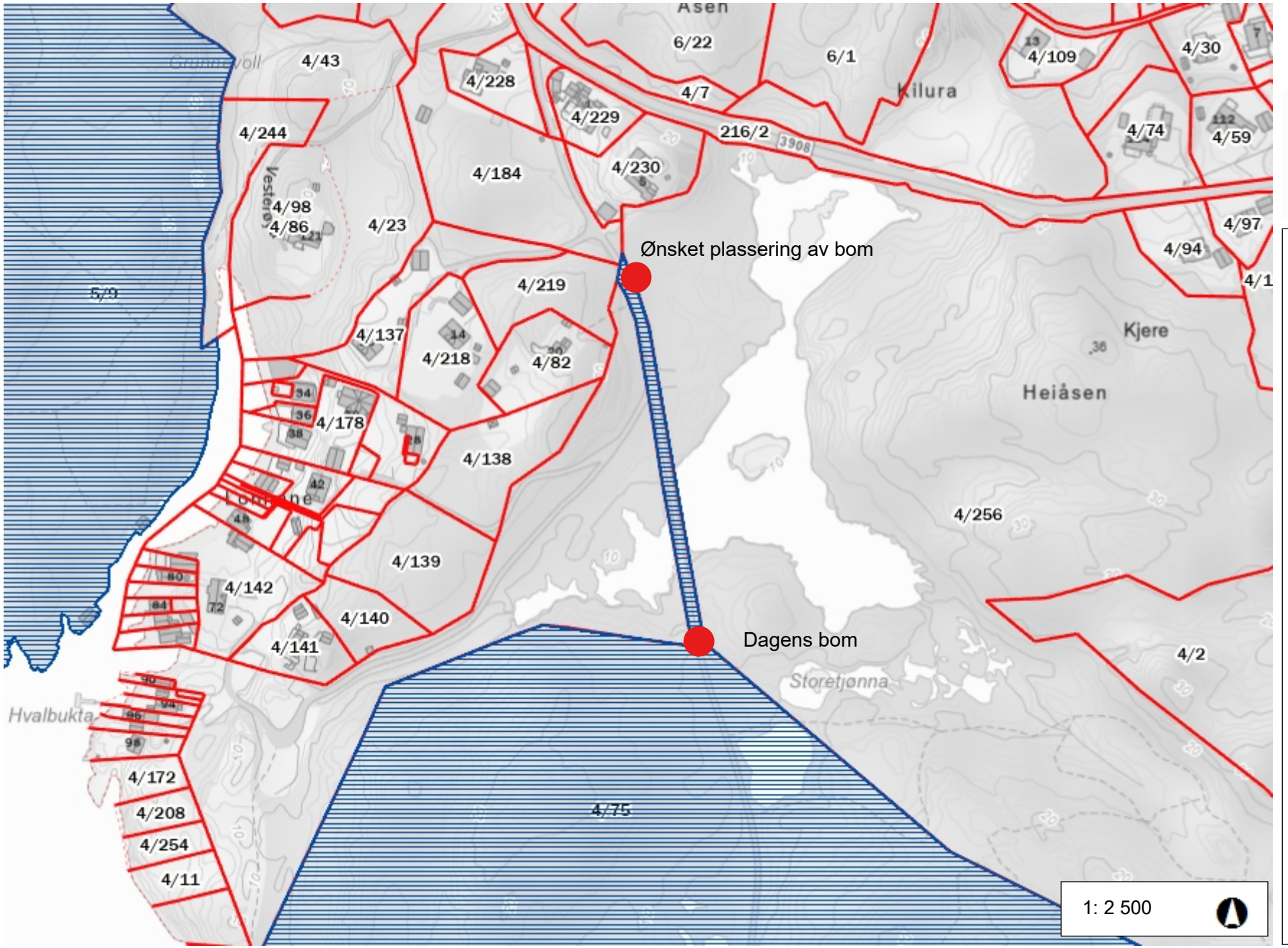

Tegnforklaring

- Statlig sikra friluftslivsområder_
- Eiendomsgrense_
- Hjelpelinje_
- Geocache

0 0,06 0,1 km

ETRS_1989_UTM_Zone_33N

© Miljødirektoratet. Kartet inneholder informasjon fra andre kilder (bl.a. Statens kartverk).

MILJØ-DIREKTORATET

AGDER
fylkeskommune

STATSFORVALTEREN I AGDER
Postboks 504
4804 ARENDAL

Dato: 11.04.2025
Vår ref: 25/00011-12
Deres ref:
Saksbeh.: Bård Andreas Lassen

Tillatelse til flytting av bom ved Beltevigveien i Beltevika statlig sikra friluftslivsområde i Kristiansand kommune

Vi viser til Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder sin søknad om flytting av bom ved Beltevigveien. Dere ønsker grunneiers tillatelse til å flytte dagens bom på Beltevigveien nærmere fylkesveien. Beltevigveien ligger innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde hvor motorferdsel er forbudt (jf. verneforskriften).

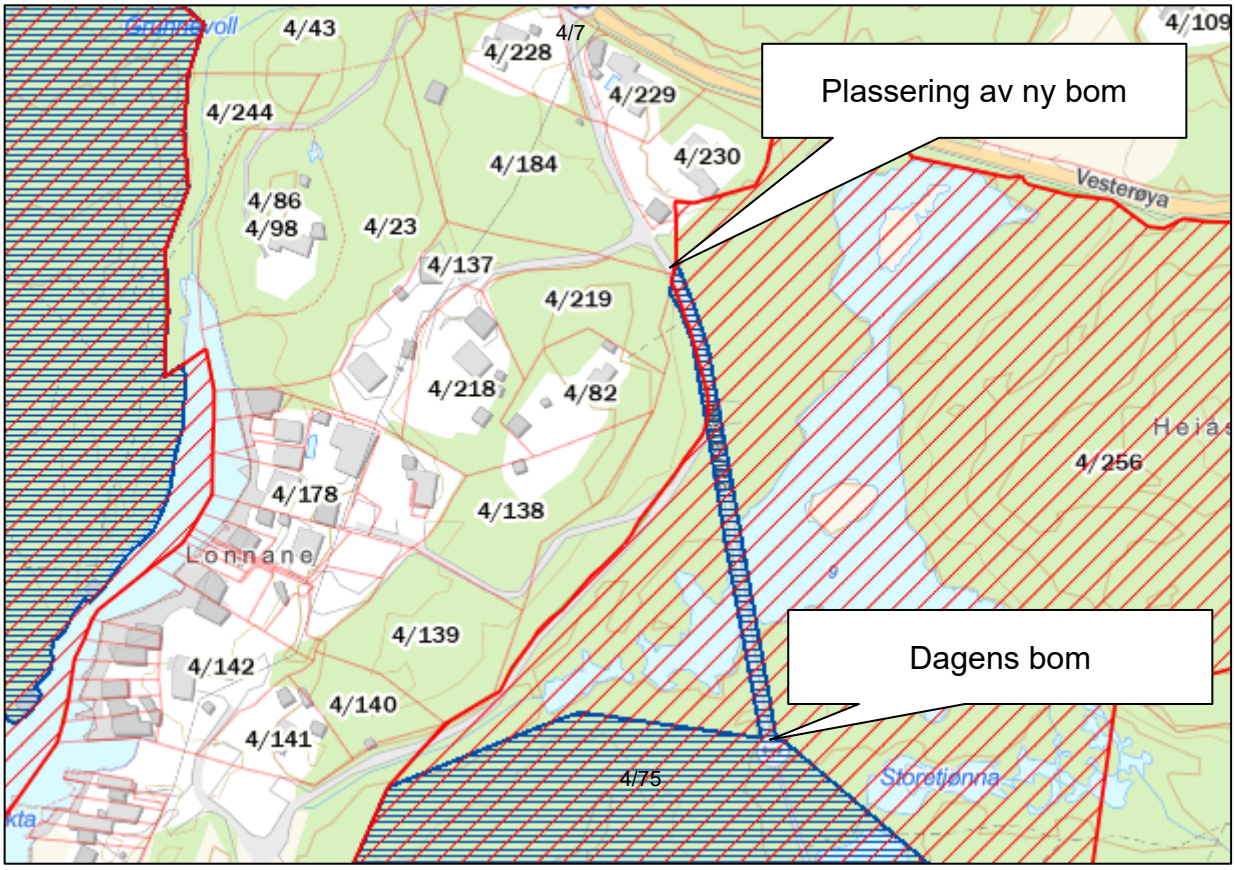

Både dagens bom og omsøkt plassering for ny bom ligger innenfor Beltevika statlig sikra friluftslivsområde (FS00001798) som eies av Miljødirektoratet (gnr. 4/75). Ifølge forskrift om

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 25 4612
KRISTIANSAND S
Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:
+47 38 05 00 00

E-post:
postmottak@agderfk.no

Org.nr.:
921 707 134

Nettsted:
www.agderfk.no

fylkeskommunenes oppgaver innenfor friluftslivsområdet skal fylkeskommunens ivareta statens interesser som grunneier. Dette innebærer blant annet å behandle søknader som denne.

Kristiansand kommune er drifts- og tilsynsansvarlig for friluftslivsområdet, og har dermed ansvar for den daglige forvaltningen.

Saksopplysninger
Søknaden innebærer at bom settes opp ca. 180 meter lenger nord enn dagens plassering. Formålet med flyttingen er å forhindre ulovlig bilkjøring gjennom verneområdet til fritidsboliger og sjøboder ved Lonnane og Haraldsodden. Bommen vil også forhindre ulovlig kjøring og parkering fra brukere av friluftslivsområdet.

Den opprinnelige Beltevigveien ble etablert av tyskerne under 2. verdenskrig og har siden da blitt brukt til motorisert ferdsel. På 1990-tallet etablerte sameiet Kjære fellesmark (gnr. 4/256) kjørevei fra den opprinnelige Beltevigveien og vestover mot hyttene og sjøbodene ved Lonnane. Dette ble gjort uten nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven. Etableringen av veien medførte med tiden vesentlig mer bilkjøring på statens grunn. Kjære fellesmark (gnr. 4/256) søkte i 2007 om ettergodkjenning av tiltakene, men søknaden ble avslått ved først administrativ og deretter politisk behandling i kommunen. Vedtaket ble påklaget, men Fylkesmannen i Vest-Agder stadfestet vedtaket i brev datert 8.12.2008. I etterkant av dette sendte Direktoratet for naturforvaltning brev til kommunen hvor de ba kommunen om å ordne opp ved å pålegge tiltakshaver frist med retting og forbud mot fortsatt virksomhet.

I 2010 sendte Kristiansand kommune varsel til Kjære Fellesmark om at vei med tilhørende snuplass og parkering var etablert uten nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven, og at pålegg om fjerning og retting samt tvangsmulkt ville bli vurdert. Det er uklart hvordan dette har blitt fulgt opp av kommunen i ettertid, men det kan synes som at lite er skjedd.

14 år senere sendte Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder brev (datert 2.5.2024) til kommunen vedrørende ovennevnte varsel om pålegg. Verneområdestyret ba om fremdriftsplan for tilbakeføring av veien. I etterkant ble det 28.8.2024 gjennomført et møte mellom verneområdeforvalter og Kristiansand kommune v/plan- og bygningssjef, parksjef, naturforvalter, byggesaksleder samt leder for avdeling for tilsyn og ulovlighetsoppfølging om saken.

Ifølge referatet fra møtet, gjorde kommunen det klart at de ikke ville ta initiativ til tilbakeføring av veien siden «*det i årtier har vært et tråkk der og at stopp av motorisert ferdsel og manglende vedlikehold av kjørevei vil sørge for gradvis tilbakeføring». I samme referat går det frem at «møtedeltakerne er enige om at det vil være positivt for saken om verneområdestyret ber verneområdeforvalter om at det settes opp en bom (hvor møtedeltakerne var enige om at bom måtte stå sør for lovlig avkjøring mot vest) og at dette skjer i regi av landskapsvernområdet.»*

Det har opp gjennom historien vært uklarheter rundt eierskap og veiretter til Beltevigveien. Frem til 2004 hadde Forsvaret angivelig akseptert og gitt muntlige tillatelser til kjøring på Beltevigveien, i den tro at de eide hele veien frem til fylkesveien. I 2009 kom imidlertid Marnar jordskifterett til at eierskapet til veien er delt mellom gnr. 4/7 (privat), 4/184 (privat) og 4/75 (staten), og at eierne av øvrige sjøboder og hytter i området ikke har kjøreveirett på veien. Det ble dermed avklart at en eventuell motorisert ferdsel på veien vil kreve avtale med eierne av veien. Vi har ikke funnet dokumentasjon på at Direktoratet for naturforvaltning/Miljødirektoratet eller Fylkesmannen i Vest-Agder/Statsforvalteren i Agder har gitt eiere av hytter og sjøboder ved Lonnane tillatelse til bilkjøring på den delen av veien som eies av staten. Snarere har staten ved flere anledninger uttalt seg negativt om bilkjøringen som foregår på veien.

I kommuneplanens arealdel fra 2024 er deler av veien avsatt som Bebyggelse og anlegg – nåværende (med plankrav), mens øvrige deler er avsatt til LNF-formål. Området ved Lonnane

som i dag er bebygd med fritidsbolig og sjøboder er i samme plan avsatt til Bebyggelse og anlegg – nåværende (med plankrav) og Andre typer bebyggelse og anlegg.

Fra den omsøkte plasseringen av ny bom, og frem til fylkesvei 3908, er Beltevigveien regulert til offentlig vei (jf. reguleringsplan for Beltevigsvingen fra 2002). Etter hva vi forstår, er reguleringsplanen ikke gjennomført når det gjelder offentlig overtakelse av veien. I samme reguleringsplan er det regulert inn 26 offentlige parkeringsplasser ved Beltevigsvingen, men kommunen har ikke kommet til enighet med grunneier om opparbeiding av disse. Vi er ikke kjent med at det er sikret andre parkeringsmuligheter i nærområdet for hytte- og sjøbodeierne som i dag kjører på Beltevigveien.

I epost datert 18.2.2025 ba vi kommunen, som drifts- og tilsynsansvarlig for det statlig sikra friluftslivsområdet, om uttalelse til søknad om flytting av bom. Vi ba da om tilbakemelding på følgende spørsmål:

- I hvilken grad er dagens kjøring negativ for friluftsbruken av området?
- Hva mener kommunen som drifts- og tilsynsmyndighet om forslaget til plassering av ny
- bom?
- Vil ny plassering av bom kunne medføre trafikkfarlig parkering andre steder i området? Hvordan kan dette eventuelt forebygges?
- Har kommunen planer om etablering av offentlig turparkering i området? Hva er i tilfelle status i dette arbeidet?
- Bør det settes vilkår for etablering av ny bom? Eventuelt hvilke?

I kommunens svarbrev datert 7.4.2025 ble ikke våre spørsmål besvart. Kommunen ved parksjef skrev imidlertid følgende:

«Saken har vært oppe til politisk orientering i kommunens areal- og miljøutvalg. Verneområdeforvalter presenterte problemstillingen. Det er ikke politisk vilje til å flytte bommen før det er funnet en helhetlig løsning i området som ivaretar friluftsparkering og grunneiernes behov for adkomst og parkering. Kristiansand kommune kan derfor ikke anbefale at bommen flyttes slik det søkes om.»

Verneområdeforvalter har i korrespondanse 17.2.2025 og 15.3.2025 opplyst at det fremdeles foregår ulovlige tiltak med gravemaskin på statens grunn i området. Her går det også frem at Beltevigveien har blitt forlenget fra parkeringsplass ved Lonnane og i retning Haraldsodden de siste 5-6 årene. Så vidt vi kjenner til, er dette gjort uten tillatelse fra verken kommunen, verneområdestyret eller fra staten som grunneier.

Vurderinger

Som det fremgår av saksopplysningene ovenfor, er dette et område hvor det har vært mye styr og konflikt over lang tid. Det ser ut til å ha vært en salig blanding av uklarheter rundt eierskap og rettigheter, muntlige avtaler, mangelfull og svak arealplanlegging, folk som tar seg til rette på naboens grunn, manglende respekt for domsavsigelser og regelverk i verneområder og en kommune som ikke ser ut til å følge opp ulovligheter i strid med vedtak etter plan- og bygningsloven. Det er mye som kunne vært sagt om dette, men i denne saken er fylkeskommunens oppgave primært å påse at ingen tar seg til rette på statens grunn, samt bidra til at statlig sikra friluftslivsområder blir forvaltet på en måte som er til det beste for allmennhetens friluftsliv.

Vår vurdering er at den pågående bilkjøringen til private sjøboder og fritidsboliger er klart i strid med friluftsformålet som gjelder for det statlig sikra friluftslivsområdet. På lik linje med hva Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen i Vest-Agder tidligere har uttalt, så mener vi at bilkjøringen på Beltevigveien vil være negativt for natur- og friluftslivsopplevelsen på stedet. Bilkjøring vil også gå utover sikkerheten for gående og syklende turfolk. I tillegg vil bilkjøringen medføre unødvendig slitasje på en vei som skal brukes som turvei.

En plassering av bommen som foreslått vil trolig skape parkeringsutfordringer for de 20-25 sjøboder og fritidsboliger som i dag bruker veien som kjøreadkomst. Det er selvsagt svært beklagelig at området har blitt bygd ut uten at parkeringsmuligheter har vært avklart i nærheten. Ideelt sett burde det vært utarbeidet en helhetlig plan for området, der adkomst, parkering og bebyggelse ble sett i sammenheng. Til tross for lovnader i mange år om kommende regulering og helhetlig planlegging, så har det vært liten fremdrift. Snarere ser utviklingen ut til å gå feil vei, i og med at det fremdeles gjennomføres ulovlige veitiltak i området som medfører økt bilkjøring på statens grunn.

Situasjonen pr. 2025 er at det

1) fremdeles kjøres uten grunneiers tillatelse på statens grunn i statlig sikra friluftslivsområde.
2) fremdeles gjennomføres ulovlige veitiltak i området som medfører økt bilkjøring på statens grunn.
3) fremdeles ikke ser ut til at kommunen tar tak i dette.

Vi mener det nå har kommet til et punkt hvor vi, på vegne av staten som grunneier, må sette foten ned.

Konklusjon
Bilkjøring i Belteviga statlig sikra friluftslivsområde skjer uten tillatelse fra staten som grunneier, og er ikke i tråd med friluftsformålet. Kjøringen er negativ for brukere av friluftsområdet, og det er nødvendig å gjøre tiltak som stopper bilkjøringen. Vi mener flytting av bommen vil gi ønsket effekt.

Tillatelse
På vegne av Miljødirektoratet som grunneier, gir Agder fylkeskommune tillatelse til at Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde kan sette opp en bom slik det søkes om.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Dere må selv bekoste og sørge for oppføring av bom.
- Dere må sørge for tilsyn og vedlikehold av bommen.
- Bommen må kunne passeres med barnevogner, sykkel og rullestol.
- Kristiansand kommune og grunneiere med kjøreveirett på veien må få tilgang til å fremdeles kunne bruke veien.
- Kjære Fellesmark skal varsles minst 1 måned før bommen flyttes.

Med hilsen

Christina Milsom	Bård Andreas Lassen
Avdelingsleder	Rådgiver
Bærekraftig utvikling	Bærekraftig utvikling

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: MILJØDIREKTORATET
KRISTIANSAND KOMMUNE BYUTVIKLING

Fra: Skansen, Ronny[]
Sendt: 12.04.2025 09:05:00
Til: Ragnhild Nilsen[ragnhild@globalfairtrade.com]
Kopi: Larsen, Gunnar[Gunnar.Larsen@sweco.no];
Tittel: Oppfølging av sak ved Belteviga - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

---

Hei

Se vedlagt brev.

Vi varsler herved at bommen blir flyttet 12.05.25.

Med vennlig hilsen
Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

AGDER
fylkeskommune

Terje Magnussen
Kongleveien 22
4620 KRISTIANSAND S

Dato:	28.04.2025
Vår referanse:	25/00011-17
Deres referanse:	
Saksbehandler:	Bård Andreas Lassen

Vårt syn på veirett for gnr. 4 bnr. 194 på del av Beltevigaveien.

Jeg viser til ditt spørsmål om vårt syn på din rett til kjøring på den delen av Beltevigaveien som er eid av staten (gnr. 4 bnr. 75). Du er eier av hytte på gnr. 4 bnr. 194, og har frem til nå leid parkeringsplass av Kjære fellesmark på plassering vist med grønn sirkel nedenfor. Rød sirkel viser omtrent hvor ny bom skal plasseres.

Du viser til dom i Marnar jordskifterett, sak nr. 1000-2005-0014 (Beltevigveien-saken), og trekker frem følgende formulering fra dommens prinsipper: *«I premissene er det lagt til grunn at fellesskapet også har rett til å bruke en del av forsvarets veg for å kunne utnytte denne rett».*

Vår oppfatning er at formuleringen fra jordskifteretten er vurderinger knyttet til veirett på gnr. 4/7 og gnr. 4/184, og at begrepet «fellesskapet» henviser til eiendommene i sameiet Kjære Fellesmark. I denne saken ble det likevel avklart at din eiendom (gnr. 4/194) har kjøreveirett over disse eiendommene.

Ifølge rettsboka fra samme sak går det frem at veirett på gnr. 4 bnr. 75 (eid av Miljødirektoratet) ble behandlet i rettsmøte 10.12.2009. Miljødirektoratet (da Direktoratet for naturforvaltning) opplyste i den sammenhengen følgende:

”Etter å ha innhentet opplysninger fra Forsvaret, er DN’s standpunkt at eierne av Kjære fellesmark har veirett her for atkomst til de gjenværende deler av fellesmarka, mens de øvrige partene (hytteeierne) ikke har rett til å benytte veien.”

Ut fra jordskifterettens beslutning fra møtet (jf. rettsboka s. 22), ser det ut til at grunnlaget for videre behandling av denne delen av vegsaken i jordskifteretten i realiteten er bortfalt. Rekvirentene, gjennom styret for Kjære fellesmark, så dermed ikke lenger noen grunn for å opprettholde kravet om videre jordskiftebehandling av denne delen av veirettsspørsmålet.

I likhet med hva som har blitt signalisert fra staten tidligere, er vårt syn fremdeles at kun eierne

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 25, 4612 KRISTIANSAND S
Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:
+47 38 05 00 00
E-post:
postmottak@agderfk.no

Org.nr.:
921 707 134
Nettsted:
www.agderfk.no

av Kjære Fellesmark har veirett på den delen av Beltevigaveien som eies av Miljødirektoratet (gnr. 4 bnr. 75). Øvrige hytteeiere har dermed ikke rett til å benytte veien. Vår oppfatning er dermed at din eiendom ikke har rett til å benytte den delen av veien som ligger på statens grunn.

Dersom du mener at dette ikke stemmer, så ber vi om at du sender oss dokumentasjon som underbygger ditt syn på dette.

Med hilsen

Christina Milsom
Avdelingsleder
Avdeling for bærekraftig utvikling

Bård Lassen
Rådgiver
Avdeling for bærekraftig utvikling.

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: MILJØDIREKTORATET
VERNEOMRÅDESTYRET FOR OKSØY-RYVINGEN OG FLEKKEFJORD LANDSKAPSVERNOMRÅDER
KRISTIANSAND KOMMUNE BYUTVIKLING

AGDER
fylkeskommune

ADVOKATFIRMA WIGEMYR & CO DA
Postboks 716
4666 KRISTIANSAND S

Dato: 09.05.2025
Vår ref: 25/00011-36
Deres ref:
Saksbeh.: Bård Andreas Lassen

Gard Erik Garlie

Vedrørende klage på fylkeskommunens tillatelse til flytting av bom ved Beltevigveien

Vi viser til deres brev av 28.4.2025 med klage på fylkeskommunens tillatelse til flytting av bom ved Beltevigveien i Belteviga statlig sikra friluftslivsområde. Tillatelsen som dere klager på, er gitt til Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder.

Klagen er sendt på vegne av flere av sameierne i sameiet Kjære fellesmark (eiendom gnr. 4 bnr. 256). På forespørsel har vi fått oversendt en liste som viser at eierne av følgende eiendommer står bak klagen: 4/1 - Gunnar Larsen, 4/2 - Øyvind Kulien, 4/3 - Kjell Pedersen, 4/4, 4/23 – Kjell Pedersen, 4/4, 4/23 - Håkon Vestberg, 4/5 - Eli Torvaldsen Bakke, 4/8 - Arnt Edgar Tellefsen, 4/9 - Bjørnar Martinsen, 4/11 - Per Einar Strandmyr, 4/57 - Petter Kristoffersen. Øvrige eiendommer i sameiet står ikke bak klagen.

I klagen skriver dere at fylkeskommunen er et forvaltningsorgan som er underlagt forvaltningsloven, og at tillatelsen til flytting av bom dermed er et enkeltvedtak som må skje i tråd med reglene i denne loven. Dere hevder at sameierne av Kjære Fellesmark er berørte parter i saken, og at tillatelsen ikke er behandlet i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser og god forvaltningsskikk. Dere etterlyser blant annet varsel til berørte grunneiere/rettighetshavere i forkant av avgjørelsen, og underrettelse om beslutningen i etterkant. Videre så trekker dere frem at det er begjært jordskifte for å få stadfestet grensen for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområdet, og at denne avklaringen vil kunne få direkte betydning for avgjørelsen om flytting av bom. Dere viser også til at tidligere initiativ til regulering av Beltevigveien med tilgrensende arealer på nytt er aktualisert.

Slik vi forstår det, er formålet med klagen at vår tillatelse til flytting av bom trekkes tilbake frem til det foreligger avklaringer knyttet til trafikksituasjon og vernegrensen på stedet. Subsidiært anmoder dere om utsatt iverksetting av flytting av bommen. Dere ber også om oppsettende virkning av klagen etter forvaltningsloven § 42.

Vår vurdering av klagen:
Miljødirektoratet er grunneier av eiendom gnr. 4 og bnr. 74. I forskrift om fylkeskommunens oppgaver innenfor friluftslivsområdet har fylkeskommunen fått delegert myndighet til å ivareta Miljødirektoratet sine grunneierinteresser. Dette innebærer blant annet å ta stilling til forespørsler som rettes til Miljødirektoratet som grunneier. I denne saken er det snakk om en slik

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 25 4612
KRISTIANSAND S
Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal
Telefon:
+47 38 05 00 00
E-post:
postmottak@agderfk.no
Org.nr.:
921 707 134
Nettsted:
www.agderfk.no

henvendelse. Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområder har søkt om tillatelse fra Miljødirektoratet som grunneier til oppføring av ny bom på deres eiendom. På vegne av Miljødirektoratet har fylkeskommunen så fattet en privatrettslig grunneierbeslutning om å si ja til dette. Formålet er å stoppe den ulovlige og uønskede kjøringen på Miljødirektoratet sin eiendom. Beslutningen er, etter vår vurdering, en privat disposisjon som ikke innebærer offentlig myndighetsutøvelse som er bestemmende for rettigheter eller plikter til bestemte personer.

Med utgangspunkt i ovennevnte, er vår oppfatning at en grunneiertillatelse om flytting av bom ikke er omfattet av bestemmelsene i forvaltningsloven. Dette innebærer at vår beslutning heller ikke kan påklages etter forvaltningsloven. **Vi avviser derfor deres klage. Vår tillatelse til flytting av bom står fast, og omgjøres ikke.**

Hvorvidt flytting av bom krever offentlig tillatelse etter plan- og bygningsloven eller fra verneforskriften er opp til kommunen og verneområdestyret å avgjøre. Vi legger til grunn at verneområdestyret avklarer dette, og eventuelt innhenter nødvendige tillatelser, før bommen flyttes.

Vi minner om at det er verneområdestyret som er tiltakshaver i denne saken. Det betyr at det er verneområdestyret som avgjør når bommen skal flyttes. Eventuelle synspunkter om tidspunkt for gjennomføring av tiltaket kan derfor rettes til verneområdestyret. Vi gjør også oppmerksom på det ikke er snakk om en bom som skal stoppe all motorisert ferdsel på Miljødirektorat sin eiendom. Kommunen og grunneiere som har kjøreveirett på eiendommen vil fremdeles kunne passere bommen og benytte seg av denne rettigheten – gitt at nødvendige offentlige tillatelser til kjøring er innhentet.

Avslutningsvis vil vi uttrykke forståelse for at flytting av bommen kan oppleves vanskelig for dem som gjennom mange år har brukt veien som adkomst til sine hytter og sjøboder. Vi er derfor åpne for et møte for å snakke nærmere om hvordan vi har tenkt i denne saken, og for å få presentert deres synspunkter knyttet til kjøreveiretter på statens grunn.

Med hilsen

Ingvild Nina Skjong	Bård Andreas Lassen
Avdelingsleder	Rådgiver
Samfunn, plan og miljø	Samfunn, plan og miljø

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: MILJØDIREKTORATET
VERNEOMRÅDESTYRET FOR OKSØY-RYVINGEN OG FLEKKEFJORD LANDSKAPSVERNOMRÅDER
KRISTIANSAND KOMMUNE BYUTVIKLING
Gunnar Larsen
Ragnhild Schulte Nilsen

AGDER
fylkeskommune

Ragnhild Nilsen

Dato:	16.05.2025
Vår ref:	25/00011-38
Deres ref:	
Saksbeh.:	Bård Andreas Lassen

Svar på brev om flytting av bom ved Beltevigveien

Vi viser til brev av 9.5.2025 fra styret i Sameiet Kjære Fellesmark.

I brevet skriver dere følgende: *«Vi ber fylkeskommunen om å utsette flytting av bom til vi er kommet lengre i vårt arbeid med en eventuell ny jordskiftesak som vi har krevd for Agder jordskifterett for å se på vernegrensene på nytt samt å avklare videre kjørerett fra Beltevigveien og ned til sjøboder og hytter for KF sine eiere og for private hytteeiere utgått fra KF.»* Som begrunnelse for dette viser dere til kommunens uttalelse om saken: *«Det er ikke politisk vilje til å flytte bommen før det er funnet en helhetlig løsning i området som ivaretar friluftsparkering og grunneiernes behov for adkomst og parkering. Kristiansand kommune kan derfor ikke anbefale at bommen flyttes slik det søkes om.»*

I denne saken representerer fylkeskommunen Miljødirektoratet som grunneier i Belteviga statlig sikra friluftslivsområde. Fylkeskommunens oppgave i slike områder er å ivareta allmennhetens friluftslivsinteresser på vegne av grunneier. Vi mener at den stadig økende bilkjøringen på Beltevigaveien er negativt for friluftslivsutøvelse og naturopplevelse i friluftslivsområdet. I denne saken har vi derfor som grunneier gitt tillatelse til at verneområdestyret kan flytte bommen. Det er likevel slik at det er verneområdestyret, som tiltakshaver, som avgjør når bommen skal flyttes. Eventuelle synspunkter om tidspunkt for gjennomføring av tiltaket bør derfor rettes til verneområdestyret.

Når det gjelder prosess for en eventuell endring av vernegrenser, så kan vi uansett ikke se at dette har avgjørende betydning i denne saken. Uavhengig av hvor verneområdegrensen måtte bli liggende, så ønsker vi fremdeles å begrense kjøring og parkering i det statlig sikra friluftslivsområdet. En endring av vernegrenser er en omfattende og tidkrevende prosess, og det er høyst uklart når dette vil kunne bli avklart. Det er også høyst usikkert om grensene faktisk vil bli endret. Når målet er å forhindre ulovlig bilkjøring på vår eiendom, så er det verken hensiktsmessig eller ønskelig fra vår side at flytting av bom utsettes i påvente av dette.

Når det gjelder en eventuell videre avklaring rundt kjøreveirett på Beltevigveien og videre ned til sjøboder og hytter, så er dette en tematikk som delvis har vært berørt i to jordskiftedommer. Vi gjør oppmerksom på at bommen ikke har som formål å stoppe absolutt all motorisert ferdsel på Miljødirektorat sin eiendom. Kommunen og grunneiere som har kjøreveirett på eiendommen, vil fremdeles kunne få passere bommen og benytte seg av denne rettigheten – gitt at nødvendige

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 25 4612
KRISTIANSAND S
Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:
+47 38 05 00 00

E-post:
postmottak@agderfk.no

Org.nr.:
921 707 134

Nettsted:
www.agderfk.no

offentlige tillatelser til kjøring er innhentet. Dette vil også gjelde dersom det i fremtiden skulle bli endringer på hvem som har kjøreveirett. Vår vurdering er at det uansett vil være et behov for bom for å stoppe annen ulovlig motorisert ferdsel på Beltevigaveien.

Vi er åpne for et møte for å snakke nærmere om hvordan vi har tenkt i denne saken, og for å få presentert deres synspunkter knyttet til kjøreveiretter på statens grunn.

Med hilsen

Ingvild Nina Skjong Avdelingsleder Avdeling for samfunn, plan og miljø	Bård Andreas Lassen Rådgiver Avdeling for samfunn, plan og miljø

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: MILJØDIREKTORATET
VERNEOMRÅDESTYRET FOR OKSØY-RYVINGEN OG FLEKKEFJORD LANDSKAPSVERNOMRÅDER
KRISTIANSAND KOMMUNE BYUTVIKLING

Fra: Teigland, Hannah[Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no]
Sendt: 14.05.2025 12:35:44
Til: dammekleiva@gmail.com[dammekleiva@gmail.com]
Kopi: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no];silje.varlid@kristiansand.kommune.no[silje.varlid@kristiansand.kommune.no];arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no[arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no];Thomassen, Arne[Arne.Thomassen@politiker.agderfk.no];Høyum-Eriksen, Torunn[Torunn.Hoyum-Eriksen@politiker.agderfk.no];inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no[inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no];Lund, Gina[gina.lund@statsforvalteren.no];
Tittel: Re: Flytting av bom i Beltevika

Hei

Jeg opprettholder kravet om at saken må tas til behandling i verneområdestyret.

Mvh. Hannah Teigland
Sendt fra min iPhone

> 13. mai 2025 kl. 17:11 skrev Per og Ingebjørg Nilsen og Dybesland <dammekleiva@gmail.com>:
>
> Hei Hannah!
> På vegne av meg selv som styreleder i Verneområdestyret i Oksøy-Ryvingen Verneområde, og naturforvalter i verneområdet finner jeg det nå på sin plass å komme med noen betraktninger om rollen du og vi som styremedlemmer har i verneområdet vi er satt til å forvalte.
> Vår rolle i dette styret er å ta vare på, og legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av de områder styret har ansvar for! (Dette er klart definert i vedtekter for verneområdestyret)
> I denne saken med flytting av bommen i Beltevika, synes det som om du har mistet dette fokuset, og legger til grunn at vi som styre skal legge til side et lovverk som klart tilkjennegir at enhver form for motorferdsel innenfor verneområdets grenser er forbudt.(verneforkriften parag 5.1)
> Ut fra dine skriv til vår forvalter kan det synes som om du mener vi skal se helt bort fra det lovverket og forskrifter vi som styre er satt til å forvalte. Dette håper jeg ikke er din intensjon og motivasjon bak mailene som er sendt ut.
> I vår og din rolle som styrerep. er vi valgt inn som politikere av et kollegium (kommunestyre/bystyre/fylkesting) for å ivareta

verneområdene etter gitte lover og forskrifter. Dette er en rolle som vi skal ivareta, fremfor å innta rollen som partipolitikere!
Du stiller et krav om at denne saken må behandles av styret på nytt, selv om vi har behandlet saken som en orienteringssak tidligere. Konklusjonen den gang var vel at det skulle gjøres tiltak med bedre merking/kontrollvirksomhet fra politi/SNO, og at ytterligere tiltak måtte iverksettes dersom bedre skilting/ikke hadde ønsket effekt. Effekten av tiltakene uteble, og ulovlig kjøring/motorferdsel fortsatte som før.
I et møte (Teams) mellom ulike aktører med tilknytning til verneområdet (Agder fylkeskommune,Statens Naturoppsyn(SNO), Politiet,Forvalter ORV og Direktoratet fpr Miljø og Naturforvaltning ble det besluttet at søknad om flytting av bommen skulle fremmes og behandles.)
Tillatelse til flytting av bommen ble gitt av Agder fylkeskommune, og bommen ble derfor flyttet til et bedre egnet sted for å stoppe ulovlig motorferdsel i verneområdet.
Dersom saken ønskes behandlet i neste styremøte, må du melde den inn til områdeforvalter snarest.
Det legges til grunn at saken blir godt opplyst med dokumenter og vedlegg, og forslag til vedtak som viser at flytting av bommen ikke skulle vært gjennomført. I saken bør det også være et alternativ til løsning på et gjentakende og pågående lovbrudd (motorferdsel i verneområdet)

mvh
Per Goldmann Nilsen
Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen
-styreleder-

tir. 13. mai 2025 kl. 10:37 skrev Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>:
Til tross for at jeg gjentatte ganger har bedt om at tiltaket med flytting av bom i Beltevika ikke settes i verk før verneområdestyret har behandlet saken, er nå arbeidet i gang. Jeg gjør igjen oppmerksom på at styret ikke har behandlet saken og jeg mener at dette ikke er forsvarlig saksbehandling.

Mvh. Hannah Teigland
Medlem av VORF
Sendt fra min iPhone

6. mai 2025 kl. 14:11 skrev Teigland, Hannah
<Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>:

Hei og takk for svar og dokumentasjon.

Slik jeg oppfatter vedtektene er forvaltes delegerte myndighet klar definert i pkt. 6 jf. 6,2. Jeg kan ikke se at det omsøkte tiltaket og iverksettelse av det ligger innenfor forvalters delegerte myndighet. Saken er komplisert med flere uavklarte forhold. Det er flere parter som blir berørt at tiltaket. For å sikre forsvarlig saksbehandling ber jeg om at saken kommer til behandling i verneområdestyret så snart som mulig. Tiltaket må ikke iverksettes før verneområdestyret har behandlet saken.

Det vises til vedtektene for VORF

«6. VERNEOMRÅDESTYRETS SEKRETARIAT
Sekretariatet for verneområdestyret består av en eller flere verneområdeforvalter(e)
som ansettes av Fylkesmannen i Agder og i dialog med styret. Fylkesmannen i Agder har
personalansvaret for verneområdeforvalteren(e).
6.1 Forvalters rolle
Forvalter skal i samråd med verneområdestyret sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning
av verneområdene uavhengig av administrative grenser. Forvalters hovedfunksjon er å
være sekretariat for verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker. Forvalter skal
gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene, og følge forvaltningslovens bestemmelser.
Forvalter er underlagt styret i forvaltningen av verneområdene. Vedtak forvalter fatter
ved delegert myndighet etter pkt. 6.2 skal treffes i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriftene og eventuell forvaltningsplan. Der det ikke foreligger godkjent forvaltningsplan skal styret vurdere om det skal gis særskilte retningslinjer for behandlingen av denne typen saker.
6.2 Styrets rolle i forhold til forvalter
Styret kan gi forvalter myndighet til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Med
kurant karakter menes følgende:
 Saker etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel.
 Saker etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og
etter naturmangfoldloven § 48 der:
a) Det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret. b) Det foreligger etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av
styret/AU i tilsvarende sak.
c) Forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet.
Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av

saksutredningen hvis forvalter treffer delegert vedtak i saken. Alle delegerte vedtak skal
refereres for styret.
Styret disponerer forvalters arbeidstid. Betalt overtid avtales særskilt med fylkesmannen.
6.3 Fylkesmannens rolle i forhold til forvalter
Ved søknader om permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse
fra sin stilling, skal fylkesmannen i dialog med styret komme til enighet om hvordan
forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er
ansatt.
Klima- og miljødepartementet har utarbeidet en egen instruks for prosessen knyttet til
ansettelse av nasjonalpark-/verneområdeforvalter».

Mvh. Hannah Benedicte Teigland
Medlem av Verneområdestyret Oksøy, Ryvingen og Flekkefjord

Med vennlig hilsen
Hannah Teigland
+ 47 911 92 792
Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no

From: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sent: Tuesday, May 6, 2025 1:08:58 PM
To: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Cc: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Silje.varlid@kristiansand.kommune.no <silje.varlid@kristiansand.kommune.no>; arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no <arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no>
Subject: SV: Flytting av bom i Beltevika

Hei

Til punkt 1:

Møtet som er nevnt, ble ikke ført referat. Møte varte i 35 min og hovedpunktene er det som er referert under. I tillegg ble det holdt en kort orientering om bakgrunn for saken fra undertegnede. For SNO deltok Ole Morten Sand (sentralt Trondheim), SNO (lokalt) Fredrik Gustavsen, Politiet Miljøkoordinator Henrik Jortveit, Miljødirektoratet Nils-Yngve Berg (grunneier 4/75), Agder FK Bård Lassen (grunneier 4/75 Statlig sikra friluftsområde), Verneområdeforvalter.

Punkt 2: Ligger vedlagt

Punkt 3: Styrets (også forvalters) hovedoppgave står under punkt 8:

Medlemmene av styret skal forvalte verneområdene ***i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde****. Alle representantene i styret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretakelse av* ***verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven****.* Punkt 8.5 i vedtektene er sentral i forhold til denne konkrete saken. Et godt samarbeid i denne saken med Miljødirektoratet, SNO, Politiet, Agder FK, private grunneiere (KF), kommunen og oss er med på å ivareta hovedoppgaven vår med vernet. Vedtektene/stillingsbeskrivelse sier mest i forhold til saksbehandling av konkrete saker (innkommende saker) og lite ellers. På samme måte som et delegasjonsreglement i en kommune, er ofte lite konkret hvordan du i det daglige håndterer saker.

Verneområdeforvalter konferer i saker ved behov med styreleder (utenom styremøtene). Det er også gjort i denne saken.

Det er ikke slik at disse vedtektene/ stillingsbeskrivelse går inn i detaljerte oppgaver som å sende en henvendelse/søknad til grunneier. Vi har over 950 grunneiere i disse verneområdene og kommunikasjon mellom verneområdeforvalter (på vegne av verneområdestyret) og grunneiere foregår i mange saker og prosjekter. Hvis alt skal innom styret så vil det bli veldig byråkratisk og lite effektivt. Det er selvsagt en mulighet. Verneområdeforvalter kan ikke se annet enn at jobben som her er gjort, er iht. vedtekter og stillingsbeskrivelse.

Punkt 4: Tiltaket er tenkt gjennomført etter 12. mai iht. til tillatelse fra grunneier og varsel til Kjære Fellesmark. Sannsynligvis tirsdag 13. mai sånn rent praktisk. Vet ikke om jeg skjønner andre del av spørsmålet. Men primært er det ingen økonomiske konsekvenser for verneområdestyret (annet enn punkt 5). Verneområdestyret forvalter kun verneområdet.

Punkt 5: Dette er et tiltak som vil ha relativ liten kostnad. Det vil kun være snakk om kostnad for maskinarbeid (gravemaskin). Vi får bistand her også fra kommunen (ingen kostnad for oss). Et par timers arbeid (2000 kroner timen) + tilkjøring maskin. Rundt 10 000 kroner. Beløpet søkes på supplerende tildeling (kan gjøres 4 ganger i året) hvis vi ikke finner inndekning for beløpet i løpet av året.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Sendt: tirsdag 29. april 2025 23:10
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Silje.varlid@kristiansand.kommune.no; arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no
Emne: Sv: Flytting av bom i Beltevika

Takk for svar.

Jeg opplever fortsatt at det er en del uklarheter og ber derfor forvalter om følgende:

1. Referater fra møtene du viser til i svaret ditt, evt. annen skriftlig dokumentasjon.
2. Søknaden som er sendt til Agder fylkeskommune.
3. Svar på hvilke punkter i vedtektene og forvalters stillingsbeskrivelse som gir forvalter myndighet til å sende en søknaden på vegne av

verneområdestyret, uten at den er behandlet av styret. Ber om at disse punktene gjengis konkret i tekst.

4. En orientering til styret om når tiltaket er tenkt gjennomført og de økonomiske konsekvensene av tiltaket, på kort og lang sikt.

5. Tiltaket er ikke spesifisert i det vedtatte budsjettet. Jeg ber derfor forvalter om å opplyse styret hvor midlene er tenkt hentet fra.

Jeg ber om at tiltaket ikke settes i verk før styret har fått svar på punktene ovenfor.

Mvh. Hannah Teigland

Fra: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sendt: tirsdag 29. april 2025 09:56
Til: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Silje.varlid@kristiansand.kommune.no <silje.varlid@kristiansand.kommune.no>; arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no <arne.fodnestol@politiker-flekkefjord.no>
Emne: SV: Flytting av bom i Beltevika

Hei Hannah

Det er sånn at alt verneområdeforvalter foretar seg er på vegne av verneområdestyret, jfr. styrets vedtekter og forvalters stillingsbeskrivelse. Oppfølging av brudd på verneforskriften skal være en prioritert oppgave for forvalter og styret.

Denne saken du viser til har gått over lang tid (ca. 1,5 år), der det har skjedd vært gjennomført ulike ting. Dette handler primært om en ulovlig vei som ble anlagt i sin tid, der deler av den ligger i verneområdet. Som du kjenner til, er motorferdsel forbudt i verneområdet etter verneforskriften og her har en rekke personer over lang tid tatt seg til rette med ulovlig kjøring i hovedsak til sjøboder. Dette er en sak som kommunen skulle ha ryddet opp i for lengst med å kreve tilbakeføring. Overordnede myndigheter som Statsforvalteren/Miljødirektoratet har vært tydelig i saken at det er uaktuelt at tiltaket skal godkjennes.

I fjor sommer ble det blant annet satt opp informasjonsplakater på stedet der det ble informert om at kjøring i verneområdet ikke er tillatt og at en må påberegne seg politianmeldelse og bøter. I tillegg ble det gjennomført møter med kommunen, både administrativt og politisk som du kjenner til. Like i forkant (15. nov.) av det styremøte du referer til ble det satt opp forbudsskilt i tillegg til verneskiltet i starten av veien/verneområdet.

I styremøte ble det informert om at en skulle se om disse tiltakene vil få slutt på den ulovlige kjøringen. Det vi har sett at tiltros for disse tiltakene ble gjort og at saken har vært betydelig i media, så fortsatte den ulovlige kjøringen med uforminsket styrke.

Vi har samarbeidet tett med SNO (lokalt) i denne saken. Ettersom denne kjøringen fortsatte utover høsten/vinteren bestemte vi oss for innkalle til et møte for å diskutere ulike løsninger på problemet. Miljødirektoratet (grunneier 4/75), Politiet v/ miljøkoordinator, Agder FK (grunneier 4/75), SNO lokalt, SNO sentralt (Trondheim motorferdsel i verneområder) og verneområdeforvalter deltok på møte 23. januar. Det ble diskutert to aktuelle løsninger i saken. 1 Politiet/SNO gjennomfører kontroller i området, der ulovlig kjøring blir politianmeldt/bøtelagt. 2. Flytting av dagens bom 170 meter nordover til starten av verneområdet/det statlig sikra friluftsområde, slik at bommen fungerer slik som hensikten er. På dette tidspunktet hadde Kjære Fellesmark 4/256 (stort felleseie i området) signalisert og tatt kontakt med Miljødirektoratet om at de ønsket å flytte bommen.

Spesielt Politiet og SNO signaliserte tydelig at det mest hensiktsmessige vil være å flytte bommen. Dette hadde med kapasitet og ressursbruk. Miljødirektoratet som grunneier var tydelig på at i forhold til å få gode løsninger i området, vil de være positiv til å flytte bommen. Alle var enige om at dagens plassering av bommen er lite hensiktsmessig både i forhold til friluftslivet og verneområdet. Miljødirektoratet som grunneier var tydelig i møte at de ønsket å si ja til flytting av bommen, men de ønsket at saken formelt skulle behandles av Fylkeskommunen (Statens grunneier representant i fylket for Miljødirektoratet). Jeg ble derfor bedt om å sende inn en søknad. Viktig å si at dette er ikke en vanlig søknad/vedtak, men gjelder kun en privatrettslig tillatelse fra grunneier. Som jeg sa i styremøte, vil primært flytting av denne bommen primært være en oppgave for grunneier og ikke oss. Kommunen som har drift og tilsynsansvaret i det statlig sikra friluftsområdet kunne like gjerne utført denne flyttingen. Miljødirektoratet har nok større tillit til oss i denne saken enn kommunen. Men når overordnede myndigheter ber oss ordne dette, ser jeg ingen problemer med det. Det løser utfordringene våres og for det statlig sikra friluftsområde.

Viktig å si at flytting av denne bommen hensiktsmessig er ønsket av aktørene: KF (kjære fellesmark 4/256), Kristiansand kommune (deres forslag, jfr. referat), Politiet, SNO (sentralt/lokalt) og Miljødirektoratet/Agder FK det statlig sikra friluftsområde (4/75).

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

<image001.png>

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Sendt: fredag 25. april 2025 14:27
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>; Thomassen, Arne <Arne.Thomassen@politiker.agderfk.no>; Silje.varlid@kristiansand.kommune.no; inger-lill.grimestad@politiker-flekkefjord.no
Emne: Flytting av bom i Beltevika

Hei Ronny

Viser til vår kommunikasjon nedenfor og ber om en orientering om på hvilket grunnlag forvalter på vegne av Verneområdestyret Oksøy, Ryvingen og Flekkefjord har søkt om flytting av bom i Beltevika.

Hannah Teigland

Fylkestingsrepresentant (H)

hannah.teigland@politiker.agderfk.no

(+47) 91192792

AGDER fylkeskommune

Fra: Teigland, Hannah
Sendt: tirsdag 19. november 2024 21:04
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>
Emne: Re: Forslag til møteprotokoll 18. november

Takk for oppklaring, da stryker vi siste setning.

Mvh. Hannah Teigland

Sendt fra min iPhone

> 19. nov. 2024 kl. 20:14 skrev Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>:
>
> Takk for tilbakemeldinger.
>
> Jeg endrer første setning. I praksis akkurat samme betydning.
>
> Når det gjelder setningen: *Styret konkluderte med at vi ser an effekten av gjennomførte tiltak, og at ytterligere tiltak ikke er aktuelle pr. nå.* Vet ikke om det er noen misforståelser. Men

det er sånn at verneområdestyret i denne saken ikke har gjennomført noen tiltak. Vi har kun hatt møter med kommunen på administrativt og politisk nivå, med formål om at kommunen ryddet opp i saken.

Det som ble litt diskutert var plassering av dagens bom, som er plassert på en plass nesten uten funksjon og at den burde flyttes til starten av verneområdet og friluftsområdet. Imidlertid flytting av bom vil primært være noe grunneier eventuelt bør utføre (Miljødirektoratet) og ikke verneområdestyrets oppgave. Selv om flytting av bom vil være positivt for å hindre brudd på verneforskriften.

Derfor gir den siste setningen lite mening og bør strykes etter min vurdering.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

<image001.png>

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Teigland, Hannah <Hannah.Teigland@politiker.agderfk.no>
Sendt: tirsdag 19. november 2024 18:21
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>
Emne: Re: Forslag til møteprotokoll 18. november

Hei

Jeg har følgende kommentarer til protokollen:

ST 36/24 Orienteringssaker

Jeg mener vi ble informert om at kommunen ikke kunne prioritere saken. (Ikke slik det står at de ikke ville). Styret konkluderte med at vi ser an effekten av gjennomførte tiltak, og at ytterligere tiltak ikke er aktuelle pr. nå.

Mvh. Hannah Teigland

Sendt fra min iPhone

> 19. nov. 2024 kl. 12:50 skrev Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>:
>
> Hei
>
> Se gjennom og gi tilbakemelding.
>
> Med vennlig hilsen
>
> **Ronny Skansen**
>
> Verneområdeforvalter
>
> **Telefon**: 489 96 972/ 37 01 75 64
> **E-post**: ronny.skansen@statsforvalteren.no
> www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2025/5599-2 **Saksbehandler:** Ronny Skansen **Dato:** 03.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	13/25	10.06.2025

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om dispensasjon til motorisert ferdsel ved Belteviga - Gnr 4 med bnr 178, 202 og 221

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder avslår søknad om dispensasjon til kjøring på Beltevigveien (ca. 55 meter) og på det ulovlige veinettet innenfor verneområdet i henhold til verneforskriftens § 3 punkt 5.1.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

1 **Søknad dispensasjon kjøring i Belteviga Flekkerøy datert 17.05.25**

Saksopplysninger

Beate Austefjord, Wenche Kristoffersen og Bård Gotskalk Austefjord søker om dispensasjon for kjøring til gnr 4, bnr 178, 202 og 221.

Følgende står blant annet i søknaden: «*Vi ønsker at styret i Verneområdet gir oss dispensasjon til motorferdsel inn på eksisterende del av veinett markert med rødt i bildet fra 2005, inntil det er etablert en alternativ vei inn.*»

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder:

«Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

Motorferdsel på land er forbudt i verneområdet, jf. verneforskriften § 3 punkt 5.1. Det finnes ingen spesifisert dispensasjonshjemmel til omsøkte tiltak.

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er det ikke noen retningslinjer for behandling av slike søknader, fordi det ikke er lovhjemmel til dette tiltaket i henhold til verneforskriften.

Vurdering

Offentlig beslutningstaking som berører naturmangfoldet skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag så langt dette er rimelig, jf. nml. § 8. Verneområdeforvalter mener at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig informasjon om tiltakets konsekvenser for naturmiljøet i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde til at det kan fattes vedtak i saken, jf. nml. § 9 om «Føre-var-prinsippet». Det legges her vekt på opplysninger som fremkommer i Naturbase, forvaltningsplan, sammen med informasjon i forbindelse med forarbeidet til vernet, til grunn for vurderingen av kunnskapsgrunnlaget.

Det søkes om kjøring på Beltevigveien (ca. 55 meter) og deler av ulovlig anlagt veinett innenfor verneområdet, jfr kart i søknaden. Det søkes om tillatelse inntil det eventuelt foreligger en alternativ vei inn til eiendommene. Det er ikke spesifisert når det eventuelt skulle skje. Det foreligger ingen lovhjemmel etter de spesifiserte dispensasjonshjemmelene i verneforskriften til omsøkt formål. På Miljødirektoratets eiendom 4/75, Beltevigveien foreligger det ikke kjørerett (kun gangrett). Miljødirektoratet har og vært tydelig på at de ønsker ikke kjøring annet de som har rettigheter til det. Direktoratet for Naturforvaltning (2009) har og krevd tilbakeføring av det ulovlige veinettet og vært tydelig at kjøring er problematisk i forhold til friluftsformålet.

Friluftslivet er også en del av verneformålet for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, og området er et populært turområde. Å åpne opp for motorferdsel her vil fort komme i konflikt med verneformålet og være i strid med føringen i naturmangfoldloven. Adkomst til disse eiendommene og problematikken rundt det er noe som må tas opp med kommunen og andre aktører. Enn kan ikke forvente at verneområdet skal brukes til kjøring til disse eiendommene. Verneområdestyret har ikke lovhjemmel for å gi dispensasjon. Det vil gi et svært feil signal å gi dispensajon til kjøring både på Beltevigveien som Miljødirektoratet (grunneier) har gitt tydelig signaler om i forhold motorisert ferdsel, og på et ulovlig anlagt veinett som er stilt krav om tilbakeføring. Siden vernet ble vedtatt i 2005, har det aldri vært tillatt å kjøre innenfor verneområdet her til sjøboder/fritidsboliger/eiendommer. Mange har imidlertid tatt seg til rette uten hensyn til gjeldende regelverk.

Faren for presedens i denne saken vil og være stor da, det er totalt 33 eiendommer i området som kunne fremme lignende søknader, og at man ved å gi tillatelse vil legge til rette for et stort antall slike søknader i fremtiden vurderes som stor, jf. nml. § 12 om «miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder».

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Verneområdestyret ORF

post.orf@statsforvalteren.no

Søknad om dispensasjon til ferdsel med motoriserte kjøretøy inn til fastboende og utleievirksomhet
Gnr 4, Bnr 178, 202 & 221 i Belteviga på Flekkerøy

Bakgrunn:

Eiere av bruksnumrene 178, 202, 221 fikk skilt ut tomter og gjennomført diverse tiltak i perioden fra 1996 - 2004. Under er det vist historiske bilder fra 1881.no. Her kan en se at i 1996 var før vi startet. 1997 var første bolig oppe og vei på plass. I 2004 var siste tiltak ferdige. (*På 1881.no har de bare historisk bilde fra 2005.*)

1996 **1997**

Tiltakene som er utført på disse eiendommene er godkjent av Kristiansand kommune og alle stilte rekkefølgekrav angående privat kloakkanlegg tilknyttet komunalt, parkering, utkjøring til fylkesvei og veiretter er oppfylt. Det er ikke noen ulovligheter angående bygningsmasse eller vei som ble godkjent som en del av bygningstiltakene.

Det ble ikke stilt samme formelle krav om egen veisøknad i 1996 av Kristiansand kommune slik det gjøres i dag. Eneste krav som ble stilt var at veien ble skissert inn i situasjonsplanen. Krav til veirett over militærets vei ble bortforklart av kommunen med at det var å betrakte som offentlig vei. I 1996 var i tillegg gjeldende oppfatning fra alle parter, at militærets vei gikk helt ut til fylkesveien.

2005

Tiltakene som er bygd:

Bnr 221

- Belteviga 36: Sjøbod med utvidet formål for utleie registrert som fritidsbolig. Har vært brukt som firmahytter men er i de senere år benyttet til kortidsutleie hele året. Har egen parkeringsparsell med fire parkeringsplasser.

Bnr 178

- Belteviga 30: Stor bolig på 275m2 med bassenganlegg og dobbel garasje og flere parkeringsplasser registrert som fritidsbolig. Benyttet som bolig av familien Austefjord i 28 år.
- Belteviga 38: Sjøbod med utvidet formål for utleie registrert som fritidsbolig. Har vært brukt som firmahytter men er i de senere år benyttet til kortidsutleie hele året. Benytter to av parkeringsplassene på parsellen til bnr 221.

Bnr 202

- Belteviga 42: Normal bolig registrert som fritidsbolig. Benyttet som bolig av Wenche Kristoffersen siden det ble bygd i 2001. Parkering på egen tomt.

Problemstilling:

Beltevigsveien har vært åpen for fri bruk på utsiden av militærleiren i 80 år. Nå ser det ut til å komme bom som stenger veien. Dette vil hindre adkomst til våre eiendommer. Det er ikke kollektiv tilbud i nærheten utover skoleskyss. Det er heller ikke parkeringsmuligheter på utsiden av området. For å kunne benytte disse eiendommene er vi avhengig av å kunne kjøre. Vi er klar over at utrykningskjøretøy kan låse opp bom, men er likevel avhengig av at veien er brøytet inn til oss for at utrykningskjøretøy skal komme frem. Vi har de siste årene slitt med en del helseutfordringer(blitt hjertetransplantert) og har hatt besøk av ambulanse tre ganger på vinteren. Videre har vi nylig hatt en brann i garasjen som medførte full utrykning av brann og politi.

Det bor nå 7 personer her ute på disse eiendommene fast. Tre av disse har bodd her hele livet og vi eldre har bodd her i henholdsvis 28 og 24 år. Vi har fire biler som benyttes daglig. Det kommer også besøk til boligene på normalt nivå. Både familien Austefjord og Wenche Kristoffersen har en foreldregenerasjon som er avhengig av bil for å kunne komme på besøk.

Utleiehyttene i Belteviga 36 og 38 har fire soverom hver og det er rigget for åtte personer i hver hytte. Ved fullt belegg trenger en normalt tilsammen fire parkeringsplasser.

Å miste mulighet for å kunne kjøre inn til eiendommene vår, setter oss i en vanskelig bosituasjon og vil endre muligheten for utleie til svært vanskelig.

Så vidt vi vet er det ikke normalt at verning av områder fjerner etablert infrastruktur til skade for naboer av vernet område med tilbakevirkende kraft.

Hovedmål:

Vi ønsker at styret i Verneområdet gir oss dispensasjon til motorferdsel inn på eksisterende del av veinett markert med rødt i bildet fra 2005, inntil det er etablert en alternativ vei inn.

Vi trenger en rask behandling av denne søknaden da stenging av vei setter oss og gjester som har reservert fremover i en prekær situasjon. Imøteser derfor en avklaring etter styremøtet 3. juni i år.

Oversiktskart:

Utsnitt av verneområdekart fra sørvest på Flekkerøy

Kontaktpersoner:

Bnr 178
Beate Austefjord
mobil 9138556
e-post beate.austefjord@csw.no

Bnr 202
Wenche Kristoffersen
mobil 41256117
e-post w.kristoffe@gmail.com

Bnr 221
Bård Gotskalk Austefjord
mobil 99797179
e-post austefjord@csw.no

Flekkerøy 17. mai 2025

Hilsen

Beate Austefjord	Wenche Kristoffersen	Bård Gotskalk Austefjord
Bnr 178	Bnr 202	Bnr 221

ST 14/25 Eventuelt